

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Velik sovražnik

Rim, sedež Kristusovega namestnika na zemlji, je v sporu z Rimom, prestolnico italijanske države, ki jo danes predstavlja Benito Mussolini.

Napetost med najvišjo, duhovno oblastjo krščanskega človeštva in med njegovimi vrhovnimi zemeljskimi poglavarji je večimanj stalen zgodovinski pojav. Odgovarja onemu antagonizmu, ki je v duši vsakega krščanskega kulturnega človeka med silami, ki hočejo njegovo življenje posvetiti in povzdigniti do nadnaravnega odrešenja, miru in ljubezni v kraljestvu krščanskega bratstva, in onimi nagoni neukročene narave, ki človeka ženejo k neusmiljeni borbi, osvajanju in sebični posesti zemeljskih blag brez ozira na najvišje dobro. Medtem ko se Cerkev po svojem poslanstvu prizadeva, da usmeri vse naše življenje na zemlji v vsem njegovem bogatem razvoju in obsegu k idealu popolnega soglasja z božjim zakonom, se človek po državi čisto upira temu poduhovljenju, ker ovira njegovo težnjo po absolutnem nadvladstvu, izrabljanju in uživanju vseh posvetnih dobrin. Kakor to prija njegovemu jazu. Ta borba med nebeškim in zemeljskim, ako jo hočemo tako imenovati, ali med zveličavno nalogo Cerkev in bojevitimi instinkti evropskega človeka je bila le redko prekinjena po dobah miru, v katerih se je država kolikortoliko približevala idealu harmoničnega sodelovanja s Cerkvijo za blagor krščanskega človeštva; danes živimo v dobi konkordatov, ki skušajo razmerje med Cerkvijo in državo urediti s kolikor mogoče točno obmejitvijo obojestranskih kompetenc in v duhu lojalnega sporazuma, kjer gre za tako zvane mešane zadeve.

Tak konkordat je, kakor vemo, sedaj vladajoči papež Pij XI. sklenil tudi z italijansko državo, kjer neomejeno vlada fašistični režim. Sveti oče je hotel napraviti konec skrajno nenormalnemu stanju, v katerem se je nahajal poglavar katoliške Cerkev v samem mestu vekovnega sedeža papeštva. In zakaj ne bi se sklenil, ako je mogoče, sporazumi z oblastjo, ki je sicer fašistična, pa vlada nad izključno katoliškim narodom, ako se sklepa konkordati in dogovori z nekatoliškimi in celo s poganskimi državami, o katerih se sme predpostavljati, da se bodo pogodbe lojalno držale? Papež je to možnost v Italiji tem raje izbral, ker je upal, da se bo po večimanj svobodnem razmahu katoliških religioznih sil v javnem življenju blagodejno usmerjalo, urejalo, ali vsaj omejevalo in popravljalo delovanje fašizma na kulturnem polju, pa ublažili njegovi škodljivi učinki. To upanje sv. očeta, ki je imel pred očmi samo rešitev duš, je bilo tem bolj upravičeno, ker se je fašizem po nekaterih straneh svojega čutenja in po svoji italijanski narodni tradiciji kazal katoliškega, čeprav je to po glavnih osnovah in smericah svojega mišljenja pa po večjem delu svoje prakse tajil. Kje pa v življenju niso taka nasprotja? Seveda je tudi papež vedel, da je mentaliteta fašizma ravno v najvažnejših vprašanjih javnega mišljenja protikrščanska; zanašal pa se je na moč idej, ki bi baš zaradi vpliva dobrega razmerja in lojalnega sodelovanja med cerkveno avtoriteto in posvetno oblastjo v kolikortoliko svobodnem udeleževanju zopet naše odmeva v srcih in Italijo vrnilo iz nebrzdanega nacionalizma k pristnemu krščanskemu mišljenju in politiki. To si je sveti oče skušal zagurati s tem, da je izvajal svobodno katoliške akcije, ki naj bi izven vsakega strankarskega okvira, delujoč popolnoma v oblasti religije, počasi zopet prekršala duše in ustvarjala pogoje novega zasebnega in javnega etosa v Italiji.

To je bila velika misel, navdahnjena od neomejenega zaupanja v božjo previdnost in v smotern potek zgodovine.

Previdnost pa je hotela, da se je fašizem baš ob tem problemu najgloblje razkril v svoji resnični biti, prikriti po krinko katoliških tradicij. Če mora zlati vrhovni poglavar krščanstva za to trpeti, bo Cerkev prej ali slej v korist; pa ne samo Cerkev, ampak vsemu kulturnemu človeštvu. To bo nauk, da fašistični nacionalizem prav tako kakor vseskozi ateistični, zgolj v materijo verujoči, na golih naravnih silah človeka gradič boljše življenje ne more ustvariti družbe, ki bi zadovoljila najvišje in najplemenitejše težnje človeka: da ni računati na njega pomirjenje s krščanstvom in da se, dokler se korenito ne preobrne, vplivu krščanstva radikalno odteguje; da je trajno sodelovanje z njim nemogoče in da je končna borba neizogibna. Na poti Cerkev skozi prihajajočo dobo slojita krščanski misli nasproti dva sovražnika, oba enako nepomirljiva, ki jima je obema usojeno, da gresta do zadnjih posledic in da človeštvu ne prihranita največje in najfragičnejše izkušnje v zgodovini:

Komunizem in nacionalizem.

Mussolini je človek, ki ve, kaj hoče, in ki si tudi idejno ni na nejasnem o svojih ciljih. Pač pa je taktika fašizma desetero, stotero, tisočero-likna, kakor zahteva moment — to dovoljuje njegov etos, ki je posnel iz borbe in snovanja golih naravnih sil. Fašizem je sv. očeta zavestno varal. Vrhovni cilj fašizma je svetovladstvo, kakor ga je označil rimski pesnik: »Tu regere imperio populos, Romane, memento: haec tibi erunt artes.« Poudarja železno pravo, ki je pravo močnejšega; avtoriteto, ki sloni na sili; hierarhičen red, ki je pa čisto laičen. Namen je absolutna vlada naroda, ki je »najvrednejši«, podjarmljenje »inferiornih plemen, mir, ki sloni na strahu in trepetu pred Gospodujočim. Kar krščanstvo razume pod religijo, to za državo po fašističnem zamislu ni nič drugega kakor stara rimska »pietas« — to je zgolj kulturna pobožnost brez vpliva na potek razvoja in

Boj za mladino v Italiji

Fašizem hoče mladino militarizirati - Mussolini trobi v bojni rog

Rim, 6. junija. Vse kaže, da so pogajanja med Vatikanom in fašistično vlado za poravnavo spora glede katoliške akcije v popolnem zastoju. V diplomatskih krogih gre glas, da ni fašistična vlada še do danes odgovorila na dve noti, ki jih je izročil papežev nuncij italijanskemu poslaniku v Vatikanu. Dokler ne bo dala italijanska vlada Vatikanu primerne zadoščenja za vse, kar se je zgodilo, se sv. stolica ne bo spuščala v pogajanja. Italijanski poslanik v Vatikanu baje že dva tedna ni prišel v Vatikan in ako ta vest odgovarja resnici, so odnosi med sv. stolico in Italijo dejansko že prekinjeni.

Po zadnjih manifestacijah sodeč, vztraja fašizem na svojem dosedanjem stališču glede vzgoje mladine, to se pravi, fašizem hoče mladino zase, da jo lahko vzgoji v povsem fašističnem duhu, v duhu borbenosti in osvajanja. To je pokazala mogočna manifestacija na stadionu fašistične stranke, kjer je 12.000 članov in članic fašističnih mladinskih organizacij »Ballilec«, »Piccolo Italiane« in »Giovani Italiane« defiliralo pred Mussolinijem in ga burno pozdravljale. Da Mussolini v tem pogledu ne namerava odnehati, je razvidno iz njegovega članka »Fašizem in mladina«, ki ga danes objavlja »Giovane Fasciste«, osrednje glasilo mladinskih fašističnih organizacij. Mussolini pravi, da hoče fašizem vzgojiti nov rod, moče kratkih besedi, slepe

discipline in vztrajnega dela. »Mlajši rodovi nam pripadajo povsem in ni nikakor ne nameravamo delati kakšnih izjem temu našemu osnovnemu pravilu. Ti rodovi se morajo vzgojiti v duhu fašistične discipline in radi tega je potrebno, da pridno in redno obiskujejo ustanove, ki jih je zanje pripravil režim.« Nato se duce obrača na akademsko mladino, ki je že leta 1915 izpraznila vseučilišča in se zbrala na meji, da brani domovino. »Zato sem knjigi, iz katere črpate svoje znanje, dodal še puško, orožje, ki brani domovino in revolucijo črnih srca. Ta moška in bojevit vzgoja je v Italiji potrebna, ker skozi dolga stoletja ni mogla zablesteti vojaška hrabrost italijanskega naroda. Po vojnah, ki jih je izvojevala, je bila zadnja vojna 1915—1918 edina, ki jo je italijanski narod dobil.« Mussolini zaključuje: »Mladina vse Italije! Povsem sem prepričan, da boš stopila na plan med prepevanjem patriotskih pesmi in obljudila nebo domovine, morje domovine in meje domovine, ako bi zapel veliki zvon zgodovine in te pozval, v tem Mussolinijevem bojnem klicu je zapopadna razlaga, zakaj ne mara fašizem trpeti katoliške akcije, ki širi med ljudstvo pač vse drugačne nauke.

Kaj zahteva Vatikan

Rim, 5. junija. V noti, ki jo je papežev nuncij izročil italijanskemu poslaniku v Vati-

kanu pretekli ponedeljek in katere vsebina je šele danes znana, zahteva sv. stolica med drugim, da italijanska vlada javno obzbuje nasilja proti katoliški akciji in da zapre in postavi pred sodišče voditelje demonstracij proti sv. očetu, ki se morajo soditi kakor žalivci kralja.

Protestantska društva dovoljena

Vatikansko mesto, 6. jun. Iz zanesljivega vira doznavamo, da so bili na ukaz prefektov zopet odprti prostori protestantovskih mladinskih organizacij, in da je torej ukrep osrednje vlade, naj se razpustijo vse mladinske organizacije, ki ne odvisijo neposredno od fašistične stranke, bil naperjen izključno proti organizacijam katoliške akcije. V tem se še bolj kaže ostrina fašističnih ukrepov. V lateranski pogodbi se v čl. 1. proglašata katoliška vera za edino državno. Zanimivo je, da je ministrski predsednik, ko je pred parlamentom zagovarjal ta člen, izvajal tako-le: »Ker je skoraj ves italijanski narod katoliški in je katolištvo najstarejša slava in tradicija Italije, je država, pravna organizacija italijanskega naroda, zastopnica njegovega duha in njegovega sporočila, katoliška in mora biti edino katoliška.«

Monakovska Steklена palača do tal pogorela

Požar uničil 75 razstavnih dvoran in nad 3000 slik

München, 6. junija. tg. Nemško umetnost je zadel huda nesreča, ki je tako dalekosežna, da jo je smatrati za narodno nesrečo. Preteklo noč je popolnoma pogorela monakovska steklena palača, zgrajena leta 1854., ki je bila tradicionalna in reprezentativna nemška umetniška razstava, v kateri je bilo sedaj zbranih okoli 3000 slik iz raznih razstav. Rešili so komaj okoli 80 slik, ki so manjše vrednosti, zgorelo je pa do tal 75 razstavnih dvoran. Ob 3 zjutraj je nočni čuvaj na svojem obhodu našel še vse v redu. 20 minut pozneje pa je vsa steklena palača bila v ognju. Palača leži v najlepšem delu mesta blizu centralnega kolodvora. Plameni so žvigali visoko proti nebu. Vse monakovsko gasilstvo se je na vso moč trudilo, da reši poslopje, in naperilo 40 cevi proti požaru, toda zastoj. Komaj eno uro je trajal ogromen požar, ki je popolnoma uničil krasno poslopje, tako da se je porušila tudi železna konstrukcija.

Kaj je vzrok nenadnemu požaru, ni znano. Ker v palači ni bilo električne razsvetljave, ni mogoče misliti na kratak stik. Domneva se, da je kdo vrzel gorečo cigareto, ali da je ogenj nastal v plin-

ski kuhinji v restavraciji, ali pa v mizarski delavnici ali steklarnici. Čuje se tudi mnenje, da je morda požar delo kakega užaljenega umetnika, ki se je hotel maščevati. Prvi plameni so švigali iz prvega nadstropja nad glavnim vhodom, kjer so plameni dobili mnogo hrane v preprogah ter lesenih stenah in lesenih stropih. Pihal je močen južen veter, radi česar so bile ogrožene tudi sosedne ulice. Gasilec ni preostajalo drugega, kakor preprečiti, da se razširi požar in ga omeji na palačo. Pri gasenju je bilo poškodovanih 20 gasilcev. V zgodnjih jutranjih urah so prišli k požaru bavarski prosvetni minister dr. Goldenberger, notranji minister dr. Stüzel, policijski predsednik in razni drugi predstavniki. Prisoten je bil tudi generalni ravnatelj steklene palače, profesor Zimmermann, ki je glasno jokal. Mnogi monakovski slikarji so prihiteli na kraj nesreče in glasno ihteli, ker je požar uničil trud njihovega dolgoletnega dela. Steklena palača je bila zgrajena s tremi ladjami. Dolga je bila 240 m, srednja ladja pa visoka 24 metrov. Površina poslopja je znašala 21.320 kv. m.

Francosko-sovjetska pogajanja

Tudi Francija bi rada zaslužila ... - Francija ne zahteva več priznanje dolgov carske Rusije

Pariz, 6. junija. fr. Francoska javnost ni bila nič manj iznenadena, kakor inozemstvo, ko je uradni komuniké potrdil vesti o nameravanih pogajanjih med Francijo in sovjetsko Rusijo ter o takojšnem prihodu sovjetske delegacije v Pariz. Vse je prišlo tako nepričakovano, da si je težko napraviti mnenje o vzrokih, ki so napotili zunanje ministrstvo, da je s tako brzino pozvalo Ruse, naj pridejo v Pariz in nadaljujejo pogajanja, ki so se prekinila 1927. Sovjetsko delegacijo bo vodil Dvolajski.

Na zunanjem ministrstvu so dali sledečo razlago o dogodkih: Trgovski odnosi med Francijo in Rusijo so bili urejeni vsaj v kolikor se tiče Francozov z dekretom z dne 20. oktobra 1930, ki predpisuje posebna dovoljenja za izvoz in uvoz glede Rusije. Francoski trgovci da so se priložili, da jih take stroge odredbe ovirajo pri kupčijah. Amerika proda svetovetom za 9 milijard letno, Nemčija nič manj, Anglija silno napreduje. Sovjeti kupijo v inozemstvu najmanj za 3 milijarde blaga mesečno, pri čemer pa je Francija zelo slabo ude-

ležena. Valed nepristanih pritožb trgovcev se je zunanje ministrstvo odločilo, da sklene neke vrste trgovinsko pogodbo, ki bi olajšala francoski trgovini zveze z Rusijo.

K temu pa se mora pripomniti, kar je Vaš dopisnik izvedel od verodostojne osebe, da je razlika med pogajanj 1927 in med onimi, ki se pričnejo sedaj, ta, da so Francozi takrat brezpogojno zahtevali priznanje dolgov carske Rusije, med tem, ko se tokrat beseda o dolgovih niti omenila ne bo. Francosko zunanje ministrstvo je torej definitivno pokopalo vsako upanje na povratek ali vsaj delno odškodnino za eno milijardo funtov (275 milijard Din) katero je predvojna Francija posodila carski Rusiji in katero je boljševiška vlada kratkomalo črtala.

Vaš dopisnik je izvedel, da je res, da se bodo trgovinska pogajanja razširila tudi na politično polje, ker je Rusija predlagala neke vrste Locarno. Kakšno vrednost naj ima ta pogodba še ni popolnoma jasno, saj je znano, da so sovjeti pristopili po-

Nadžko Bauer pri kralju

Zagreb, 6. junija. AA. Danes dopoldne je Nj. Vel. kralj sprejel v avdienco zagrebskega nadškofa dr. Andreja Baura. Nato je Nj. Vel. kralj sprejel v skupni avdienci škola pakraškega Mirona Nikolića in administratorja župnije gornjekarlovške dr. Maksimilijana Hajdina in episkopa šibeniškega.

Zagreb, 6. junija. AA. Nj. Vel. kralj je na svojem potovanju dne 3. t. m., ko se je vozil skozi Novi Marof, med mnogimi drugimi sprejel tudi prošnjo od ognja prizadetih in je blagovolil podeliti podporo 30.000 Din iz lastnih sredstev.

Pacellijeva brzojavka dr. Bauerju

Zagreb, 6. junija. Z. Danes je metropolit in predsednik škofovske konference, zagrebski nadškof prevz. dr. Ante Bauer prejel iz Vatikanskega mesta sledečo brzojavko:

Archeveque Bauer, Zagreb.

Citta di Vaticano, 5. junija 1931.

Observantiae Tuae Tuorumque sensibus Augustus Pontifex valde delectatur Vobisque in caritatis testimonium apostolicam benedictionem impartitur.

Cardinalis Pacelli.

(Sv. oče je zelo vesel za izkazano pozornost Tvojo in Tvojih, in v znak ljubezni Vam podeljuje apostolske blagoslove).

godbi, ki nosi ime Briandovega — Kelloggovega pakta. V desničarskem česopisju vlada veliko razburjenje nad nenadnim preokretom francoske politike napram Rusiji. Po vestih iz Berlina gre baje zato, da se Nemčija izolira od sovjeto.

Moskva, 6. jun. tg. Glede francosko-ruskih pogajanj, ki se začne v Parizu, naglašajo v Moskvi v nasprotju s francoskimi poročili, da so Francozi koncem aprila predlagali, naj se začne pogajanja s pogodbo o nenapadanju in za trgovinsko pogodbo. Očitno je, da vlada v Moskvi močno poudarja medsebojno zvezo obeh pogajanj. Zato je za voditelja pogajanj določila pariškega poslanika Dovgaljevskega in mu dodelila za trgovinska pogajanja člana zunanjega komisarijata Dvolajkega. Politčna pogodba o nenapadanju je za Moskvu posebnega interesa, ker je možno, da bi vplivala tudi na političnega sosedo, ki se je do sedaj posebnimi pogodbami o nenapadanju izognila preko Kelloggovega pakta.

egoizma in osebnih ter plemenskih strasti; ki naj jih še blagoslovja, odobruje in posvečuje! Ena oblast mora ostati sveta, nedotakljiva in suverena: oblast najvišjih smerne življenja po božji volji oblast krščanske vesti odrešenega človeka, oblast krščanskega ideala družbe, ki mora človeku pomagati, da doseže svoj pravi namen in da po njem uravnava svoje življenje že na zemlji, da ne zapade zopet živalskim, podčloveškim silam! Od tega katoliška Cerkev ne bo nikoli odnehala, ker bi sicer izgubila svoj božanski raison d'être. In zato tudi ni mogoča resnična notranja akomodacija fašizmu, ki v katoličanstvu vidi golo kulturno silo nekatere izključno kulturne vrednote, ki bi jih raa vpregel v svojo službo, njegove nadnaravne in večne religiozne in etične vrednote pa negira.

V fašizmu so se mnogi zmotili samo v toliko da so mu odrekli pravo in notranjo osnovanost njegove ideologije, da je niso jemali popolnoma resno, da so jo omalovaževali in niso videli njegovega jedra, ki je v duhovni oblasti. Niso verjeli v njegovo voljo in zmoglost, da preoblikuje vsega človeka. Nevarnost pa je mogoče premagati le, če jo prav spoznamo. V ta namen bodo mogoče neko-liko poslužile tudi te vrstice.

dičeve stranke, ki so se zelo prostodušno in pri-
srčno razgovarjali s suverenom.

Po kratkem bivanju v posvetovalnici se je
Nj. Vel. kralj odpeljal v staro mesto, kjer je znani
vazažinski muzej z zgodovinskimi znamenitostmi.
Vsi alic, po katerih se je vozil kralj, so bile
lopo okrašene in v zastavi in množice so nepre-
stano vzklikale kralju. Pred starim mestom je
sprejela vladarja varaždinska meščanska garda v
godovalskih nošah.

Kralj se je okoli polne poslovlil od Varaž-
dina in se ustavil v Vidovu. Dva kilometra pred
mestom so ga sprejeli kmetje na konjih in ga
spremili v mesto. Tam je bil postavljen slavolok
z napisom: »Kralj naš, mi te ljubimo! Zivel naš
veliki kralj Aleksander, I. Ko se je vladar po-
kazal v mestu, ga je sprejelo pokanje možnarjev
in vzklikanje prebivalstva.

Z enakim navdušenjem in prisrčno radostjo
selokupnega prebivalstva je bil kralj sprejet v
Ivanju, Klenovniku in Lepoglavi.

Provi vlasi na francoski kolonijalni razstavi

Pariz, 1. junija 1931.

I.

Kakor je Pariz mesto, ki ga niti večji potniki
ne morejo na prvi mah osvojiti, tako je tudi kolo-
nialna razstava ne le radi ogromnega prostora, ki
ga zavzema (110 hektarov) ob straneh jezera Dau-
nesnil v vinnem gozdu, marveč zlasti zato,
ker nudi sleherni kotiček toliko zanimivega, da
bi mu moral posvetiti vsaj nekaj ur pozornosti, ne-
izčrpen vir. Od odkritja do odkritja, od preseneče-
nja do presenečenja vodijo ceste in steze, katerih
je nešteto. Bilo bi pa tudi brez pomena, naštevati
posebnosti vsakega posameznega paviljona, ko je pa
ves zamisel razstave preracunana na učinek nepo-
srednega gledanja ter vglobitve v pestro snov.

Pri vsaj živahnosti in razgibanosti, preračuna-
nosti in pestrosti, ki se družijo nezasičenemu raz-
košju, opazijo na prvi mah, da niti v tej nujno ekso-
tični in fantastični tvorbi Francoz ni zatajil svo-
jega prirodnega čuta za slog. Resda so vse ogrom-
ne in male stavbe iz lesa, gipsa in platna, iz flo-
vice in slame, toda motil bi se se, kdor bi menil,
da ima pred seboj goro kliča: z neverjetno nat-
ančnostjo in dostojnostjo je prenesel Francoz v
svojo metropolo čudesa kolonialnih dežel, pred-
stavil je posebnosti afriške in azijske arhitekture ne
v sliki in fotografiji, marveč in natura, pripeljal
je trumoma domačine iz raznih krajev svojega ko-
lonialnega posestva, ne zato, da bi vzprijazili Pa-
rizanu in tuju kabaret, marveč postavil jim je vasi
in koč v domačem slogu, nastanil jih je kakor da
so doma, rokodelci se trudijo s svojim delom, žene
kurijo ognje in pripravljajo hrano, dolijo deco —
skratka, kdor ume gledati, vidi na razstavi, kolikor
e pravo pravico življenja pod tujim podnebjem
mogoče zamorec, indo-kitajec, arabec in vseh
drugih plemen, ki jih Francija upravlja.

Kar pa dopolnjuje, to prenesemo pristno ko-
lonialno življenje in sluzi na razstavi kot muzej,
kot informacijsko poslopje, kot okrepčevalnica ali
v katerikoli drugo svrhu, je s tako tenkim čutom
za harmoničnost in nevsiljivost postavljeno, da ne
le ne moti, marveč da se stopnjuje in tudi v pravem
pomenu besede dopolnjuje sliko različnih kultur.

Ogromne množice obiskovalcev se vprav otro-
sko divijo in opozarjajo, ob vsakem novem odkritju
vzklikajo in opozarjajo. A ko se spusti noč in se
prizigajo luči v tem bajnem mestu, doseže prese-
nečenje množic vrhunec.

Najprej zažarijo v pestrh barvah stekleni
stebri, ki tvorijo špalir od velikega vodnjaka do
spominskega stola na sredi vsega prostora; iz ste-
brov vstaja počasi dim, ki se v starih barvnih nian-
sah dviga proti nebu. Komaj si se načudil tej kra-
soti, ko opaziš, da na kolonialni razstavi ni oblo-
nic, ni razsvetljave iz nje, marveč da je vsa
razsvetljava morda največja umetnina te priredit-
ve. Nešteto žarometov, skritih pri tleh, razsvet-
ljuje od spodaj navzgor vse stavbe, spomenike in
druga čudesa. Učinek je nepopisen. Vodometi-
ogmeti nad jezerom, ki prehajajo iz bele v ze-
leno, iz zelene v vijoličasto, iz vijoličaste v ru-
menno, iz rumene v rdečo barvo. A vrhunec bajno-
sti je podnevi in ponoči ogromen tempelj Angkor
Vat. Pet stolpov glavnega poslopja, visoko stopni-
šče, stranski stolpi — vse čudo reliefnega dela,
kiparstvo in smeje arhitekture, verno posneta in v
naravnih dimenzijah postavljena, je zvečer raz-
svetljeno v barvi suhega zlata, a izza srednjega
stolpa mečejo reflektorji štiri žarke v nebo...
Bajka iz tisoč in ene noči. S. S.

Pariz, 3. junija 1931.

II.

Francija je bila sicer vsikdar velika kolonial-
na sila, toda v širokem svetu kot taka ni imela li-
stega zvenečega imena, ki ga zasluži. Šele kolo-
nialna razstava je pokazala v vseh podrobnostih
ogromno delo francoske kolonialne politike od za-
četkov do danes. Napredek, ki ga mora celo so-
vražnik Francije brez vsakega obotavljanja pri-
znati, se je pokazal na vseh poljih, in v Aziji prav
tako kakor v Afriki. Sami odlični francoski orga-
nizatorji kolonialnega dela sicer priznavajo odkri-
telno tudi napake in pogoške, ne skrivajo ne
dobrega ne slabega sadu svojega dela in prizadeva-
nja — toda dejstvo je, da mora danes svet strmeli
ob tej prireditvi, kakršne izza svetovne razstave
leta 1900 Pariz še ni videl, koliko je Francija sto-
rila v deželah, ki jih onstran morja upravlja.

Ni čuda, da se vsak Francoz vrača z raz-
stave ponosnejši, pa tudi bogatejši. Spoznal je, ka-
kor pravi André Demaison, da je njegova domo-
vina mnogo večja nego si je mislil, da ima Fran-
cija vsega 100 milijonov prebivalcev, 11 milio-
nov km² površine, 35.000 km cest, 700.000 km cest
in 70.000 km železnice.

V to splošno radost, v kateri se ziblje Pariz
od trenutka otvoritve kolonialne razstave, je kakor
strela z jasnega udarila zapoznela vest o prvomaj-
skih pokoljih in izgredih v Annamu. Izvala je ne le
v večernih listih, marveč se bolj med ljudstvom di-
skusijo, ki se z vso vnetostjo vodi v kavarnah in
po boulevardih.

Ze dolgo je opozarjal znani fabrikant pa-
rumov Coly, ki je obenem lastnik dveh velikih
pariskih listov, »Figaro« in »L'Ami du Peuple«, na
nevarnost komunistične propagande in organiza-
cije v raznih, zlasti pa azijskih francoskih koloni-
jah. Ostal je dolgo osamljen, da celo osmejen, Da-
nes, ko je iz Hanoia dospelo Agenciji Indopacifi-
k brzojavno poročilo o velikih nemirih v Annamu,
so seveda vsi listi takoj začeli zadevo komentirati in
jako ostre besede padajo na rovaš Moskve, ki je,
kakor trdijo listi, organizirala upore in nemire, ter
jih z denarjem in orožjem uredila.

Iz dolgega uradnega poročila o nemirih, po-
nemam za zgled le dve-tri vrstice: »V Nghe-Anu
je bilo od 1. aprila dalje deset oboroženih napadov,
test in dvajset prask, sedem in trideset požarov,
desetnajst umorov, devetnajst težko ranjenih, med

Kupčija ali resni razgovori?

Čudni glasovi o namenih nemških ministrov v Londonu - Reparacijska banka ima Nemcem prijazno večino - Angleška vlada proti nemškim zahtevam

London, 5. jun. tg. Ob 13 sta dospela z angle-
ško križarko »Winchester« nemški državni kanc-
ler dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius
v Southampton, od koder sta takoj z vlakom
odpotovala dalje v London. Na waterlooskem
kolodvoru sta ju sprejela Mac Donald in Hen-
derson. Kolodvor je bil zastražen, Odpeljala sta
se v hotel »Carltons«, kjer ostanejo do svojega
odpotovanja v Chequers.

London, 5. junija. os. Nemška državni-
ka Brüning in Curtius sta prišla v London. Mese-
dni že se napoveduje njihov prihod, ne da bi
širša javnost mogla sklepati, kaj hočeta doseči
v Angliji nemški državni kanceler in njegov zu-
nanji minister.

Angleški politični krogi so si popolnoma na
jasnem, s kakšnimi nameni in s kakšnimi žel-
jami prihajata nemška državniška. Zasluga za
to gre liberalnemu »Manchester Guardianu«, ki
je odkritostno raztolmačil javnosti, po kaj sta
prišla dr. Brüning in dr. Curtius. Nemška mi-
nistra sta prepričana, da se vrne domov s trd-
no obljubo v žepu, da bo reparacijski načrt re-
vidiran. V boljšem slučaju mislita prinesiti se-
bolj tudi pristanek na carinsko zvezo z Avstri-
jo. Kako? Ko bosta v najemnejših barvah na-
slikala gospodarski položaj svoje domovine, bo-
sta opozorila Angleže na nevarnosti, ki bi ob-

stojale za vso Evropo, če se Nemčiji ne po-
maga. »Brez pomoči od zunaj je nemogoče
ogniti se diktaturi. In diktatura v Nemčiji bi
brez vsakega dvoma odpovedala vsake denarne
obveznosti, ki izvirajo iz vojne. Nemčija se tru-
di, da bi to preprečila, ona bi najraje videla,
da bi ji ne bilo potreba moledovati okrog svoj-
ih upnikov in prosjači za odlog v plačevanju.
toda spričo resnega položaja in grozeče bodo-
nosti se temu ne bo mogla izogniti. Če upniki ne
bodo sprevideli in se ne bodo spametovali ter
olajšali bremena, če bodo evropske države iz
zlohotnosti udušile carinsko zvezo z Avstrijo,
ki je življenjska potreba, če Evropa ne bo ugo-
dila nemškim željam glede manjšin in če se
Nemčiji ne bo dala enakopravnost v vprašanju
razoroževanja in oboroževanja z vsemi drugimi
državami, potem, da potem naj Evropa tudi nosi
odgovornost za vse, kar se bo v Nemčiji zgodilo!

Tako se glasi nemška teza in takšna bo
taktika nemških ministrov v Londonu. V krogih
finančnega ministrstva so celo informirani, da
hoče Nemčija v najslabšem slučaju predlagati,
da mednarodna banka za reparacije potom po-
sebnih komisije prouči gospodarski položaj
Nemčije. Ta predlog je zelo zanimiv radi tega,
ker se je prvič pojavil šele po zadnjem zase-
danju Sveta Zveze narodov. Danes pa ni več

nobena tajnost, da so se izvršile v Ženevi ravno
v odboru mednarodne banke za reparacije zna-
čilne izpremembe. Do sedaj so bili odborniki po-
razdeljeni v francosko in nemško grupo. K prvi
se prištevajo Francija (5 članov), Belgija (1 čla-
na), Anglija (3 člane). K drugi spadajo 5 članov
Nemčije, 2 ameriška člana in 2 italijanska. Dne
20. maja so se vršile volitve za tri nove člane
(Francija jih je zahtevala 7), ki so bili izvoljeni
vsi samo pri germanofilskih državah (Švedska,
Holandija in Švica). Francija je propadla. Med-
narodna banka ima torej Nemčiji prijazno ve-
čino odbornikov in če bo ona vršila anketo o
gospodarskem položaju, potem je vnaprej jasno,
kakšen bo uspeh. To je bil zadnji uspeh Bri-
anda v Ženevi. O njem se še ni govorilo.

Zato je zadržanje merodajnih krogov zelo
rezervirano. Vladni »Daily Herald« piše, da
bodo Angleži pač poslušali, toda, da oni ne
smejo odločevati v vprašanjih, ki se tičejo več-
je množine držav. Naj se Nemčija obrne na vse
prizadete države, predvsem na Zedinjene drža-
ve. Angleška vlada da se ne bo dala vjeti v
tako grobo past. Zadržanje angleške vlade je
torej izven diskusije, toda nevarno je, da ne
bi od nemške propagande nahujskan Rother-
merov tisk kvarno vplival na izid razgovorov
v Chequersu.

Razvoj jugoslovanskega pomorstva

Rim, 5. jun. ž. »Giornale d'Italia« prinaša sta-
tistične podatke o razvoju jugoslovanskih luk in
mornarice. Piše, da Jugoslavija dela z velikim na-
porom in da doprinese velike žrtve, da čim bolj
uredi in izkoristi svoje luke, da tako stori bazo
na Jadranu za pomorsko trgovino. Od leta 1918. je
mnogo napravljeno za povzdigi luk z ozadjem. Zgra-
jeno je bilo 1316 km železniških prog, gradi se še
313 km, a projektiranih je 1985 km. Pomanjkanje
skladišč je sicer onemogočalo pravilni razvoj luk
in mornarice, medtem pa je tudi že to vprašanje
v teku tega leta rešeno. Sušak, Šibenik, Split in
Gruž dobe v najkrajšem času moderno urejena
skladišča. Razen tega dobila Sušak in Šibenik tudi
javna carinska skladišča, kar bo na vsak način
pomagalo trgovskemu prometu luk. Jugoslovanska
vlada je izdala čez 31 milj. dinarjev za popravo
luk, a 17 milj. dinarjev za izpopolnitev sušaške

luke in zvezo Martinščice in Bakra v enotni luški
sistem. Razen tega je izdala 39 milj. dinarjev za
graditev velikih skladišč in graditev nekaterih
pristanišč v Sušaku in Splitu. V Dubrovniku in
Gružu se nahajajo velika skladišča, s katerimi raz-
polnaga državni monopol, ki pa jih stavlja na raz-
polnaga trgovini. Odobreni so tudi krediti za po-
pravo in vzdrževanje ostalih jugoslovanskih luk. Po
zadnjih statističnih podatkih jugoslovanske pomor-
ske trgovine je promet proti prejšnjim letom zelo
narasel. Država daje velike ugodnosti parobrod-
nim društvom, kakor tudi trgovcem. Na koncu
»Giornale d'Italia« opozarja na propagandno ak-
cijo, ki jo dela Jugoslavija s ciljem, da se paro-
brodni promet čim bolj razvije in s tem omeji
konkurenca italijanskih parobrodskih društev. S
tem se dela Italiji velika škoda, ki jo Jugoslavija
hoče izriniti iz prvega mesta.

Velika manifestacija francosko- jugoslovanskega prijateljstva

Pariz, 5. junija. AA. Davi ob 2.15 je dospel
posebni vlak z bivšimi jugoslovanskimi bojevniki
v Pariz. Vlak bi bil moral priti na postajo že
snoči ob 22, ko se je zbrala na postaji ogromna
množica ljudstva, da priredi Jugoslovanom slav-
nosten sprejem. Dasi je vlak imel toliko zamude,
so jugoslovanske bojevnike pristočno sprejeli mno-
goštevilni predstavniki pariških civilnih in voja-
ških oblasti ter vojnih udruženj. Med njimi je
bilo opaziti predstavnike društva »Polus d'Ori-
ent« z zastavo. Zbrana je bila tudi v velikem šte-
vilu jugoslovanska kolonija v Parizu. Na čelu so
bili zastopnik našega poslanika, svetnik poslani-
štva Cincor Marković in tajniki Smiljanič, Mirko-
vič in Paudurovič ter šef Presbitorja pri poslani-
štvu Vučetič. Jugoslovanske bojevnike so na po-

staji pozdravljali z vzkliki »Vive la Yougoslavie!«
Na te vzklike so se čul gromki odgovor Jugoslo-
vanov »Vive la France!« Bivši jugoslovanski bo-
jevniki so odšli v spremstvu francoskih tovarišev
v mesto. Z ozirom na pozni čas, ko mora vladati
na ulicah mir, je šla povorka po ulicah mirno,
brez vzklikov, vendar pa se je tu in tam slišal
kak navdušen klic. Govorov ni bilo, temveč so
odšli jugoslovanski bojevniki takoj v hotele.

Pariz, 5. junija. AA. Danes, prvi dan bivanja
naših bojevnikov v Parizu, se je začel s spre-
vodom na grob neznanega junaka. Ob 5 popoldne
je sprejel jugoslovanske delegate minister za zu-
nanje zadeve Briand. Ob tej priliki je imel
govor, v katerem je poudaril francosko-jugoslo-
vansko prijateljstvo.

Francoska vlada in naša agrarna kriza

Pariz, 5. jun. tg. Danes je bilo ministrsko po-
svetovanje, katerega so se udeležili ministrski
predsednik, zunanji minister, poljedelski minister,
proračunski minister in državni podtajnik Poncelet.
Obravnavali so francoski protinačrt proti nemško-
avstrijski carinski uniji, posebno v tem oziru, kaj
naj stori Francija, da odvrne agrarno stisko ob-
donavskih držav. »ECHO de Paris« piše, da je treba
tem državam pomagati, ako naj ima Mala antanta
kak smisel. Nemčija je ponudila Romuniji in Jugo-
slaviji, da nakupi njun preostanek žita s 30% po-
viškačo cene. Francija pa bi morala biti priprav-
ljena, žrtvovati 150 do 155 milijonov frankov, da
prevzame preostanke agrarne produkcije v Jugo-
slaviji, Romuniji in Madžarski. »L'Ouvrier« izraža
mnenje, da so se proračunski, trgovinski in polje-
delski minister pokazali kot ozkočrtni egoisti in
da kot zastopniki interesov svojega resora niso
hoteli dovoliti Briandu potrebnih sredstev za nje-
govo politiko.

Pogajanja med Francijo in Rusijo

Pariz, 5. jun. AA. Francoški uradni krogi po-
trjujejo, da se vrše pogajanja med Francijo in
Sovjetsko Rusijo o ureditvi trgovinskih odnošajev
med obema državama. Obenem se pariška in mo-
skovska vlada pogajata o paktu medsebojnega ne-
napadanja.

Pariz, 5. jun. AA. Sovjetsko delegacijo za po-
gajanja med Francijo in sovjetsko Rusijo vodi po-
močnik komisarja za zunanjo trgovino Dvoglevski.

Nova belgijska vlada

Bruselj, 5. junija. AA. Poročajo uradno, da
je katoliški voditelj Renkin sestavil novo vlado.
V kabinetu so 4 liberalci, 3 pristaši katoliške
stranke in 3 flamski katoliki. Vojni minister ni
bil še imenovan. Najbrže bodo dobili to mesto
liberalci. Zunanji minister je Hymans.

Pameten ukrep

Ženeva, 5. junija. AA. Ker se brazilska vla-
da boji, da ne bi imela industrializacija Brazy-
lije tako katastrofalne posledice kot v Evropi,
je prepovedala uvoz vseh strojev, dokler ne bo
v državi zmanjšana zaloga industrijskih pro-
izvodov.

Služb. številke o volitvah v rom. parlament

Bukarešt, 5. junija. Z. Notranje ministrstvo je
včeraj popoldne objavilo službeni rezultat volitev
za narodne zastopnike. V nasprotju z dosežanimi
vestmi se vidi iz službenega komunikata, da je
glasovalo vsega 2.929.303 volivcev, od katerih je
uničeno 83.007 glasov. Vladna stranka je dobila
68% oziroma 287 mandatov (liberalci glasom vo-
litvenega sporazuma dobija 80 mandatov, a Jorgi
ostane 207 mandatov, tako da ima Jorga sam do-
sobno večino). Nacionalna kmečka stranka je do-
bila 30 mandatov, liberalni disidenti 12 mandatov,
madžarska stranka 11, mandatov, Avarescu 10
Lupu 7, antisemitični blok 7, Sterea 6, socialni
demokrati 7, židovska stranka 4, delavski blok
(komunisti) 5, »železna garda« ni dobila nič. Tisk
narodne kmečke stranke ostro napada vlado in
trdi, da je falsificirala rezultat volitev.

Bukarešt, 5. junija. Z. O včerajšnjih volitvah
v senat v Rumuniji sodijo, da je vlada zgubila v
Transilvaniji v mnogih okrajih.

Kraljica Marija romunska v Rimu

Rim, 5. junija. AA. Odpravnik romunskega po-
slaništva je priredil svečan sprejem v čast ro-
munske kraljice-matere Marije, princese Ileana in
njenega zaročenca, avstrijskega nadvojvode Anto-
na. Popoldne sta odšli kraljica Marija in princesa
Ileana v Vatikan, kjer sta bili sprejeti od svetega
očeta.

Vatikansko mesto, 5. junija tg. Papež Pij XI.
je včeraj s kraljevskimi častmi sprejel v avdienci
romunsko kraljico-vdovo Marijo in njeno hčerko
princesinjo Ileano.

„Nautilus odplul“

London, 5. junija. AA. Podmornica »Nautilus«,
s katero bo slavni angleški raziskovalec in letalec
Hubert Wilkins plul na Severni tečaj, je zapu-
stila Provincetown v Massachusettsu. Prevzila
bo Atlantski ocean do Spitzbergov. Od tam bo
Wilkins poskušal prodreti na Severni tečaj. Pod-
mornica ima 19 mož posadke.

Svečan sprejem prof. Picarda

Bruselj, 5. jun. ž. Profesorja Picarda so v
Bruslju sprejeli veličastno. Pri sprejemu je bil
navzoč princ Leopold, prosvetni minister, visoki
predstavniki oblasti in velika množica naroda.
Prof. Picard je bil zelo miren in izjavil, da ne
namerava leteti nič več v stratosfero. Istočasno se
je tudi zahvalil za svečan sprejem.

Snežni meteži v juniju

Stockholm, 5. junija. AA. V noči od četrta
na petek so bili v raznih krajih Švedske veliki
snežni meteži. V Dalecarliji je vsa pokrajina
zasnežena.

Toscanini dobil polni list

Milan, 5. junija. tg. Po nalogu Mussolinija se
sedaj vrniti Toscaninijo polni list, tako da bo po-
ljubno lahko odpotoval v inozemstvo. Zacetkom
prihodnjega tedna bo Toscanini odšel v Beyreuth,
kjer se bo takoj lotil skušenj za »Parsival«.

Težka nezgoda v našem posla- ništvu v Rigi

Riga, 5. jun. tg. Danes popoldne se je pripetila
v stanovanju jugoslovanskega poslanika v Rigi Po-
livanoviča bencinska eksplozija, pri kateri je
poslanikova soproga dobila tako težke poškodbe
na rokah in nogah, da so jo morali prepeljati v bol-
nišnico.

Drobne vesti

Belgrad, 5. junija. 2. Te dni prevzame v Be-
gradu frančiškansko župnijo in samostan v Belgra-
du katoliški župnik in gvardijan o. Bernardin Sa-
reč, med tem ko je dosednji župnik postal vikar.

Belgrad, 5. junija. 2. Včeraj je bila v Belgradu
zelo uspeša procesija sv. Rujnega. Telesa, ki ji je
prisostvovala zelo veliko številu belgradskih kato-
ličanov, čeprav je bil delavni dan. Sv. Rešnje Telo je
nosil g. Alfred Pačinič.

Belgrad, 5. junija. 2. Na današnji seji občin-
skega sveta se je razpravljalo poleg drugega tudi
o zemljišču, na katerem se bo zgradila katoliška ka-
tedrala v Belgradu.

Dunaj, 5. junija. AA. Iznajditelj večne vziga-
lice inž. dr. Ringer je iznašel večno svečo za avio-
mobile. Dr. Ringer je že prijavil iznajdbo patent-
nemu uradu.

Varšava, 5. jun. tg. V Varšavi je umrl v sta-
rosti 50 let podmaršal polskega sejma in znani
voditelj demokratskih knietov Jan Domb ski.

Resnica o umorih na Primorskem

9 Vipavcev aretiranih radi zastav

Ljubljana, 6. junija.

Glede uboja financarja Rastellija v Kopri-
višču na Goriškem, o katerem je »Slovenec« svoje-
časno dosti pisal, doznajamo, da je od 24 aretiranih
bilo izpuščenih 14. Ostalih deset pride najbrž pred
redno sodišče. Dokaz za političen značaj dogodka
je propadel. Izjava, ki so jo 4 aretiranci v zaporu
podpisali, da jih je že rajna Orjuna napotila k do-
janju, je neresna, ker so trije od njih bili spoznani
za neodgovorne; eden je bil vaški bebec, drugi je
bil od vojakov odslovljen radi umske zaostalosti,
tretji je bil že prej nekoč od sodišča spoznan za

neodgovornega radi neke telesne poškodbe.

Uboj karabinijera Giorgija v bližini Koreničev
pri Kanfanaru je delo običajnih tatov, ki so stre-
ljali na zasledujoče jih orožnike potem, ko so vi-
deli, da bo sicer težko ubežati. Vsled tega dogodka
so oblastva poslala v ondoto okolico kakih 200
orožnikov. Temu umoru se je pridružil tudi v ta-
mošnjih krajih še drugi. Na binkošti je bil iz za-
sede ustreljen domači fašist Buršič. Ta čin je brez
dvoma izvršen iz maščevanja. Splošno sodijo, da je
bil Buršič kot domačin nevaren številnim tatovom,
ker je bil konfident oblastni. Fašizem je pograbil
ugodno priliko, da pod varstvom žandarjskih bata-

ljonov porazgraja po ondotnih krajih. Iz Pule in iz
Trsta ter iz bližnjih istrskih mest so se zgrnile fa-
šistovske čete nad nesrečno deželico, ki bi bila vse
česa drugega potrebna kakor takih ekspedicijskih. Ljud-
stvo je tam trdega značaja in se da raje mučiti nego
da izda storilca.

Zastave strašijo. Na Slapu pri Vipavi je na-
vsi kamen, s katerega občinski sluga čita običajne
razglase. Nedavno so našli na kamnu slovensko za-
stavo z lipo; drugi dan so videli v zameno rdečo
zastavo. Zapri so 9 moških, med njimi bivšega žu-
pana Alfonza Vovka.

80 letna mama - predica

Osemdesetletnica gospe Alojzije Hojnik na Gornji
Polskavi.

Gor. Polskava.

Glejte blago mamico, gospo Alojzijo Hojnik,
kako se v 80. letu pridno vrti svoj kolovrat. —
nekdanji narodni ponos in vir blagostanja sieherne
slovenske hiše; odkar je kolovrat slovo vzel od
naših domov, se je v njih naselila revščina. Aloj-

zija Hojnik je 4. junija t. l. na Gornji Polskavi v
krogu svojih odličnih otrok (gg. dr. Ivana Hojnika,
1. dr. pravdnika, dr. Franca Hojnika, odveta, gospe
Alojzije Dr. Ad. Pečovnik, soproge prof. na
human. gimnazije; vsi v Mariboru, in Marije omož.
Siherl), obhajala svojo osemdesetletnico. Vsi, ki
poznajo zlato mamico, gospo Alojzijo Hojnik, ji
iskreno želimo:

Se mnogo let naj Vas čvrsto in zdravo ohrani
dobri Bog!

Žrtve požara

Hajdina, 5. maja.

Zaradi opeklin, ki jih je pri požaru sinove
hiše dobila Roza Cartl, je ponesrečenka v pe-
tek zjutraj umrla. Tri ure se je borila s smrti-
jo. Nevarno opečeni pa so tudi še razni drugi
ljudje. Trije so v ptujski bolnišnici, nekaj pa
se jih zdravi doma. V najslabši koži se nahaja
Makso Fridl, ki je šel reševati Rozo Cartl.
Dobro pa je vseeno, da so sosedje ogenj ome-
jili s pridnim polivanjem in tudi požarna
bramba hajdinska je bila zelo hitro na delu.
Silna groza je bila v tem požaru, še groznejše
o žrtve oziroma posledice.

Pod hlodom

M. Sobota, 5. junija.

Posestnika Majer Jožefa iz Satahovec je za-
dela precej huda nesreča. Pri delu si je strl nogo.
Nesreča se je zgodila na sledeči način:

Imenovani in še nekaj drugih mož so hoteli
naložiti na voz velik hlod. Hlod je bilo treba spravi-
ti najprej iz jarka na cesto. Delo je šlo težko
izpod rok. Može so se poslužili drogov. Hlod se
dolgo ni zganil. Ko pa so može napeli sile, se
je premaknil. Zganili so se tudi drogovi. Vse to
se je odigralo precej naglo. Majerja je podrl drog
na tla in revež je kmalu bil pod hlodom. Ko so ga
s težavo rešili, se ni mogel opreti na nogo. Hlod
mu jo je strl. Takoj so ga spravili k zdravniku, ki
je dal nogo v gips. Minuli bodo dolgi tedni, pre-
den bo 59 letni mož spet mogel prijeti za delo.

Preprečen vlom

Ljubno v Sav. dolini, 4. junija.

V noči od torka na sredo so dosedaj še
neznani zlikovci hoteli vdreti v trgovino Jo-
žefa Deleja in Franca Konšaka. Pri obeh trgo-
vinah so vlomili že okna. Bili so pa še pravo-
časno pregnani.

V bližini Konšakovih trgovine so potem
pokradli vso obleko posestnika Zaločanki, ki
stanuje popolnoma sama v svoji hiši. Orožni-
štvo je pridno na delu za tatovi. Ljudstvo je
razburjeno, ker v naših krajih že ni bilo dolgo
časa sličnih vlovov.

Flejšmanova rojstna hiša s spomenikom.

Slovenčev naročnik - žrtev nesreče

Ljubljana, 6. junija.

Dne 12. maja se je ponesrečil v gozdu naš
zvesti naročnik g. Janez Skof, p. d. Mrak, iz
Zaklanca pri Horjulu, ter 21. maja umrl radi doh-
lenih poškodb.

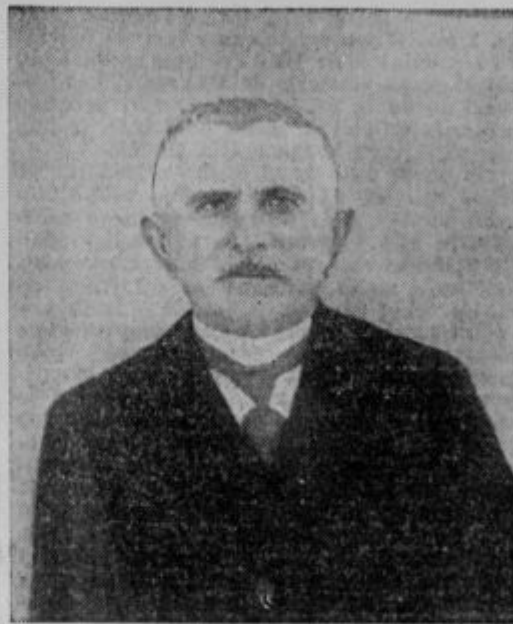
»Slovenec« od 22. maja je poročal o tej tra-
gični smrti svojega naročnika iz Zaklanca takole:

Danes (21. maja) je tu nepričakovano umrl
daleč na okrog znani in splošno spoštovani posest-
nik in gostilničar Janez Skof vulgo Mrak. Zdrav in vesel se je prejšnji terek podal v gozd
spravljat bukova debela. Pri tem je dobil od cepi-
novnega držaja nesrečne sunek v trebuh, ki je po-
vzročil notranjo krvavitev in je nastopila smrt po
osmih dneh trpljenja.

Rajni Janez Skof se je svoj čas marljivo ude-
leževal dela v horjulski občini kot odhormnik živino-
rejske zadrage in drugih gospodarskih ustanov ter
je pri tem zasledoval samo splošno korist, za katero
je mnogo žrtvoval.

Njegova gostilna je bila vedno na glasu kot
izredno gostoljubna, kjer je gost za mal denar pri-
šel na svoj račun. V dobrem spominu je mnogim
ljubljanskim izletnikom in zlasti lovskim družbam,
ki hodijo radi v okolico na petelina. Med odličnimi
Ljubljanci je večkrat obiskal to gostilno tudi biv-
ši poslanik in minister n. r. Ivan Hribar. Janez
Skof je bil zelo družaben in moder mož ter znal
vedno vsakemu pošteno in pametno svetovati.

Rajnik je bil zvest naročnik »Slovenca« in je
za vzgledno vzgojo svoje številne družine zelo
skrbel. Poleg njegove nad vse požrtovalne in zve-
ste družice Marije in hvaležnih otrok, objokuje da-
nes njegovo nenadno smrt na stotine revežev in pri-
jateljev, katerim je bil doberotnik in nepozaben to-
variš. Vrlemu možu trajen spomin, preostalih naše
sojalje!

Ker se je rajni ponesrečil pri izvr-
ševanju poklica ter je imel plačano
naročnino na »Slovenca« za mesec
maj, v katerem se je pripetila nezgodna smrt,
prejme od uprave »Slovenca« ob novem letu raz-
pisano nezgodno podporo v znesku

Din 15.000.—

na roke postavna dedinja žena-vdova ga. Marija
Skof, posestnica v Zaklancu 14, župnija Horjul.

Zlata poroka gorenjskih korenin

Goriče, 6. junija.

V lepem zatišju pod Storičim leži v pravem
parku sadnega drevja vas Goriče in dober strelaj
višje vas Zalog, ki je na binkoštno nedeljo imela
pravo vaško veselico. Pri spoštovani in ugledni
družini Urbančevi so namreč obhajali slovesno
zlato poroko. Nihče ne bi mislil, da sta jubilarita,
ki sta po 50. letih skupnega življenja in trdega
dela stara oba nad 70 let. Oče Janez je že v 75. letu,
mati Marija pa v 73. letu. Njuna obraza niti naj-

manj ne kažeta teh let in kdo bi mislil, da sta
imela 12 otrok, od katerih jih živi še 10. Dve
hčerki in dva sina so še sedaj na domu, ostali pa
so poročeni v bližini in daljni okolici. Dva sinova
pa sta v Borovljah mesarja in sta se zlato poroko
seveda tudi udeležila. Njuna želja je tudi bila,
da proslavi jubilej njunih staršev vsa vas. In tako
se je zgodilo, da je bilo na zlati poroki 120 svatov.

Oče Janez ve iz svojega življenja, marsikaj
zanimivega. Z 18 letom je začel prodajati meso
na Koroškem. Takrat seveda še ni bilo železnice,
zato je šel ves promet čez Ljubelj. Navadno so
prevažali največ svinjsko meso pozimi. Takrat
je nad 1 meter visokem snegu je bila skrajna na-
porna in včasih so celo obtičali v snegu. Če so
bili pa izredni zameti, so se pa raje peljali v Trbiž
na Koroško. Običajno so hodili vsak teden enkrat,
in sicer v sredo do Borovlj, v četrtek pa dalje v

Celovec. Ta tradicija je ostala še sedaj. Seveda
svoj čas še niso imeli klavnice, zato so pozimi
često visele dolge vrste zaklanih prašičev, dokler
jih niso natovorili in odpeljali na Koroško. In
danes so v Zalogu, ki šteje 13 števil, trije mesarji,
od katerih zakolje vsak do 1000 prašičev na leto.
Večina mesa pa izvozi na Koroško. Seveda je
prevoz mesa danes mnogo bolj enostaven, vendar
zahteva še vedno dosti dela. Saj ga preličejo kar
4 živinozdravniki, preden pride na trg na Koroš-
kem. Najprej pregleda meso domači živinozdravnik
iz Kranja, nato živinozdravnik na Jesenicah, potem
avstrijski živinozdravnik v Področju in slednji še
eden pač tam, kjer meso raztovarjajo. Seveda oče
ni skrbel samo za svojo družino, ampak je delal
mnogo tudi za javni blagor. Trideset let je bil ob-
činski odhormnik, šest let občinski svetovalec, klju-
čar podružnice v Zalogu pa je že nad poldeset let.

Mati Marija pa je lepo vzgojila v dolgih letih
vse svoje sinove in hčerke in vedno gledala na to,
da ostanejo zvesti Bogu in rodu. Ona je teta očeta
nesrečnega Bidovca, ki so ga lansko leto justifi-
ciral Italijani na Bazovici. Vedno se je pobrigala,
da je prišlo v hišo dobro časopisje in knjige. Zato
ni čuda, da je Urbančeva hiša naročena na Mohor-
jeve knjige, odkar izhajajo, da ima »Domoljubac
prav tako ves čas, odkar izhaja, prav tako »Bogo-
ljubac« in »Glasnik«, na dnevnega »Slovenca« pa so
naročeni že deset let in čeprav nimajo čez dan
časa, mu vendar posvete zvečer nekaj četrte ure.

Razumljivo je, da imata jubilarita v bližini
in daljni okolici same prijatelje, ki so na proslavi
zlato poroko šele jasno pokazali, kako priljubljena
sta povsod. Domači župnik preč. gospod Alojzij
Železný je isto povedal v svojem govoru na zlati
poroki. Sploh je lahko ponosen na vse svoje fa-
rane, saj ima okrog 80 hiš z bajtami vred naro-
čenih 50 »Domoljubov«, 43 »Bogoljubov«, 21 »Glas-
nikov«, 13 dnevnih »Slovencev«, med njimi pa je
63 Mohorjanov.

Sedaj teče jubilaritoma življenje zopet po
starem tiru in želimo jima s svati še mnogo let in
na starost, ko bosta odločila vajeti iz rok, prijeten
počitek v zatišju Storiča.

Zadovoljne so družine,
če na mizi so »Jajnine«.

K odkritju Fleišmanovega spomenika

Združeni domači pevski zbori.

V Beričevem pri Dolu bodo danes slovesno od-
krili spomenik pred rojstno hišo slovenskega skla-
datelja Flejšmana Jurija.

Ob 3 bo sorojem ljubljanskih gostov pri po-

družni cerkvi v Beričevem. Nato bodo slovesno od-
krili spomenik pred rojstno hišo. (Glej sliko!)

Pri tej priliki bodo zapeli več pesmi združeni
pevski zbori iz Beričevega, Dola, od Sv. Jakoba,
Ihane in Sneberlj-Zadobrova. (Glej sliko!)

palmira
milo

lepo rodi in
zdravljú godi

Pri naših topničarjih

Ljubljana, 6. junija.

Včeraj je minilo ravno 12 let, ko so čete
našega 16. topničarskega polka, ki je nastal
njen v vojašnici kralja Aleksandra I. na Du-
najski cesti, prvič prikorakale na Gosposvet-
sko polje. Dan obletnice tega svečanega do-
godka si je izbral polk za dan svoje slave. Z
veliko požrtovalnostjo in pridnostjo si je
okrasil vojašnico, ki je bila vsa v zastavah in
prijetno dekorirana, da bo mogla dostojno
sprejeti visoke goste. Slavlja se je udeležil di-
vizijski general g. Bogoljub Ilič, ban g. dr.
Drago Marušič, škof g. dr. Gregor Rož-
man, banov namestnik g. dr. Pirkmajer
s soprogo, zastopnik župana itd. in še mnogi
drugi odlični gostje. Vse goste je sprejemal
domačin poveljnik polka, polkovnik g. Rado-
van Jovanovič. Točno ob 10 se je pričel
obred slave z rezanjem kolača. Obred je opra-
vil za katoličane kurat g. Cuderman, za
pravoslavne prota g. Dimitrije Jankovič,
za muslimane imam g. Ahmetašević. Ko-
lač je lomil domačin, poveljnik polka g. pol-
kovnik Radovan Jovanovič, en narednik in en
prostak. Po končanem obredu je nagovoril vo-
jake g. polkovnik Jovanovič. Njegovi silni po-
stavi odgovarjajoč je bil tudi glas, ki je na-
ravnost odmeval od zidov. Z navdušenimi in
polžigajočimi besedami je orisal pohod 16.
polka na Gosposvetko polje pred dvanajstimi
leti. Polk je že tedaj pomagal graditi meje
naše države in je s svojo krvjo poskrbel
ujene temelje. Dosegel je Gosposvetko polje,
vendar so bile žrtve zastoj, kajti kljub temu
to polje še ni osvojen. Opomnil je vojake,
naj se spominjajo junaškega zgleda svojih
prednikov, ki so dali življenje za svojega
kralja in domovino. Nato je poveljnik čestital
polku, nakar so zagrmeli topovi na čast mrtvim
junakom. In godba je zaigrala pod vodstvom
dr. Čerina državno himno.

Nato je nagovoril vojske poveljnik drav-
ske divizije g. general Ilič in jim v krasnem
govoru čestital in povedal, da se je polk iz-
kazal za vrednega naslednika svojih prednikov
pri zadnjih vajah. Pri teh vajah se je zlasti
odlikoval mladi rod, ki je od srca udan kralju
in državi ter vedno pripravljen žrtvovati živ-
ljenje za svoje najvišje ideale.

Nato se je razvil paradni marš pred divi-
zijskim poveljnikom, nakar je domačin pova-
bil vse goste na južino, katero so pripravili v
ljubko okrašeni jahalnici. Tudi vojaki so do-
bili za slavo priboljšek. Poveljnik polka je na-
pil vrhovnemu poveljniku, Nj. Vel. kralju
Aleksandru, ki se je spomnil zvestega polka in
mu poslal iz Zagreba tako-le brzojavko: »Ob
današnji svoji slavi, dragi moji junaki, ne po-
zabite junaštva svojih predhodnikov. V pre-
pričanju, da se boste izkazali za dostojne na-
slednike teh, Vam iskreno čestitam k slavi. Ži-
velj! Aleksander.« Vojaštvo in gostje so spre-
jeli kraljeve čestitke z navdušenim vzklika-
njem in ovacijami kralju in domovini. Po ju-
žini se je razvila vesela zabava s pestrnim
programom in godbo. Nastopili so tudi pevci 16.
polka, ki so se izbornostno izkazali. Vojaki so na-
stopili tudi z vajami s puškami ter izvajali za-
nimive jahalne točke.

Okrožnico papeža Leona XIII. »Rerum novarum«
je izdala pod naslovom

Osnovna načela
krščanskega socializma

s komentarjem g. p. dr. A. Tominec O. F. M.

Delavska založba r. z. z o. z. v Ljubljani
Delavska zbornica.

Nemci v Londonu

Dalekosežne nemške zahteve - Nevarnost boljše vizma - najučinkovitejše nemško orožje

London, 6. jun. oz. Po angleškem časopisu je vedno traja uganjanje o posvetovanjih, ki se bodo začela jutri med nemškimi in angleškimi ministri. V Londonu se je navelikala velika množica časnika, prišli so razni opazovalci drugih evropskih držav, vsa poslaništva v Londonu pa so dobila od svojih vlad stroga navodila, naj skrbno zasledujejo dogodke, ki se bodo odigrali v zgodovinskem letovskem gradu Chequers pri Londonu. Nemci bodo zahtevali revizijo reparacijskih določb in ravnanja z drugimi državami v vprašanju oboroževanja. Če bodo dosegli oboje, česar sami ne verujejo, bo Chequers najvažnejši datum v zgodovini povojne Nemčije, bržkone pa bodo hoteli kupiti eno ugodnost z drugo. Listi pričakujejo na sestanku ministrov pravega kupčevanja tembolj, ker je Anglija napravila prestižno vprašanje, da se razorožitvena konferenca, ki se bo vršila prihodnje leto, posreči. Za tako ceno bi gotovi vladni krogi bili pripravljeni pokazati popustljivost v vprašanju revizije reparacijskih plačil.

Mnogo nevolje pa je povzročil v odgovorih krogih članek v »Dortmunder Anzeiger«, ki objavlja razgovor nekaterih večjih nemških industrijev z bivšim predsednikom nemške narodne banke dr. Schachtom. Slednji sicer ni več na vodilnem mestu, toda vsakdo ve, da iz zakulisja čestokrat odločujoče vpliva na razvoj nemške reparacijske politike. Dr. Schacht se je ob imenovanju priliki spoznal tako daleč, da je nasvetoval industrijem, naj le še bolj vihtijo strašilo o boljše vizmi nevar-

nosti, češ, tega se zapadne sile najbolj boji. On bi reparacije odpovedal, in če bi države-upnice grozile z represalijami, si on upa pridobiti na svojo stran Zedinjene države Amerike s povišanjem uvoza, ostale države bi pa preplašil z boljše vizmi. Nemčija da se bo mogla vzdržati edine, če preneha pošiljati denar za reparacije izven dežele. Iz tega malo predkritega govora dr. Schachta sklepajo listi, kakor »Times«, da so nemški ministri prišli s preračunanim programom in da bo boljše vizma največje orožje, ki ga bodo uporabljali. »Times« pristavlja, da so boljše vizmi, rožljanje s sabljami »jeklenih čelade« in tarnanje o gladovanju nemških delovnih mas najbolj učinkovit argument, katerega more diplomat uporabiti. Saj se je nemškim politikom celo posrečilo prepričati nemško ljudstvo ne samo o tem, da je najbolj obžalovanja vredna država in da je Nemčija najbolj izstradana država, ampak tudi o neizbežnosti boljše vizme. Tako dolgo in tako sistematično govorijo o tem, da je strah prešinil že nemško ljudstvo samo. Kaj da ne bi vplival pri inozemcih. »Daily Mail« namiguje celo, da je izvedel iz verodostojnega vira, da bodo nemški ministri zagrozili tudi z diktaturo, ako se njihovi prošnji ne ugodijo.

Komentarji francoskih listov

Pariz, 6. junija. tg. »Petit Parisien« izjavlja, sklicujoč se na oficijelne vesti, da je obisk v Che-

quers namenjen samo za neobvezne razgovore, o katerih je Henderson Brianda že zdavnaj pomiril in je tudi nemški poslanik na Quai d'Orsay podal v tem pogledu formalna zagotovila. V Chequers ne bodo govorili ali celo sklepali o nobenih političnih vprašanjih, ki bi se kakorkoli tikała tretje države. Grožnja z nemškim državnim bankrotom je samo maneuver, da preplaši nasprotnike. »Matine« izjavlja: Izkušnja je dokazala, da Anglija kljub brezmejnemu možnostim svetovne države ne more nuditi svojim državljanom kruha in dela. Tu ne more pomagati vlada, ki mora vzdrževati 2 milijona brezposelnih, še manj pa vlada, ki ima 4 milijone brezposelnih. Vendar pa Anglija lahko ponudi svojo pomoč kot posredovalka pri Franciji in Združenih državah za revizijo Youngovega načrta. Toda Nemčija, če hoče doseči uspeh, ne sme voditi dvojne politike, eno za inozemstvo, drugo pa za javno mnenje doma, ne more istočasno pozivati inozemstvo k solidarnosti, svoj narod doma pa hujskati k reviziji mirovnih pogojev.

Protipoleza Francije?

Varšava, 6. junija. tg. Poljski zunanje politični krogi vidijo v sestanku v Chequers zvezo z novimi rusko-francoskimi pogajanjimi. Sklicujejo se na zadnji govor Zaleskega v Ženevi, katerega je baje v sporazumu s Francijo naslovil na iLtvino, da bi pospešil zblizanje med Mosko in Parizom. Nacionalistični krogi podpirajo to stremljenje, ker bi s tem proti Nemčiji vezane sile postale proste, to je, dosedanje nemško-rusko sodelovanje bi se zrahljalo s pariško-moskovskim sporazumom.

Prekinitev odnošajev med Litvo in Vatikanom

Kovno, 6. jun. tg. Litovska vlada se je odločila h koraku proti Vatikanu, ki je edinstven v zgodovini. Vlada je poslala ultimatum papeškemu nunciju Bartoliniju, kateremu se očita, da je začel kulturni boj. Če ne zapusti države v petih dneh, ga bodo izgnali silioma. Nuncij je danes opoldne po poteku roka v avtomobilu zapustil Kovno. Ekstremni korak vlade je v katoliških krogih povzročil hudo nevoljo. Ni še jasno, kako bo reagiral Vatikan na to odredbo litovske vlade.

Za novo trg. pogodbo z Italijo

Rim, 6. jun. Med razpravo o finančnem proračunu v senatu je Rolandi Ricci razpravljal o trgovinskih odnošajih med Italijo in Jugoslavijo in ugotovil, da čedalje bolj narašča jugoslovanski izvoz v Italijo, medtem ko Italija vedno manj uvaža v Jugoslavijo. Ko zapade sedanja trgovinska pogodba, je po senatorjevem mnenju treba urediti odnose med Jugoslavijo in Italijo na novi podlagi. Italija bi n. pr. lahko zamenjala jugoslovansko blago z madžarskim. Novo pogodbo je treba postaviti na načelo »do ut des«. Jugoslavija sistematično zavrača italijansko blago in v resnici gre za organizirano akcijo proti Italiji. — V istem času je pričelo italijansko časopisje z novo gonjo proti Jugoslaviji, češ da bojkotira italijansko blago, in da mora tudi Italija iz tega izvajati primerne zaključke.

Delegacija za trg. pogajanja z Avstrijo

Belgrad, 6. jun. AA. V nedeljo popoldne ob 5 potuje na Dunaj naša delegacija, ki bo nadaljevala pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Avstrijo. Ta pogajanja so se vršila nedavno že v Belgradu. Našo delegacijo sestavljajo sledeči gg.: dr. M. Todorović, univerzitetni profesor, Velimir Stojković, načelnik oddelka za agrarno politiko ministristva za kmetijstvo, dr. Mile Lazarevič, svetnik ministristva za trgovino in industrijo in Peter Borinavič, načelnik ministristva finan. Po potrebi bodo poklicani še strokovnjaki kot eksperti delegacije. Kakor znano, poteče trgovinska pogodba z Avstrijo 1. julija t. l.

Izjava bivših sam. demokratov

Belgrad, 6. junija. Dr. Miša Matić, dr. Pera Erdeljani in dr. Vojislav Došen so dali kot predstavniki bivše SDS v Velikem Bečkereku in gornjem Banatu v sporazumu s svojimi prijatelji za javnost tole izjavo:

Ugotavljamo, da smo vedno kakor tudi danes kot nesebični javni in nacionalni delavci, ne upoštevaje moralne in materialne žrtve koristno delovali na vseh poljih javnega, komunalnega nacionalnega in društvenega življenja s plodonosnim delom pri ureditvi razmer v naši domovini, da smo bili vedno kakor tudi danes iskreni idejni poborniki jugoslovanstva in da bomo tudi v bodoče kakor danes uložili vse svoje sile v družbi pravih nesebičnih rodoljubov brez ozira na prejšnjo strankarsko pripadnost za edinstveno in nedeljivo kraljevino Jugoslavijo. Pozdravljajoč odrešili in največji akt z dne 3. oktobra 1929 izjavljamo, da bomo sodelovali z veliko poštrevnostjo in neumornostjo ter koristno na vseh poljih državne, banovinske in občinske uprave, če se naše sodelovanje kot potrebno razdi, da na ta način pomoremo s svojimi izkušnjim delom Nj. Vel. kralju in kraljevski vladi.

V Velikem Bečkereku, 1. junija 1931.

Vojni ukaz

Belgrad, 6. junija. I. Izšel je velik vojni ukaz in so upokojeni med drugimi: divizijski general Zivan Matković in Alekse Stojšić ter brigadni general Vojislav Katančić in Vojislav Popović. Poleg tega prinaša Vojni list številne spremembe v raznih polkih, imenovanje zdravnikov in premeštitve častnikov. Med drugimi je premeščen na službo v štab poveljstva dravske divizijske oblasti za pravoslavnega duhovnika Budimir Gjorjce.

Zasilna odredba nemške vlade

Gre za skrajno varčevanje in preosnovo vsega gospodarstva

Berlin, 6. junija. tg. Danes je bila objavljena zasilna odredba državnega predsednika. K tej odredbi izjavlja vlada, da je njen cilj, s finančnimi odredbami doseči popolno ozdravljenje vsega nemškega gospodarstva. Zato se morajo znižati nabavni stroški in cene ter produkcija prilagoditi prodaji, obenem pa se imajo znižati kmetijska bremena. V svrhu razbremenitve delovnega trga se imajo potrebna cestna dela, melioracije itd. vršiti s prostovoljnimi drž. delom. Ker je za gradbeni program državnih železnice določenih 200 milijonov, bo mogoče namestiti 120.000 delavcev, skrajšati delovni čas na 40 ur v tednu, pri čemer bodo ščitili eksportno industrijo in one industrije, v katerih znašajo mezde komaj eksistenčni minimum. V državnih obratih se bo delovni čas takoj reducirail. V ostalih podjetjih pa po svobodnem dogovoru. Namerava se izvesti tudi reforma delni-

škega prava, da se bolj zavarujejo finančno-gospodarska podjetja. V finančnopolitičnem pogledu namerava gospodarski program vlade znižati plače drž. uradnikov za 4 do 8%. Pri ministrih bo znalo znižanje 8%. K temu pride pa se krizni davki, tako da bo celokupno znižanje plač od lanske jeseni dalje doseglo 30%. Sliče se bodo znižale plače v deželah, občinah in ostalih javnih korporacijah. Prispevki za brezposelnost se bodo znižali za 5%. Čakalna doba se bo podaljšala, postarila pa obveznost sprejema dela. V svojem okličen označuje vlada svojo zasilno odredbo kot prvo stopnjo za revizijo nemških reparacijskih obveznosti. Gre za znižanje ne samo s preskrobo novih dohodkov, temveč tudi s skrajnim varčevanjem, h kateremu bodo prisiljene tudi dežele in občine.

Baski zahtevajo autonomijo

Načrt autonomne države Baskov

London, 6. junija. ff. »Times« poroča iz Madrida, da se je avtonomistiški pokret, ki je sprva zajel Katalonijo, razširil tudi na deželo Baskov v Pirenejih. Baski imajo pripravljeno skrbno izdelano ustavo, katero hočejo predložiti v odobritev prihodnjim ustavodajni skupščini. Nekatere točke ustave baski avtonomne države so bile objavljene in so v političnih krogih vzbudile silno senzacijo, ker tako hitrega avtonomističnega razvoja ni nikdo pričakoval. V 1. členu so zaznamovane meje novega avtonomnega telesa v španski republiki. Baska dežela naj bi obsegala province Alava, Viscaya, Guipuzcoa in Navarra. Vsaka imenovanih provinc bo zopet uživala široko notranjo avtonomijo. Zakonodajna oblast bo v rokah 80 poslancev (20 za vsako provinco), izvoljenih za dobo 4 let. Izvrševalna oblast se bo nahajala v rokah 8 glavega direktorija, katerega bo imenoval parlament za dobo 2 let. Predsednik parlamenta bo obenem predsednik direktorija. Baska država naj bi po tej ustavi avtonomno upravljala pravosodstvo, civilno upravo, policijo, vojno in mornarico. Baski vojne formacije ostanejo v deželi razen za slučaj manevrov ali vojne, ko so podrejene vrhovnemu poveljstvu španske armade. Ravnotako si pridržijo baska država tudi vsa prosveto. Baščina in španščina bosta kot državna jezika uživala popolno enakopravnost. Tudi v drugih delokrogih, kakor javna dela, železnice, šume in rude bo uveljavljena samouprava v široki meri. Baska država pristane na to, da osrednja španska država oziroma vlada odločuje o civilnopravnih zadevah, socialnih nalogah, o razmerju med cerkvijo in državo, o zunanji politiki, o carinski politiki ter o upravljanju španskega državnega dolga. Španska država mora garantirati Baskom avtonomijo in nedotakljivost njih ozemlja. Ustava gre tako daleč, da določa, da bo zastopnik Španije v državi Baskov obenem tudi predsednik parlamenta in potentakem tudi predsednik izvršilnega direktorija. Avtonomna država Baskov bi štela nekaj nad poldrug milijon prebivalcev. »Times« pristavlja, da obstoja možnost, da se Baskom priznajo navedene pravice.

Madjarska gre v volitve

Budimpešta, 6. junija. Ž. Danes dopoldne ob 10 se je vršila seja madjarskega parlamenta, za katero je vladalo velikansko zanimanje. Seji so prisostvovali vsi člani parlamenta in vsa vlada, ker se je pričakovalo, da bo danes parlament razpuščen. Predsednik parlamenta, grof Almasy, je prečital dekret guvernerja Horthyja, ki mu ga je dal predsednik vlade Bethlen o razpustu parlamenta in o sklicanju novega parlamenta za 18. julij. Grof Almasy je pri tej priliki imel velik govor, v katerem je naglasil, da želi, da dobi nova skupščina ono, kar je zgubljeno, in da osreči Madjarsko. Ob 11 je bila seja zgornje zbornice, ki ji je predsedoval baron Jurij Vlašič. Prečital je dekret o razpustu zgornje

zbornice. Obe zbornici sta vzeli guvernerjev dekret o razpustu na znanje. Čas volitev bo določen jutri, verjetno pa je, da se bodo iste vršile 28. in 29. junija. Jutri se začne že volilna borba s polno paro po vsej Madjarski. Po vsej Madjarski vlada volilna mrzlica, čeprav še ne vedo točno datuma volitev. Predsednik vlade Bethlen bo kandidiral v Debrecinu, čeprav ve, da je Debrecin razpoložen precej opozicijsko. 21. junija bo imel Bethlen v Debrecinu velik političen govor, v katerem bo orisal svoj program za sledečih šest let. Čuje se, da bo Bethlen napovedal precejšnjo spremembo dosedanje politike in važne reforme.

Jugoslov. bojevniki pri Briandu

Prisrčna manifestacija prijateljstva

Pariz, 6. junija. AA. Včeraj popoldne ob 17 je francoski zunanji minister Briand sprejel delegacijo bivših jugoslovanskih bojevnikov, ki je prišla na obisk v Francijo. Obenem je sprejel tudi delegate »Polus d'Orient«. Sprejem se je vršil v sprejemnih salonih na Orsay-skem nabrežju in so se ga udeležili tudi maršal Franchet d'Esperay, general Guillaumat, ki so mu predstavili voditelje delegacije, in druge odlične osebnosti.

Ko se je zunanji minister Briand pokazal v dvoran, so ga sprejeli navdušeni vzkliki: »Živel Briand! Živel veliki državnik! Živel ustanovitelj solunske fronte! Briand je bil vidno ganjen. Jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Spalajković je v imenu delegacije izrekel zahvalo za izkazano čast. Nato je odgovoril Briand s prisrčno dobrodružico, v kateri je med drugim naglasil svoje prepričanje, da se bodo delegati dobro počutili v Franciji, kakor da bi bili doma in ne v tujini. Francija je mnogo

dolžna Jugoslovanom za njihovo prijateljstvo in goji enako prijateljstvo do njih, ki se ne bo omajalo.

V imenu bivših jugoslovanskih bojevnikov je govoril Stepanović.

Nato je spet povzel besedo zunanji minister g. Briand in rekel: Potem ko ste s svojimi junaštvii osvobodili svojo domovino ste danes prišli, da pokažete, kako služite misli miru. Mnogo razlogov imamo, da se divimo vaši državi in vam. Videli smo, kako so vaši vojaki prišli domala kakor okostnjaki na Krf, že kmalu nato pa so se isti vojaki po zaslugi svoje izredne morale in energije bojevali ponovno in niso dopustili, da bi se uničil mir in pravica na svetu. In danes smo spet združeni v borbi zoper obnovitev teh vojnih strahot. Prepričan sem, da boste ostali s enako energijo verni sotrudniki Franciji pri delu za ohranitev mira. Prepričan sem, da potem mir ne bo mogel biti ogrožen. — Ne

Zbor ruskih prav. škofov

Belgrad, 6. jun. I. Zbor ruskih pravoslavni škofov je pod predsedstvom metropolita Antonija dokončal svoje delo. Temu sestanku ruskih pravoslavni škofov in predstavnikov rusko pravoslavne cerkve v inozemstvu je prisostvovalo 11 škofov. Na dnevnem redu so bila med drugimi tudi sledeča vprašanja: o odnosu ruskih škofov napram vaselenskemu zboru, o odnosu napram reformi koledarja, poročilo o stanju pravoslavne cerkve v Rusiji, v inozemstvu itd. Sklenilo se je, da se 8. vaselenski zbor, ki je bil nedavno sklican, absolutno ne more vršiti brez sodelovanja ruske pravoslavne cerkve, ki šteje v svoji sestavi 90 odst. pravoslavni vsega sveta. Ruska pravoslavna cerkev bo sodelovala v tem zboru samo tedaj, če bo povabljena, in pod pogojem, da na ta zbor ne bodo povabljeni predstavniki cerkve iz Rusije.

Glede spremembe koledarja je zbor kategorično obsodil uvajanje novega koledarja, ter smatra, da spada to vprašanje pod kompetenco celokupne vaselinske cerkve. Izvoljen je nadalje arhierejski sinod, na čelu katerega je predsednik Antonije, kot doživljenjski predsednik. Zbor je končno izdal ukaz za menihe na gori Athosu, ker niso hoteli priznati za imperatorja velikega kneza Cirila Vladimiroviča.

Nov gradbeni zakon

Belgrad, 6. jun. I. Nov gradbeni zakon bo objavljen prihodnje dni. Zakon bo ogromne važnosti za posamezna mesta, ker postavlja popolnoma nova načela in pravila za nove graditve.

Podžupan Jarc v Belgradu

Belgrad, 6. junija. I. Ljubljanski podžupan prof. Jarc je prisel v Belgrad, kjer je interveniral pri raznih ministrstvih o zadevah ljubljanske občine in pri tej priliki izročil vabilo predstavnikom vlade, da prisostvujejo polaganju temelja za novo veliko poslopje carinarice. Svečanost se bo vršila 13. t. m. in se jo bodo s strani vlade udeležili: pomočnik finančnega ministra g. dr. Medić in Urošević ter član glavne kontrole in bivši generalni ravnatelj carin dr. Smid.

Na smrt obojen vohun

Belgrad, 6. junija. AA. Svetomir M. Novaković, uradnik III. kategorije, s službo v ministristvu vojske in mornarice, je izdal nekaj časa za denarne nagrade neki tuji državi neke podatke o naši armadi in njeni vojaški pripravljenosti. Do teh podatkov je prišel v svoji službi, ki jo je zavzemal v istem ministristvu. Čeprav je obtoženi Novaković to počel zelo spretno, se je vendar še pravočasno odkrilo in je bilo moči preprečiti, da ni mogel več vršiti tega izdajniškega dela. Obtoženi Novaković, ki so ga zalotili pri poslu, je tako pri preiskavi kakor pred sodiščem jasno in določno priznal, da je te usluge tuji državi delal za velike nagrade in da pri tem ni imel udeležencev ne med vojaškimi krogi, ne med civilisti. To je tudi preiskava potrdila. Iz vsega preiskovalnega materiala ter iz izpovedi pa rezultira, da je bil Novakovićev motiv pri tem nizkotnem početju — izdajstvu nad domovino — izključno samo koristoljublje.

Za ta in podobna svoja izdajalska dela je bil obtoženi Novaković pred vojaškim sodiščem za oficirje dne 30. maja t. l. kaznovan s smrtjo.

Filijala obrtne banke v Sarajevu

Belgrad, 6. jun. AA. Jutri bo na svečan način otvorena filijala Zanalske (obrtne) banke kraljevine Jugoslavije v Sarajevu. S strani centrale bo otvoritvi prisostvoval generalni ravnatelj Milan Dragić.

Uspeh jug. posojila

Paris, 6. junija. AA. »Information« piše o uspehu jugoslovanskega stabilizacijskega posojila. Vpisovanje jugoslovanskega posojila je končano. Uspeh je popolnoma zadovoljiv, posebno če se upoštevajo po eni strani sedanja gospodarska situacija, po drugi strani pa to, da so deležne te obveznice istega zaupanja kakršno uživajo solidni vrednostni papirji. Uspeh je tem pomembnejši, če se vzame v račun stabilizacijo, ki ga danes zavzema javnost nasproti posojilu.

Zveza slovanskih lekarnarjev

Praga, 6. junija. AA. V prisotnosti 120 delegatov iz Bolgarije, Jugoslavije, Poljske in Češkoslovaške se je ustanovila v Pragi Zveza slovanskih lekarnarjev. Za predsednika je bil izvoljen jugoslovanski delegat Janković, za podpredsednike češkoslovaški delegat Pisariček, bolgarski delegat Gaždičev ter poljski delegat, za generalnega tajnika pa poljski delegat Kucinski.

Vesti iz države

Belgrad, 6. junija. I. Novo imenovani generalni direktor SUZOR-ja dr. Avgust Arzelin je danes prisel v Belgrad ter je bil sprejet od ministra za socialno politiko g. Preke, gozdarskega ministra ing. Serneca ter se je z njimi razgovarjal o vseh važnih vprašanjih, ki spadajo v področje te najvažnejše socialne institucije v državi. V Belgradu ostane več dni ter bo pri tej priliki imel konferenco s predstavniki delodajalcev in delojemalcev, nakar odpotuje v Ljubljano, da tudi s tamkajšnjimi faktorji govori o vseh tekočih vprašanjih.

Zagreb, 6. junija. Ž. Na današnji seji fakultetskega sveta teološke fakultete je bila objavljena volitev novega dekana. Izvoljen je bil Josip Marie, doktor filozofije in teologije ter redni profesor dogmatične zgodovine in stare krščanske književnosti.

Dunajska vremenska napoved. Najprej bo še precej oblačno, potem pa se bo zopet zjasnilo. Soparno vreme z verjetnostjo neviht.

smem pri tej priliki pozabiti izreči zahvalo tudi maršalu Franchetu d'Esperay in ostalim francoskim vojskovodjem, ki so združili svoje napore z našimi vojskovodji, da pripomorejo idealom nas vseh do popolne zmage.

Nato se je g. Briand dalj časa razgovarjal s posameznimi delegati. Posebno dolgo je govoril s poslanikom Spalajkovićem in Cincarjem Markovićem. Ko je odhajal iz dvorane, so mu navzoči spet priredili burno aklamacije.

Pariz, 6. junija. AA. Pri sprejemu pri zunanji ministri Briandu je zagrebški delegat dr. D. Angjelinović predal francoskemu zunanjemu ministru okusen album s slikami Plitvičkih jezer. Gosp. Briand je bil prijetno presenečen nad to pozornostjo in se je prisrčno zahvalil.

ALBUS
terpeninovo milo

varuje perilo napravi
snežnobelo in mu daje
prijeten, svež vonj.

ALBUS

DOBIVA SE V VSAKI TRGOVINI

Ljubljana

Dr. Fr. Windischer odhaja iz zbornice

Ljubljana, 6. junija.

S presenečenjem smo danes slišali, da je generalni tajnik Zbornice za TOI g. dr. Fran Windischer zaprosil za upokožitev. Naj nam gosp. doktor ne zameri, če mu ob tej priliki posvetimo par besed o njegovem delu v zbornici, ne da bi mu hoteli napisati epitafa, kajti prepričani smo,

da bo še vedno ostal na braniku slovenskega gospodarstva in kulture, ki danes potrebujeta še vedno njegovega sodelovanja, ki je bilo vsikdar dragoceno.

Dr. Fran Windischer je imel v zbornici 36 službenih let. Znano je njegovo plodnosno delovanje v tej gospodarski instituciji, ki se je stopnjevalo zlasti tedaj, ko je postal (leta 1925.) generalni tajnik zbornice. Ni bilo gospodarske organizacije, pri kateri ne bi aktivno sodeloval, in mnoge se imajo ravno njemu zahvaliti, da tako uspešno delujejo. Bil je med ustanovitelji velikih sedanjih trgovskih organizacij in eden prvih vodnikov slovenskega gospodarstva. To je bila velika reč v onih težkih časih, ko Slovincem niso bile posute rože na poti. Danes lahko gleda s ponosom na svoje delo. Zbornica je postala vsepovsod pri nas in v Belgradu kakor tudi v inozemstvu vpoštevana institucija, za kar se ima v nemali meri zahvaliti ravno dr. Windischerju. Vsi oni, ki ga poznajo, vedo, da so bila pod njegovim vodstvom odprta vrata v zbornico vsakomur: majhnemu obrtniku kakor generalnemu direktorju in tudi neštetim prosilcem, ki nikdar niso odšli od njega praznih rok.

Toda njegovo delo ni bilo samo na gospodarskem polju. Poznamo ga tudi kot vnetalega kulturnega delavca, zlasti pa njegovo dobro pero. Njegovi članki (tudi v »Slovincu«) so se odlikovali po izbraniosti jezika in misli in ni mu bilo primere med slovenskimi pisci. Upamo sedaj, ko ne bo več imel toliko dela z zbornico, da se bo lahko še bolj posvetil delu v gospodarskih korporacijah in na kulturnem polju, kjer srečno predseduje naši »Narodni galeriji«. Naša kultura bo dr. Windischerja slejkoprej nujno rabila, ker je mož, ki je vedno neustrašeno stal na njenem braniku. To je njegova največja čast in odlika!

Kaj bo danes

Drama: Zaprta.

Opera: Zaprta.

Velesejem.

Jakopičev paviljon: Razstava Presbieroja o predku Jugoslavije.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Kaj bo jutri?

Drama: Zaprta.

Opera: Zaprta.

Zaključek velesejma.

Jakopičev paviljon: Razstava Presbieroja o predku Jugoslavije.

Nočno službo imajo lekarni: mr. Bahovec, Kongresni trg 12, mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočvar, Šiška.

Zdravilišče Lassinzhöhe

pri Gradu — Avstrija — v prekrasni legi, obdano z zaraščenimi gozdovi — 555 m — za živčno in notranje bolezni, kakor tudi za one, ki jim je potreben odih. Dnevna penzija za kopalniške goste od S. 14.50, za penzionerje od S. 8.— višje. V juliju in avgustu za S. 2.— višje. Zdraviliški upravitelj: dr. Miglitz.

Vodniki za Ljubljano in okolico

Ljubljana ima devet izbornih vodnikov. — Potreba uvedbe razglednega avtobusa.

Ljubljana, 6. junija.

Tujsko-prometni svet za Ljubljano je organiziral aprila meseca poseben tečaj za izvežbane in v tujskoprometnem pogledu verzirane vodnike za Ljubljano in okolico. V tečaj se je sprva prijavilo nad 20 kandidatov, toda izpita se je udeležilo le devet kandidatov. Tečaj je trajal nad mesec dni in so ga vodili: šolski nadzornik v pok. g. Wester za topografijo mesta Ljubljane, muzejski konservator dr. Stele za kulturnohistorične zanimivosti in tajnik Zbornice TOI dr. Pless za gospodarsko-politične naprave Ljubljane in Slovenije sploh. Udeleženci tečaja so se z največjim zanimanjem udeleževali predavanj o razkazovanju po mestu.

Dne 26. maja so se vršili pred posebno komisijo izpiti, h katerim se je prijavilo devet kandidatov, po večini visokošolcev, uradnikov in namestnikov ter 1 gospodična. Izpitno komisijo so tvorili: podžupan prof. Evgen Jare kot predsednik in magistratni pisarniški ravnatelj Dragotin Sebea kot ter voditelji tečaja. Dva kandidata sta se opravičila, ker sta bila zadržana zaradi privatnih zadev. Vsi kandidati so napravili izpit večinoma z odličnim in prav dobrim uspehom. Kandidati so delali izpite v slovenščini, srbohrvaščini, češčini, francoščini in angleščini. Vsi vodniki so sedaj ustanovili poseben klub vodnikov za tujce v Ljubljani, ki bo skušal tujskoprometni svet v vseh podrobnostih informirati, kaj tujci v Ljubljani odobravajo in kaj grajaajo ter bo svetu na razpolago z vsemi informacijami.

Na prihodnji seji bo tujskoprometni svet odobril tudi tarifo za vodnike, ki bo razmeroma prav nizka. Tujskoprometni svet pa bo tudi razpravljajal o predlogu, naj Maloželezniška družba nabavi lehek razgledni avtobus za 12 oseb. Avtobus naj bi bil take konstrukcije, da bi se tujci lahko z njim povzpeli na ljubljanski Grad.

Zobozdravnik

Dr. Srečko Puher

se je preselil z ordinacijo iz Poljanske c. 16 v lastno vilo v

Gregorčičevo u. 32 — Tel. 20-70

(vila poleg banske palače na Bleiweisovi c. nasproti Trgovskega doma).

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 11. junija v Uršulinski cerkvi. Ob 5. zjutraj bo prva sv. maša, ob pol 6. pridiga in ob 6. sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se prav v obilnem številu udeležbe evharistične pobožnosti v Uršulinski cerkvi.

Pevkam in pevcem »Ljubljanec«. V ponedeljek odpade pevska vaja.

Pevski zbor v Rokodelskem domu pod vodstvom g. prof. M. Bajuka bo imel pevsko vajo v torek, 9. junija ob 8. zvečer. Vsi pevci naj se zanesljivo udeležijo pevske vaje.

Dan Ruske kulture. Po vsem svetu obhaja Ruska emigracija že sedmo leto na rojstni dan največjega ruskega pesnika A. S. Puškina svoj narodni praznik. Dan ruske kulture je simbol njegove notranjega edinstva in vez z veliko domovino. Kakor vedno obhajata Ruska Matica in Ruska invalidska zveza istočasno tudi Dan ruskega invalida. Prireditelji vabijo vso bratsko ljubljansko javnost k proslavi Dneva ruske kulture, ki se bo vršila v ponedeljek, dne 8. t. m. ob 20 v beli dvorani »Uniona«. Po slavnostnem govoru predsednika Ruske Matice univ. prof. Dr. Evgena Spletorskega bodo sledile naslednje točke sporeda: 1) ga. Marija Nablocka, članica Narodnega gledališča (recitacija), 2) Dr. N. Preobraženski: O ruskem pisatelju N. S. Ljeskovu (v slovenščini); 3) ga. Marija Maver (recitacija); 4) ga. Cirila Škerlj-Medvedova, članica Narodnega gledališča, bo pela pesmi ruskega komponista M. Musorgskega: »Uspavanka« iz cikla »Pesmi in plesi smrti« in pesmi iz cikla Otroška soba. Pri klavirju g. Marijan Lipovšek. Vstop prost. Pri vstopu se bodo pobirali prostovoljni prispevki v korist ruskih vojni invalidov.

Novi občani v Ljubljani. V domovinsko zvezo mestne občine Ljubljanske je bilo letos že sprejetih 122 oseb, od teh je bilo nekaj sprejetih prostovoljno, več javnih namestnikov in oseb, ki so dobile jugoslovansko državljanstvo ter jim je dala občina zagotovilo, da bodo sprejete v občinsko zvezo. Lani je bilo vsega skupaj 150 novih ljubljanskih občanov.

Promenadni koncert vojaške godbe 40. pešpolka v korist Rdečega križa bo v ponedeljek, dne 8. junija ob 6 zvečer v Zvezdi. Del godbe, ki je v Ljubljani, bo izvajal pod osebnim vodstvom g. višjega kapelnika dr. Josipa Čerina sledeči program: 1. Čerin: Naša vojska, marš. 2. Petras: Kraljičina valček. 3. Mozart: Uvertura k operi »Titus«. 4. Sedlaček: Za moje prijatelje, belgrajske pesmi. 5. Offenbach: Hofmanove pripovedke. 6. a) Doublier: L'amour au Chili, b) Rotters: Madrid, Paso doble. 7. Gleisner: Melodien Kranz. 8. Kmoch: Sokol, marš.

Sodne stanovanjske odpovedi. Pri okr. sodišču v Ljubljani je bilo doslej podanih 439 sodnih stanovanjskih odpovedi, največ od maja do 8. junija in sicer kar 138. Odpovedi se večinoma nanašajo na mala stanovanja, v katerih stanujejo delavci, nižji uradniki in drugi nameščenci. Stanovanja so bila večinoma odpovedana za avgustov termin.

Pridobitni zavezane osebe opozarjamo, da je v zmislu dodatnega dopisa dravske finančne direkcije v Ljubljani z dne 3. junija 1931, 63.900-31-3/1728 seznamek javno na vpogled in lahko vsak davčni zavezanec pregleda davčno osnovo tudi drugih sličnih obratov. Seznam je na vpogled do včeraj 9. junija 1931 med navadnimi uradnimi urami pri mestnem načelstvu v Ljubljani, v mestnem odpravniku, soba 47.

Plošče — zendviči hors d'oeuvre

dostavlja na dom elitni avtom. buffet

Rio

družba z o. z.

družba z o. z.

Ljubljana, Šelenburgova ulica

Ze dokaj obetom smo dali z našimi delikatnimi zakuskami svečano in veselo razpoloženje — Naročila sprejemamo pri buffetu.

Ananas — bovla

ledeno hladna

Čaša Din 5.—.

Redni občni zbor Slovenskega društva za varstvo živali v Ljubljani sklicujem na podlagi sklepa odbora seje na dan 5. julija 1931 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani. Lokal bo pravočasno objavljen. — Fran Rebernak, predsednik.

V ljubljanski bolnišnici so umrli: Vuk Jelica roj. Sadar, 37 let, vp. učitelj. Vrhnik; Brandstätter Franja roj. Pucelj, 52 let, žena stolara, Za gradom; Habjan Zlatko, 4 mesece, sin šoferja, Sela pri Kranju; Požar Ivan, 57 let, čevlj. mojst., Grabljeveva ul. 12; Trebusak Krista, 6 mesecev, hči posestnika, Podhrška; Podraž Josip, 30 let, sin posestnika, Vel. Ločnik; Kos Jožeta, 52 let, zasebnica, Kočevje 23; Glavar Anton, 20 let, delavec, nestalno bival.; Urigel Marija, 57 let, žena kajžarja Tržišče; Gruđen Ivan, 5 let, sin delavca, Zagradec; Pevalak Leopold, 55 let, trgovec, Pleteršnikova ul. 24; Ihan Marija, roj. Podraž, 32 let, žena cerkovnika, Muljava; Jerin Franja, 57 let, služkinja, Turjaški trg 4; Sebal Marica, ½ leta, hči sobarice, Zavod za zašč. d.; Učakar Ivana, 7 let, hči posestnika, Ihan; Glavič Franciška, 63 let, zasebnica, Moste; V času od 30. maja do 5. junija sta v Ljubljani umrli: Cimprich Marija, 21 let, hči kajžarja, Vidovdanska c. 9; Ružgoj Anton, 12 let, sin dinarice, Vidovdanska c. 9.

Regulacija Malega grabna. Z odločbo velikega župana ljubljanske oblasti od 11. septembra 1925, H. br. 477 se je Glavnemu odboru vodne zadruge za obdelovanje barja v Ljubljani izdalo med drugim tudi dovolilo za regulacijo Malega grabna. Pri izvrševanju regulacijskih del na Ljubljani pa se je izkazalo, da je treba že odobreni projekt za regulacijo Malega grabna in sicer od njenega izliva v Ljubljano do približno 1.300 m navzgor spremeniti v toliko, da se prvotno projektirani sklon brežin v naklonu 1:1 ½ izvrši v naklonu 1:2 ter zmanjša padec s tem, da se zgradi ob izlivu prag in po potrebi še dve zaganjalni steni. Da se more izvršiti omenjena sprememba načrta prosí imenovani Glavni odbor, da se razlaste deli teh-le parcel, ležečih v kat. občini Trnovsko predmestje: št. 250-108, 250-103, 250-105, 250-104, 250-102, 250-101, 250-100, 250-99, 1698-6, 250-89, 250-88, 250-79, 250-168, 895-1, 895-2, 895-4, 895-3 in 250-92.

UMETNISKI GRAFIČNI ATELIER

izvršujemo
plakate
prospekte
diplome
delnice
ovoje
kino-reklame
ilustracije
signete
propagandne
orograme

proračune
in
skice na
zahtevo
brezplačno

I. MIKLAJEV
ALOMA COMPANY
LJUBLJANA ALEKSANDROVA c. 2/1. 217.

O tem se na postavi §§ 54 in 61 vodopr. zakona kranjskega razpisuje na dan 10. junija 1931 komisija obravnava na mestu samem. Komisija se sestane imenovanega dne ob 8. uri pri kopališču Ljubljanskega športnega kluba ob Ljubljani. Načrti in drugi pripomočki ter seznam za razglasi-tev v poštov prihajajočih zemljišč z navedbo zahtevane površine so do dne 9. junija 1931 razgrnjeni med uradnimi urami pri mestnem načelstvu vabijo vsi udeleženci s pristavkom, da morajo svoje ugovore zoper predlagano razlastitev zemljišč v Ljubljani vsakomur v vpogled. K obravnavi se prijaviti usno ali pisмено do dne 8. junija 1931 pri mestnem načelstvu v Ljubljani ali pa pri kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani. Najkasneje pa se morejo taki ugovori prijaviti vodji komisije pri komisiji obravnavi sami, kar bi se sicer smatralo, da se udeleženci strinjajo z razlastitvijo njihovih zemljišč ter se bo v zadevi razsodilo brez ozira na poznejše ugovore.

Smrt alkoholika. V petek zvečer je bila poklicana policija v hlev Adolfa Hostnika v Šiški, kjer so našli v hlevu mrtvega 53 letnega delavca Matijo Piška. Pišek je mrtve klečal ob svojem ležišču, kjer je ponavadi prenočeval. Pišek je bil prejšnji večer pijan, kakor še nikoli, čeprav je bil zelo vdan alkoholu. Bil je drugače priden in dober delavec. Umril je najbrž zaradi zastrupljenja z alkoholom. Na odredbo policijske komisije je bil Pišek prepeljan v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Posledica plemenite nogometne tekme. V nedeljo so se, kakor znano, vršile na igrišču Ilirije tekme med Gradjskim iz Zagreba in Ilirijo. Kljub temu, da baje nogomet zelo blagodejno vpliva na vzgojo duš, je pri teh tekмах prišlo do neizogibnih kravalov in incidentov. Eden teh incidentov je imel za posledico tudi ovadbo na policiji. Ovaden je 23 letni Zvonko Gajer, zasebni uradnik iz Zagreba, torej kibic Gradjskega. Ta je med tekmo navalil na stranskega sodnika Šipka Zupana, 29 letnega železniškega uradnika iz Ljubljane. Podrli ga je na tla, tako da je Zupan dobil pri padcu lažje poškodbe. Gajer bo imel zaradi svojega sportnega navdušenja še situosti.

Dne 23. junija 1931., ob 9. uri,

proda se

po javni dražbi pri okrajnem sodišču v Ljubljani, v sobi št. 16

hiša v Zg. Šiški

(bivša šola)

lep vrt in pritlikline, vl. št. 280.

Cenilna vrednost Din 465.925—

Najmanjši ponudek D 310.616-60

Ostale informacije daje pisarna Dr. Kreka, Ljubljana, Miklošičeva cesta 19.

Gozdni požar na Šišenskem hribu. Na praznik zvečer je pričelo goret v gozdu na Šišenskem hribu. Vnela se je parcela Knezovih dedičev. Ogenj je uničil precej resja in grmovja, med katerim so bila mlada drevesca, tako smrečice in borovci. — Ogenj je uničil približno en oral smrečja. Požar je nastal najbrž na ta način, da je kdo vrigel tleč ogorrek v suho travo. Prihiteli so gasilci iz Zgornje Šiške, ki pa niso stopili v akcijo, ker je ogenj sam od sebe ponehal.

Na angleški način pere in svetlo lika ovratnike, da se kravata lahko zaveže. Kemično čisti obleke. Šimenc, Kolodvorska 8.

Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah Vam nudi najceneje karmosensko kiparsko podjetje Franjo Kunovar, pokopališče Sveti Križ. Ljubljana. — Telefon št. 27-87.

Za tapetniška dela se priporoča Ignacij Narobe, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 18 (pri »Levuc«).

Št. Jernej

Zadnji sejm je pokazal prav nazorno gospodarsko krizo. Voli so bili po 4—5 Din, krave klobasariče po 2 Din, mladi pujski so se dobili kar trije za 100 Din. Čudimo se pa temu, da mesarji kar nočejo znižati cen mesu. Dandanes mora biti vsak zadovoljen z majhnim dobičkom. Kaj pa kmet? Delati mora od jutranjega svita do pozne noči, in trdo delati, pa mora imeti še veliko srečo, da more kriti stroške, ne da bi se zadolžil. Ker kmet nima denarja, tudi ne more dati zasluzka obrtniku, ta dva pa zopet ne trgovcu. Skoro polovica manj trgovcev je prišlo na zadnji sejm, pa še ti so imeli slab zaslužek. — Dežja ni bilo že več tednov, tako da je že kar občutna suša. Za vinograde je to sicer dobro, ne pa za polja. Seno bo treba kar pokositi, drugače ga bo čedaje manj. In če ne bo dovolj krme, bo živina še bolj padla in s tem bo kmet še bolj udarjen.

Učite se pravilno kopati na zraku in solncu

t. j. nadgrnite dobro svoje telo pred solnčenjem tedaj, ko je telo suho, z

NIVEA-CREME NIVEA-ULJE

Oboje vsebuje - edino svoje vrste - sestavino eucerit za nego kože, oboje zmanjšuje nevarnost solčarice, oboje polepšuje polt tudi pri očiščeni koži. Nivea-creme Vas hladi pri vročini. Nivea-ulje Vas varuje ob slabem vremenu mraza in s tem prehlajenja.

Nivea-creme Din 5 - do 22° - Nivea-ulje Din 25 - do 33° -
Proizvajal: Jugosl. P. BEIERSDORF & CO., d. s. o. j.
MARIBOR, Gregorčičeva ulica št. 24.

Kriza našega kmeta

„Slovenčeva“ anketa

Ko sem pisal pred štirimi leti svojo knjigo »Kmetiško vprašanje v Sloveniji«, sem skušal v njej podrobno analizirati tedanji gospodarski položaj našega kmeta. Čeprav se tedaj še ni moglo govoriti o kakšni globlji krizi, kajti pridelki so se vendarle nekaj vrgli in tudi iz gozda se je še dalo iztisniti marsikaj, sem vendarle že tedaj ugotovil, da je začel naš kmet drčati navzdol in da se bliža hudim časom. Tedaj se ni zmenil za ta izvajanja nobeden izmed tistih poklicanih in nepoklicanih »prizateljev«, »reševalcev« in »zastopnikov« našega kmetijskega stanu, danes, po preteku komaj štirih let smo pa že sredi najhujše krize, ki se pa utegne v najbližji bodočnosti še poslabšati in do temeljev omajati oni stan, na katerem temeljijo preteklost, sedanjost in bodočnost našega naroda. Sicer se pa še danes, ko že začena naš kmet naravnost obupno gledati v svojo prihodnost, očitno ne zavedamo vse dalekosežne resnosti tega vprašanja. Vsaj tako bi upravičeno lahko sklepali ob vsakem pogledu na naše lahkomišno javno življenje.

Kam smo prišli v zadnjih štirih letih? Če vzamemo za osnovo predvojne cene (l. 1913) kmetijskih in industrijskih proizvodov in jih primerjamo s cenami l. 1928, 1929 in 1930., tedaj dobimo naslednjo sliko: l. 1928. je kmet v splošnem prodal svoje proizvode nekaj malega dražje nego pred vojno, kupoval je pa svoje potrebščine precej dražje nego tedaj. Ker so se precej povečali tudi davki, je kmetoval torej precej težje nego pred vojno in če je moral naš kmet že tedaj zapuščati svojo rodno grudo in odhajati po svetu s trebuhom za kruhom, ga je l. 1928. že dobesedno dušilo. L. 1929. se je položaj še poslabšal. Kmetijski pridelki so zdrknili na predvojno višino — računajoč 11 Din za 1 predvojno krono — a industrijski proizvodi, torej kmetovne potrebščine so ostale za več kot polovico dražje nego pred vojno. Natančno povedano: kar je kmet prodal pred vojno za 100 zlatov, je prodal l. 1929. za 101 zlat, a za kar je moral kmet pred vojno plačati 100 zlatov, je moral dati l. 1929. celih 164 zlatov. Če so izkupički že pred vojno zažigali komaj, komaj za izdatke, pa ni mogel kmet l. 1929. pokriti s svojimi pridelki že niti dve tretjini svojih potrebščin. Še slabše je bilo pa lani. Cene kmetijskih in industrijskih proizvodov so padle še nadalje, vendar kmetijskih neprimerno bolj nego industrijskih. Kmet je dobil za svoje pridelke komaj še dobro polovico predvojne cene, za industrijske proizvode je moral pa plačevati še vedno celo četrtino več nego pred vojno. Z drugimi besedami povedano: pridelal je komaj še polovico svojih industrijskih potrebščin. In letos ter v prihodnjih par letih? Brali smo sicer o raznih mednarodnih agrarnih konferencah, na katerih so sklenili mnogo visokodonečnih resolucij in te resolucije so podražile kmetijske proizvode za eno samo paro. Mislim, da bo moral biti naš kmet še vesel, če bo mogel plodove svojega vseletnega znojja sploh vnovčiti, kaj šele, da bi žajl. Vina so še danes polne kleti, živino ko-jejo kmetje doma, ker je nihče ne mara in telja so vozili jeseni cele vozove z ljubljanskega trga zopet nazaj domov, ker nihče ni po tjem vprašal.

To so suhoparne ugotovitve, ki so za našega kmeta obupne, za naše narodno gospodarstvo pa katastrofalne. Poprej je kmet v težkih časih posekal nekaj gozda, da je zamašil najbolj zevajoče vrzeli. Zadnje čase usiha tudi ta zadnji vir, kajti povpraševanje po našem lesu nazaduje mesec za mesecem in tudi cene hitro padajo. Po vojni zbrane rezerve so bile porabljene že pred par leti in kmet se naglo pogreza v nove dolge, iz katerih ni videti znamenit prav nobenega izhoda. Ne najdemo ga niti oni, ki vodijo svetovno gospodarstvo, kako naj potem vplivamo na te razmere mi, ki pomenimo v tej družbi približno toliko kot kaplja v morju. Tudi sredi druge polovice preteklega stoletja je doživljal naš kmet take hude čase, a tedaj je bilo jedro vprašanja v cenemem agrarnem kreditu. Rešil ga je dr. Krek z združeno organizacijo, drugo je bilo navrženo in prebodeli smo krizo, čeprav s hudimi ranami. Danes pa stojimo ravno napram jedru sedanjega kmetijske krize — nizkim cenam pridelkov in vi-

sokim cenam potrebščin — skoro brez vsake moči. V tem je vsa tragika in v tem ves brezup. Toda dejal sem: skoro brez moči. Kajti nekaj bi se pa vendarle dalo ukreniti, kar krize sicer še ne bi rešilo, a bi jo vsaj nekoliko ublažilo. In če človek umira od lakote, je tudi skorja plesnivega kruha boljša kot nič.

Na nizke cene kmetijskih pridelkov ne moremo vplivati, kajti te določajo velike inozemske borze. Toda mnogo, premnogo naših kmetov bi bilo že veselih, če bi mogli prodati svoje pridelke vsaj za te nizke svetovne cene. Brezbriznost naših politikov je zakrivila, da nismo že takoj prva povojna leta sklenili primernih trgovskih pogodb z državami ob vsem Sredozemskem morju, ki so bile pred vojno najboljši trg za večino naših izvoznih kmetijskih produktov. Rešimo torej, kar se sploh še resiti da in poizkusimo dobiti nazaj vsaj one trge, ki smo jih imeli tam že pred vojno. To je naloga naše državne trgovske politike, v enaki meri pa tudi sposobnosti našega konzularnega aparata. Če ne vrši ta svojih dolžnosti, pa bi morda kazalo, da pošljemo tja posebne svoje ljudi? Poklicana bi bila zato pač organizacija našega kmetijstva, to je Kmetiška zbornica. Pa niti te še nimamo. Že vsa povojna leta jo zahtevamo, vse priznava njeno nujno potrebo, vlade vseh mogočih branž in barv smo že imeli, toda kmetijskih zbornic še vedno ni. Pa tudi

„Strahotno potovanje na luno“

Tako je naslov našega novega romana, ki ga bomo začeli v »Slovenec« priobčevati sredi prihodnjega tedna. Opozarjamo na ta napeti roman, ki ima za ogrodje sedanje znanstvene in tehnične pridobitve.

Družstvo za vesmirske vojnike v Berlinu si je postavilo za glavni cilj, preizkušati velike rakete. Ze leta 1923. je nemški profesor Herman Oberth napisal temeljito strokovno razpravo, ki brez nemogočih fantastičnih primesi ugotavlja, kako bi morala biti zgrajena vesmirska raketa.

Ves ta silni zagon velikih družb za istim ciljem, ki ga sanja človeški rod, odkar hodi po zemlji, zlasti pa delo profesorja Obertha, je dalo nemškemu pisatelju Othridu v. Hansteinu pobudo, da je znanstvene rezultate uporabil ter napisal lep roman, roman bodočnosti, ki pa utegne v nekaj letih postati resnica. Hansteina bi lahko imenovali

drugi bi se dalo s pridnim iskanjem iztakniti še kake trge, zlasti, če bi se ukrenilo vse potrebno, da izboljšamo tudi kvaliteto raznih naših produktov.

Tudi izenačenja cen agrarnih in industrijskih produktov ne bomo dosegli mi, premajhno besedo imamo zato v družbi svetovnega velekapitala. Toda s primerno carinsko politiko bi se dalo tudi tu odkriniti marsikako ost. Nihče ne ugovarja varstvu naše mlade industrije, toda tudi ona ima svoje meje. Kar uganjajo z našimi konzumenti nekateri naši trusi in karteli (n. pr. sladkorni), je že nečuvno. Marsikako stvar moramo plačevati danes dvakrat in trikrat dražje, nego je za ceno na svetovnem trgu, samo zato, da iztisnejo razni inozemski delničarji iz našega ljudstva čim višje dividende.

Tretjič je tu naša davčna politika: komunalna, banovinska in državna. Premalo je obdavčen dohodek, preveč pa delo. Tu bi bilo potrebno mnogo bistvenih revizij, kajti kmet sedanjih visokih dajatev nikakor več ne zmore. V Ljubljani so znižali davek na vstopnice k bledastim nemško-čifutskim filmom, ki jih hodijo gledat kruha in časa presiti ljudje, zato so pa visoko obdavčili slednje peresce, slednje zrno in slednjo kapljo, ki jo pripelje naš izgarani in zadolženi kmetič čez mestno mejo. In nikogar ni, ki bi napravil taki občinski finančni politiki energičen konec.

In slednjič bo moral iti naš kmet tudi vase. Zamera sem ali tja, toda glede na hude čase, ki jih preživljamo in še hujše, katerim se bližamo, je treba kar odkrito povedati, da troši naš kmet ponekod še vedno mnogo preveč. Udobnost ali celo potrata se lahko krijeta kvečjemu z gotovim denarjem, kdor pa dela to na upanje, smrtno greši. Kaj slepomišimo z raznimi higijenskimi in drugimi institucijami, če pa istočasno ne stopimo na vrat največjemu viru večine zla, to je — pijančevanju, ki še vedno požira stotine milijonov našega tako skromnega ljudskega imetja. Zakaj izdajamo dan za dnem nove koncesije za nove brezne, ko je že sedanjih preveč? Zakaj z ognjem in mečem ne uničimo takoj vse »šmarnice«, če se pa ponekod zaradi nje koljejo ljudje kot po besnele živali med seboj? Zakaj izjavljamo ob nedeljah z raznimi »veselicami« iz ljudi zadnje pare, če pa mnogi že v ponedeljek še za sok nimajo? Isto je z obleko, in še z neštetiimi drugimi zadevami. To so sicer malenkosti, ki pa izdajo mnogo, premnogo, še jih seštejemo.

Opozoril sem s tem na nekaj perečih plati našega kmetijskega vprašanja, ki naj bi jih tudi ta anketa ne prezrla. — Fr. Erjavec.

sodobnega Julesa Vernea. Iz povesti se poučimo, kako si inženir zamišlja gradnjo vesmirske rakete in kaj bi polet na sosednje planete mogel zemljani koristiti. Koliko smrtno groze pretrpijo prvi potniki radi prezgodnjega vzleta in koliko njihovi prijatelji na zemlji! Hansteina knjiga »Mond-Rak I, eine Fahrt ins Weltall, ein Zukunftsroman« se je pisatelju tako zelo posrečila, da je izšla že v tretjem tisku. Berlinski vsučiliški profesor, geograf in polarni raziskovalec Baschin, je avtorju pisal, da je njegov roman bral z napeto pozornostjo, da obuduje njegovo temeljitost, in da bo knjiga vzbudila splošno zanimanje za vesmirske polete. Končno mu pravi: »Upam in iz sreče želim, naj bi Vaš vesmirski raketni polet utrdil Vaš sloves sodobnega Julesa Vernea.«

Roman »Strahotno potovanje na luno« bo zato brez dvoma napeto in poučno čtivo!

Samo še dva dni veleseljma

Ljubljana, 6. junija.

Ves pesimizem, ki je letošnjemu veleselju napovedoval zaradi splošne gospodarske krize neuspeh, je bil neutemeljen. Sedaj, tik pred zaključkom XI. veleselja, moramo z vsoto uspehov reči, da je veleseljem dosegel tako lepe uspehe, kakršnih večina razstavljalcev in obiskovalcev niti ni pričakovala. Seveda se prav vsi uspehi veleselja ne morejo zrcaliti le v kratki veleseljski statistiki, ker so pravi uspehi mnogo večji. Med razstavljalci in interesi se osnuje na veleselju nešteto zvez, številni konsumenti se prično zanimati za gotove vrste blaga, se seznanijo s posameznimi trdkami, spoznajo njihovo propagando, spoznajo, kakšno blago morejo dobiti, sploh se seznanijo z viri produkcije in s trgovskimi podjetji. Obratno pa najdemo produkcijska in trgovska podjetja na veleselju vedno nove kroge konsumentov ter morejo v znatni meri proučiti trg. Efektivne, na veleselju samem sklenjene kupitve nikdar ne dosežejo onih uspehov, ki jih doseže veleseljem posredno in ki se pokažejo šele v poznejšem času, pa naj bodo zgolj na veleselju sklenjene kupitve še tako velike.

Ze na veleselju pa so bile letos sklenjene mnoge in velike kupitve. Posebej se je dvignilo letos zanimanje za avtomobile, motorje, kolese. Izredno veliko pa je bilo zanimanje za gospodarske stroje vseh vrst. Kupei so se letos v znatni meri pričeli zanimati predvsem za pisalniške potrebščine, dalje za razne pisalne stroje, računske stroje, kalkulatorje, avtomatizirano knjigovodstvo itd. Krasne uspehe pa je dosegla letos, kakor sploh zadnja leta, naša mizarska obrt. Pohištvu domačih trdk je vzbujalo ves čas splošno občudovanje in vsakdo je rad priznal, da je prav to pohištvo največji ponos ljubljanskega veleselja. Tujci, ki so si ogledali razstavne dele s pohištvom, so soglasno izjavljali, da bi mogli naši mizarji s tem pohištvom doseči prav take uspehe v Parizu, na Dunaju ali v Lipskem. Posebno zanimanje je občinstvo pokazalo tudi za klavirje, za radio potrebščine, za muzikalijske in podobno. Toda to je blago, za katerega je bil letos osredotočen glavni interes obiskovalcev. S tem pa se ni rečeno, da ni bilo zanimanja tudi za drugo blago. Na veleselju pa je namreč prav tako kakor povsod v trgovini, da imajo nekatere trdke uspeh, druga pa manjšega.

Hvalevredno je, da se je pričela za veleseljem zanimati tudi italijanska podjetnost. Tako je trdka »Fiat«, katere zastopnik je g. Kersič, razstavila krasne avtomobile, dalje je bil razstavljen istrski zeleni Lafarge cement, razstavil pa je tudi veleseljem v Bariju. Od gospodarskega sodelovanja z Italijo bosta imeli ob državi le korist.

Obisk je bil danes, v soboto, na veleselju prav živahen in celo večji kakor druge delavnice v tednu, čeprav seveda obiska v nedeljo in zlasti rekordnega obiska na praznik ni dosegel.

★

Fr. Stupica, veletrgovina z železnicami in poljedelskimi stroji in monopolna prodaja razstreljiv. Ljubljana, Gospodarska cesta 1, razstavlja tudi letošnje leto na odprtem prostoru levo od glavnega vhoda, lepo sortirano zalogo poljedelskih strojev, ki vzbujajo občo pozornost in zanimanje obiskovalcev, posebno onih z dečele. Zanimanje ob-

Tako izgleda terpentinsvo milo Gazela

ki ga danes z uspehom uporabljajo na stotisoče gospodinje!

Celjske „kolašice“ proti „Slovencu“

Celje, 6. junija.

Celjske Kolašice oziroma Kolo jugoslovanskih sester v Celju ter njega predsednica gospa Marica Sernee, odvetnikova soproga in Alojzija Cilenšek, učiteljica soproga v Celju, so tožile naše uredništvo radi članka, kojega smo lansko leto dne 12. julija pod napisom »Kaj pravite« objavili kot posebne vrste kritiko dobredelnega udejstvovanja, kakor se po nekod vrši. Dasi nismo v tem članku imenovali niti kake osebe, niti kakega društva ali društva podobne skupine ljudi, se je vendar Kolo jugoslovanskih sester v Celju čutilo po zadevnem članku prizadeto in je vložilo tiskovno tožbo.

Takoj po dostavitvi tiskovne tožbe je naše uredništvo po svojem zastopniku dr. Brejcu izjavilo, da se zadevni članek ne nanaša na celjsko Kolo, oziroma Kolašice ter naj torej sodišče tožiteljcem v smislu čl. 87 zakona o tisku, ako to zahtevajo, izda odločbo, ki obsega našo izjavo, da se inkriminirani članek ne nanaša na zasebne tožiteljce.

Celjsko Kolo oziroma Kolašice kot tožiteljce pa še doslej niso podale izjave, da se s tako odločbo zadovoljujejo, vsled česar je celjsko okrožno sodišče po sodniku poedincu dr. Bavdeku v petek dne 5. t. m. pričelo glavno razpravo, ki je končala včeraj popoldne. Zaslisanih je bilo osebno nad 30 prič, večinoma o okolnostih, kake utise so dobili, ko so brali inkriminirani članek, kam naj bi vsebina bila naperjena in deloma tudi o finančni strani počitniške kolonije celjskih kolašic.

Tožiteljce je zastopal do konca preiskave dr. Gvidon Sernee iz Celja, soprogo predsednice Kola, medtem, ko je h glavni razpravi pristopil mesto njega dr. Ravnhari iz Ljubljane; naše uredništvo pa je do razprave zastopal dr. Janko Breje v Ljubljani, pri glavni razpravi pa dr. Ogrizek iz Celja.

V trenutku, ko smo to poročilo sprejeli, sodba še ni razglašena.

Ne pozabite

na največje zalogo gramofonov in plošč trdke A. RASBERGER — JUGOSPORT r. z. z. o. z. v Ljubljani na Miklošičevi cesti 34.

Trbovlje

Star napis. Pri popraviljanju fasade na župnišču so našli delavci pod debelimi plastmi ometa na prvotnem ometu latinski napis:

EXEANT DEO VNI ET TRINO
AC SANCTO MARTINO

fresko slikan in še precej dobro ohranjen. Po tem chronogramu je bilo torej župnišče v sedanjih obliki in velikosti postavljeno leta 1718.

Delavci so sicer napis precej ranili, vendar je isti ostal celoten in se bodo ledirana mesta dala popraviti. Zato bomo ta zgodovinski in pomenljivi napis skušali ohraniti tudi na novi fasadi, kar bo dajalo našemu sicer že nekoliko zastarelemu župnišču nekaj več častitljivosti in zgodovinske vrednosti. — Pomen lat. napis je ta-le: »Izhod naj bi Bogu enemu in trojednemu in svetemu Martinu« (namreč v čast).

Vič

Letos obhajamo jubilejno leto sv. Antona Pad. 700-letnico njegove smrti. V ta namen bo v župni cerkvi sv. Antona ob četrta 11. junija pa do nedelje slovesna tridnevna. Zjutraj bodo sv. maše ob 5/6 z blagoslovom, ob 6, 7/7 in 8/8. Zvečer ob 8/8 vsak dan pridiga in litanije z blagoslovom. Spovedovalo se bo vsak dan zjutraj in zvečer.

V nedeljo 14. junija bodo sv. opravila s pridigo ob 5., 6. in 9. uri. Ob 9 bo slovesna pontifikalna sv. maša z orkestrom, katero bo opravil gospod nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič; po sv. maši bo vernikom podelil papežev blagoslov.

Popoldne ob 5 pridiga (govori) g. kanonik dr. M. Opelka) slovesne litanije in Te Deum.

Ker nam ni dana prilika, da bi poromali na grob velikega svetnika v Padovo, ga za njegov jubilej tem bolj počastimo v njegovem domačem svetišču.

Morsko kopališče

Baška na Krku

Vse informacije daje

Ante Tudor ali „Putnik“
Baška Ljubljana

Umetnostni spomeniki v Kamniškem okraju

Kakor sem že v uvodu k spomenikom kamniškega sodnega okraja približal, je kamniški okraj razmeroma bogat na spomeniških posameznostih, tudi pa je malo estetskih celot, ki so za turista kot neposredni iztočniki umetniške estetske ali vsaj miljejske estetskih utisov predvsem važne. Pod prvimi razumemo ostanke in priče umetniške preteklosti, ki same kot proizvodi na umetniško ustvarjanje usmerjenega človeškega hotenja in dejstvanja neposredno učinkujejo in mikajo. K drugim pa prištevamo same posebi sicer manj pomembne stavbe in umetnine, ki pa vsled svoje srečne združbe z naravo ali v skupine kot povdarek ali dopolnilo tudi že po naravi estetske pomembne točke ali položaja zadobijo takozvano miljejsko vrednost, ki jo doživljamo kot bistven del lepe narave.

Zgodovinski vzroki so povzročili zgoraj označeno stanje spomeniške posesti kamniškega okraja. Srednji vek s svojimi, v romanskih in gotičnih oblikah izvršenimi spomeniki je doživel v tem okraju kakor drugod na bivš. Kranjskem začetek 18. stol., ko se je pod vplivom ojačenega kulturnega središča v Ljubljani izvršila od druge polovice 19. stol. največja umetniška revolucija v naši zgodovini. Po stoletni pripravi od časov protestantizma do konca 17. stol. je nastopil ok. 1700 pri nas navidez kakor naenkrat popoln preokret umetniškega naziranja, ki se javlja v vsem, tako v florisu in splošnem konceptu stavb, kakor v slogu in vsebini slikarstva in kiparstva, pa posebno tudi v njih skupnem vporabljanju v cerkvah, gradovih ter meščanskem in celo kmečkem življenju in njega estetiki. Zunanje se ta preobrat veže na organizirano družbo učenih in umetniških stremeljih, ki so v Ljubljani, na 1693. ustanovljena akademijo operosorum. Redko kje kakor v kamniškem okraju se tako neposredno čuti vpliv teh moč, v katerih krog je spadal tudi takratni kamniški župnik M. L. Rasp in njegov goreči so-trudnik tuhinjski vikar Paglovec. Može istega duha so delovali v vseh drugih krajevih središčih tako v Moravčah in Vodich kot v Mengšu; neko svoje stališče, ki pa je po svojih ciljih skladno z onim, pa zavzema komenska fara, kjer sta delovala P. J. baron Testaferrata in njegov varovanec legendarni duhovnik in narodni gospodar P. P. Glavar. Z malimi izjemami vse cerkve kamniškega okraja so bile takrat temeljito restavrirane in prilagojene zahtevam novega baročnega sloga, ako niso bile sploh podrti in na novo sezidane. Tako je v cerkvenem stavbarstvu kamniškega okraja gotika potisnjena na razmeroma zelo majhno število, posebno če vpoštevamo dejstvo, da nam stari seznanji, posebno oni iz 1526., pričajo, da število stavb koncem srednjega veka ni bilo manjše od današnjega.

Drugo globoko rano je zadala stari spomeniški posesti kamniškega okraja druga polovica 19. stol., ki je v največji evropski zgodovini splošno najusodnejša doba estetske dezorientiranosti, doba, ki je hotela za vsako ceno ustvariti novo, boljše od starega, a zato notranje ni dozorela. Dočim je barok nadomestil stare vrednote z neoporečnimi novimi, je ta novejša doba stare vrednote pač pridno odstranjevala in nadomeščala z novimi, pa največkrat uničevala predvsem ono, kar je razen absolutne umetniške vrednosti najvažnejše, medsebojno harmonijo predmetov z naravo ali v notranjostih stavb harmonijo med seboj, torej zgoraj imenovane miljejske vrednote. Na pomoč je tej tendenci prišel ravno v kamniškem okraju še prav posebno potres 1895., ki je povzročil pogosto prenatrpano uničenje tega, kar bi bilo sicer bržkone kljubovalo sili človeške volje, če bi bilo uničevalno delo samo njej prepuščeno.

Ko govorimo o baročni umetniški preobrazbi kamniškega okraja, ne smemo pozabiti tudi imen tistih moč, ki so jo izvedli. Bili so to kar po vrsti prvaki domače baročne umetnosti, od katerih sta dva tudi kamniška rojaka: slikar Franc Jelovšek ali Ilovšek je rojen v Mengšu, slikar Fortunat Bergant pa v Mekinjah pri Kamniku. V arhitekturi je igral vodilno ulogo stavbenik novega ljubljanskega magistrata Gregor Mašek, ki ga srečamo povsod pri stavbnih delih v našem okraju. V kiparstvu je delovala pomembna rezbarska delavnica, ki smo ji dali ime frančiškanska, ker se zdi, da je identična s tisto samostansko delavnico, ki jo omenja kot izvršiteljico novih frančiškanskih oltarjev samostanska kronika v Kamniku. Njeno največje delo je veliki oltar v Mekinjah. Med pomembne kmarje tega časa moramo šteti tudi Janeza Gabriča, ki je izdelal veliki oltar v Komendi. Med slikarji srečujemo sama znana imena: Valentin Metzinger ima v kamniški župni cerkvi in pri frančiškanih 40 največjih serij svojih popularnih slik. Njegova dela srečavamo skoro po vseh važnejših cerkvah, na gradu na Križu pa doslej edine znane njegove historične slike. Mengšan Fr. Jelovšek, najboljši slovenski freskantiluzionist, je zapustil svoja najzgodnejša doslej znana dela pri Sv. Miklavžu nad Šmartinom v Tuhinju, freske pa v Kamniku, Grobljah, Navljah in Komendi. Vipavec A. Cebej je ustvaril poleg drugih del posebno serijo slik za Moravče. Najosebnejši med slovenskimi baročnimi slikarji, Kamničan F. Bergant je zastopan s slikami v Kamniku; klican je bil kot strokovnjak v slikarski stroki na Križ, sicer pa v svojem rojstnem okraju ni veliko delal. Dobro sta zastopana dalje poznobaročna slikarja J. Potočnik in L. Layer.

Kar se posameznih posebne omembe vrednih spomenikov tiče, moramo v prvi vrsti opozoriti na mesto Kamnik, ki spada že po svoji zunanji kompoziciji, posebno pa po srečni slikoviti zvezanosti s položajem med najpomembnejša stara mesta naše domovine. Grajske razvaline, na rob hriba pri vходу v mesto srečno postavljeni grad Zaprice ter iz ozadja tuja mikajoč samostan Mekinje dajo mestu izredno učinkovit kulturno historični milje. Kakor so posameznosti na podedovani starini v mestu že skoro povsod, razen malih izjem na Malem gradu, Trgu in v Veliki ulici, že zabrisane, vseeno tako v celotni koncepciji mesta, njegovih ulic in delov še jasno odseva uloga historičnega razvoja mesta in njegovega značaja kot svoj čas utrjenega silišča. Na Malem gradu je v dvonadstropni romanski kapelici s kripti pod prezbitერიem ohranjen redek primer srednjeveške grajske kapele z ogleda vrednim portalom in notranjščino. Serija poznogotičskih skulptur na fasadi hiše št. 32 na glavnem trgu in dve plošči z reliefi v mestni hiši so poleg drugih malenkosti vidni ostanke gotškega Kamnika. Estetsko visoko pa moramo ceniti pred vsem samostansko cerkev v Mekinjah, z velikim oltarjem, dvema kapelama in izrednim korom.

Izmed spomenikov izven mestnega območja je po svojem bogatstvu in estetski moči na prvem mestu sv. Primož, ki je obenem eden viškov naše umetniške in spomeniške posesti. Obe cerkvi sta še dobro ohranili starinski milje zunanjščine in posebno notranjščine. V veliki cerkvi sv. Primoža imamo opraviti z bogato kasnogotsko arhitekturo, odlično predvsem radi bogatega figuralnega okrasja svodov in vsled vrste slikovnih stebrov slikovite prostornine. Mal hizar gotiske arhitekture je v ladji

postavljeni kameniti baldahin, pod katerim se nahaja mala grobnica za relikvije patronov cerkve sv. Primoža in Felicijana. Zelo dobro dopolnjujejo okvir te arhitekture trije oltarji iz prve polovice in srede 17. stol. Med njimi je posebno pozornosti vreden najstarejši med njimi, veliki, ki ga odlikuje neizrečeno nežna stara polihromacija. Tudi prižnica z Metzingerjevimi slikami spada med zanimivosti te cerkve. Ladjo pa dviga izmed stotin slovenskih gotičskih cerkev v prvo vrsto pred vsem fresko slikarja iz ok. 1520 na obeh stenah. Novi lepoti ideal renesanse se tu pri nas prvič v večjem delu spaja v učinkovito estetsko enoto z gotsko tradicijo, ki se kaže posebno v sestavi posameznih prizorov, gubah oblek in slikanem arhitektonskem okviru slik ter v preminjnih posameznostih. Slike predstavljajo pohod in poklonitev sv. treh kraljev, Marijo zaščitnico pred kugo, lakoto in vojso s plaščem, ter obsežno, deloma zelo intimno pripovedovano življenje Marije.

Cerkve sv. Petra nad opisano je posebnost radi tega, ker je edina pri nas, ki je v notranjosti ohranila stari gotski leseni, bogato s patroni poslikani strop. Z rebri in sklepnički obokani gotski prebiterij in trije oltarji iz srede 17. stol. posrečeno dopolnjujejo sliko notranjščine do ena najlepše ohranjenih sploh.

Med gotskimi cerkvami sta velike pozornosti vredni ona v Prapretah pri Lukovici s slikarjami iz tretjega desetletja 16. stol. in po florisu in notranjščini brez prezbiterja edina pri nas ona v taboru na Krtini. Poleg gotске dvoranske obočne arhitekture jo odlikujejo predvsem ostanke fresk iz tretjega desetletja 15. stol., ki predstavljajo svete tri kralje, rojstvo Jezusovo in posebno zelo zanimivo in posameznosti bogato sliko poslednje sodbe.

Izmed dobro ohranjenih in učinkovitih baročnih cerkev je treba omeniti predvsem s freskami okrašeni cerkvi v Grobljah in na Skarčini; prvo je slikal Jelovšek, druga pa je tudi sorodna njegovi umetnosti. Kot arhitektura pomembna je Mačkova cerkev v Šmartinu v Tuhinjski dolini, posebno bogata pa je tako po zunanjščini kakor po arhitektonski obdelavi tudi za okolico Kamnika velevažna cerkev v Tuhinjah, ki ima izredno harmonično notranjščino.

Starodavne Stranje

Župnija Stranje leži ob vznožju Kamniških planin; na severu se dotika že župnij sosedne lavantinske škofije. Lastno župnijo imamo od l. 1792. Preje je spadala naša sv. Benediktova posvečena cerkev kot podružnica v Nevle. Prvič se omenja v zgodovini naša cerkev l. 1499; cerkev v sedanjih oblikah pa je iz l. 1834. V župnijo spada tudi podružnica sv. Lenarta za Kalom. Ta cerkev se prvič omenja l. 1457. Znamenita sta v njej oba baročna stranska oltarja. Vredno je omeniti, da je cerkev nekdanj imela kripto (spodnjo cerkev), ki je pa sedaj žal opuščena. Posvečena je bila baie sv. Nikolaju. V cerkvi se hrani spominska slika iz l. 1779., ki nas spominja na požar v Kamniku, ki je istega leta uničil predmestje Graben.

Znano je, da v Stranjah napravljajo izvrstno apno, ki ima sloves po vsej državi. Apno je mnogim posestnikom pomemben vir dohodkov. Če bi ga ne bilo, bi bilo med nami mnogo siromaštva.

25letnica Hranilnice in posojilnice v Kamniku

V dobi splošnega preporeda našega gospodarskega življenja potom združništva je stopila v krog domačih denarnih zavodov tudi Hranilnica in posojilnica v Kamniku, ki obhaja

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Binkšna sobota je blu tu. Jutr je blu tku lep, de b ga sam mojster Jakupič na mogu leuš namalat. Sonce m je že ob peteh zjutri pusjau glih na nus tku, de sm se moga zbedit in ustat. Ke sm pa stupila u kuhna, de b frustek skuhala, pa videm, de se m je mlekas zaseru.

Na, kua u pa zdej, sm s mislela. Tu u spet dedec sitnat stresu, ke u ustou, pa kufeta na bo. Tu u tku sitn ket prga. Pusebn dons, ke sa mel spet snuđ du treh zjutri ena seja, in u mou mačka. Jest ga že na bom puslušala, ke jest nism uržah te nasreže. Nō, kar na Rožnpoh um šla, pa um gor frustkala, sm s naprej uzela. Dedec nej s pa pumaga, kokr s ve in zna, kedr se u zbudu. Iz mana se na u mogu špeterat.

Pozabiti ne smemo dalje vrste zanimivih gradov, katerih je kamniški okraj zelo bogat. Mnogi se odlikujejo po srečno izbranih položajih, tako predvsem Križ, Habah, Brdo in Krumperk. Po arhitekturi starinski je posebno s te strani učinkoviti Krumperk. Sicer pa so podobno cerkvam tudi gradovi skoro vsi doživeli temeljito prezidavo in preureditev v 18. stol. Za baročno plemiško kulturo tega razkošnega časa nam nudijo še marsikak ostanek, ki zgovorno ilustrira tako dobo gosposkega sentimentalnega pastirjevanja kakor galantno družabnost nekdanjih prebivalcev. Posebno mnogo historično miljejskih vrednot je ohranil v svoji notranji opremini v prvem nadstropju Habah, nekaj tudi Zaprice s svojimi slikanimi sobami, posebno dvorano z lovskimi prizori, končno pa tudi Križ v bogato slikani dvorani, v arhitektonsko učinkoviti drugi dvorani s finim marmornim kaminom in obsežno serijo plemiških portretov. Pomembnejšo serijo slik tujih mojstrov hrani samo Habah v skupini šestih dopasnih slik apostolov, ki jih je konec 17. stol. naslikal znani štajerski slikar H. A. Weissenkircher.

Izluščili smo samo najpomembnejše, kar ima kamniški okraj. Popotnik pa, ki bo peš ali z avtomobilom prepotoval ta kos naše domovine, bo odkril še mnogo drugih skritih, malo opaženih in mogoče ne tako vsiljivih vrednot kakor so opisane. Bodo to predvsem miljejske vrednote silišč, cerkve ali graščin. Kdor ima odprto oko za lepoto narave, bo brez mentorja sam občutil tudi lepoto kaknega baročnega čebuljasto ostrešenega zvonika, kakega znamenja na križpotju ali kapelice sredi polja. Lepa narava bo v kamniškem okraju danes pred drugimi tisti element, ki bo v njegovih očeh dvigal tudi vrednost mogoče ne več pristnih, ker nerazumljivo spremenjenih, spomenikov. Narava in davni vidni zgodovinski spomini, ki se je drže, je predvsem tista, ki daje estetsko vrednost Kamniku kot silišču, ki ustvarja okvir, v katerem skoro verjame, da resnično bajk kakor je ona o Veroniki na Malem gradu in druge. Bolj vabljivih vrat do skritih lepot Kamniške Bistrice in Kamniških Alp bi človeška umetnost ne mogla ustvariti kakor so ta, ki sta jih v sedanjem Kamniku dali naši domovini narava in kulturna preteklost. Konservator Fr. Stelč

Veliko naših ljudi najde svoj zaslužek v gozdovih kamniške meščanske korporacije v Bistrici in na njeni žagi v Stahovci. Precej delavcev je zaposlenih tudi pri kaoliniskem podjetju v Črni. Drugi hodijo na delo v smodnišnico in v tovarno »Titan« in še v nekatera druga podjetja.

Pogoji za uspešno živinorejo so precej težavni. Travnikov je premalo, zato je pa preživljanje živine zlasti v začetku pomladi združeno z mnogimi zaprekami. V poletnem času, ko je živina na planinah, bi se dali iz mleka dobiti čedni dohodki. Manjka pa še mnogo združnega duha.

Turisti poznajo v naši župniji menda najbolj Stahovco. Od tam je izhodišče v Kamniško Bistrico, preko Sv. Primoža na Veliko in na Malo planino, po cesti pa k Novi Štiti in v Gornji grad. Na zapadno stran je pa potov na izbiro, ki te pripeljejo na Krvavec.

letos svojo 25-letnico. Začetek zavoda je bil v mali sobi v kaplaniji, danes pa posluje na Šutni ob vhodu v mesto in sicer v eni najprijaznejših kamniških stavb, preje »pri Krištofu«. Hišo z vrhom in bivšim gospodarskim poslopjem je kupila hranilnica pred vojno za 55.000 kron. Razvoj zavoda in ljudsko zaupanje do njega kaže lanska bilanca, ki izkazuje prometa 25 milijonov Din, vlog nad 11 milijonov in 1254 članov. Uspeh zavoda pa ni samo v prometu, ampak tudi v vzgoji k varčevanju, ker so imeli ljudje pri rokah zavod, ki sprejema tudi male zneske, ki bi se sicer porazgubili. Sedaj ima zavod med mladino lepo število domačih hranilnikov. Nudil pa je zavod kmetovalcem, obrtnikom in drugim potom posojil pod ugodnimi pogoji pomoč, da so mogli drževati in utrditi svoj gospodarski položaj. Ne bila bi slika zgodovine zavoda popolna, če bi prezrli, da je zavod izdal tekom obstoja v povzročeno kmetijstva, izobrazbe in v dobrodelne namene do 200.000 Din.

ena zaurpunarca za pukust. Na usa jeza je puzabu zaule frustka. Še kušnu me je za zahvala, ke ga je pukusu. Kar prec je mlekar upduvedu in reku, de uva hudila ud zdej zanaprej raj na Rožnpoh frustkat. Sevede, on na eviček, jest pa na kufe, al pa žukulada.

Ke sm se enkat vorkn nafrustkala, sm ja pa pučas ubrala tam mem Drenika preke dum. Ja, jest vam na morm dupuvedat, kuku je tu fletn, že ukul šluevka tički žvrguleja in kukuce kukaja. Te kukuce use dračga kukaja, kokr pa tista u radio. Ta kukajne seže šluevek notr du srca, tist u radio pa sam du varžeta.

Ja, Rožnpoh je res en lep hrib, sam tu je škoda, ke je vs iz dreujam zaražen, tku de se hriba prou za prou še na vid. Ampak, jest se troštam, de uja hmal tud Rožnpoh obraziral. Za kuse in kukuce lohka pustauja kašne kamnitne kumfine, de na u treba tičkem glih kar pu tleh skakat in žvrgulet. Men je Latermanu drevured, udkar je brez dreuja, že bi uščel. Predn sem pršla dol pu gojzd, du tiste sklode pud Radeckituvem gradam, ke se hod en zamurski fantiček not kopat, m je blu že kar frišn. Kokr sm pa pršla u drevured brez dreuja, sm se pa prec ugrela in je blu na usa muč lušn. Predn sm pršla dol du štreke, m je blu pa že tku fajn uroče, de m je kar jezek iz ust mahu, pa mojnu pinčlnu tud.

Use b se dobr iztekl, ampak glih tam pr štrek pa prleti za mana tist aufzegar, ke na rožce merka, me zagrab za rukau in m začne kazat iz prstam tista tabla, ke je gor zapisan: »Pse na vrvice« in me začne izprašvat, kuku se pišem, kulk sm stara, pol, če mam koze staulene, ki sm u kvartiri, nazade pa še, že sm ledek in frej. In use tu s je na en egle zapisu.

Jest sm ga en čas debel gledala, pol sm ga pa le prašala, če sm mu tku uščel, de me misl uzet.

»Uščel ste m že, ampak uzeu vas pa na bom,« je reku. »Sam štrafenga ute plačal, ke nimate psa na vrvic, kokr je tle na tabl zapisan.«

Sprejem v škofove zavode

Razglas o sprejemu v škofovske zavode sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1931-32

V zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano je klasična gimnazija s pravico javnosti, kjer se poučuje latinščina od 1. do 8. razreda, grščina pa od 3. do 8. razreda in vsi drugi predmeti kakor na državnih klasičnih gimnazijah.

Pod isto streho kakor gimnazija je konvikt ali dijaško semenišče, kjer dobivajo dijaki vso oskrbo: zdravo stanovanje, zadostno in tečno hrano ter krščansko vzgojo pod nadzorstvom in vodstvom duhovnikov. Splošna sodba pa je, da je mladina ravno v današnjih razvinih časih take skrbne vzgoje posebno potrebna.

Zavod ima tudi domačega hišnega zdravnika in domačo bolnišnico. Oboja postrežba: bolniška in zdravniška je brezplačna. Plačujejo se samo izredna zdravila.

V zavod se sprejemajo le telesno zdravi, versko nepokvarjeni in dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih krščanskih staršev. Dovršiti morajo z odličnim ali prav dobrim uspehom vsaj 4 razredno osnovno šolo. Pred vsem morajo imeti dovolj slovničnega znanja, brez katerega se ne morejo na gimnaziji uspešno učiti tujih jezikov. Torej morajo dobro znati sklanjati, spregati in stavkovo razčlenje.

Sprejemajo se zlasti taki dečki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovniškim službam. Prvi namen zavoda sv. Stanislava je namreč vzgoja duhovniškega naraščaja. Zato se daje vsem dijakom taka vzgoja, ki je primerna temu namenu, četudi se nihče ne sili, da bi moral iti v bogoslovje, ako nima za to veselja in poljaka.

V smislu šolskih predpisov ne smejo biti oni dečki, ki vstopajo v 1. gimn. razred, mlajši kakor 10 in ne starejši kakor 13 let. — Skušnja pa uči, da so 10letni dečki splošno še neogodni za gimnazijo, ker so ali telesno preslabotni ali preotročili ali pa imajo premalo potrebne znanja. Najprimernejša starost za vstop na gimnazijo je 11 ali 12 let.

Prošnje (nekolikovane) za sprejem se naslova na škofijski ordinarij v Ljubljani. Prošnji se priloži še dečkov krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vse te listine pa se ne pošiljajo po pošti na škofijski ordinarij, ampak jih morajo starši (oče ali mati) ali njihovi namestniki osebno prinesiti k vodstvu v zavod sv. Stanislava in sicer tekom meseca julija. S seboj pripeljejo obenem dečka, za čigar sprejem prosijo, da ga vodstvo osebno spozna.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in gmočnih razmerah dotične družine. Maksimalno plačilo za dečke iz ljubljanske škofije znaša letno 6000 Din. Ubožnim prosilec z odličnimi izpričevali se ta znesek primerno zniža. V naslednjih razredih se ravna plača pri ubožnih dijakih po njihovih šolskih uspehih, njihovem življenju in vedenju. Čim boljši je dijak, tem nižje je plačilo. To je torej najbolj odvisno od njega samega. Ubožnim, pridnim in pobožnim dijakom kmetijskih in delavskih staršev se naklanjajo tudi stipendije in druge podpore, v kolikor so pač vodstvu na razpolago. Vsa druga pojasnila glede oblike, knjig itd. se dobe o priliki zglasitve v zavodu v št. Vidu.

V drugi, tretji in četrti razred se sprejemajo samo dobri in pošteni dijaki s klasičnih gimnazij, z dobrimi izpričevali. Repetentje se ne sprejemajo. Tudi za te prosilce traja čas za prigašenje od 1. do 31. julija.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano, dne 1. junija 1931.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 7. junija: 9 Obrtno predavanje: »Današnji položaj obrtnika«, govori Ivan Ogrin, podpredsednik TOI. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 P. dr. R. Tominec: Versko predavanje. — 10.20 Ferdo Jelenc: Knjigovodstvo za hotelirje (zaključno predavanje). — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče (instrumentalna glasba). — 13.30 Koncert pevskega zbora iz Žužemberka. — 17.00 Blumenthan-Kadelburg: Čez leto dni (igra Ljudski oder). — 20.00 Akademski pevski zbor. — 20.45 Prenos z Bleda. — 22.00 Čas, dnevne vesti. — 22.15 Harmonika solo, g. Stanko.

Ponedeljek, 8. junija: 12.15 Plošče (mešan program). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. A. Bajec: Italijansčina. — 19.00 Prof. France Vodnik: Poljščina. — 19.30 Zdravstvena ura. — 20.00 Flauta solo s klavirjem (izvaja g. Korošec, pri klavirju dr. Svarga). — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi

Ponedeljek, 8. junija. — Belgrad: 12.45 Koncert Radio-ork. — 17.00 Jugoslovanske pesmi. — 17.30 Narodna glasba. — 20.30 Narodne pesmi. — 21.00 Odlomki opere »Rigoletto«. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 20.30 Koncertni večer. — Budapest: 12.05 Radio kvartet. — 17.30 Plošče. — 19.30 Ciganski orkester. — 21.15 Koncert opernega orkestra. — Dunaj: 20.10 Komorni večer. — 21.20 Večerni koncert. — Milan: 21.00 Komedijska. — 21.40 Komorna glasba. — Praga: 21.10 Orkestralni koncert. — 22.20 Nočna glasba. — 23.00 Plesna glasba. — Rim: 17.00 Vokalni koncert. — 22.50 Plesna glasba. — Katovice: 20.30 Večerni koncert. — 22.30 Lahka in plesna glasba. — Toulouse: 19.45 Orkestralni koncert. — 20.00 Španske pesmi. — 21.00 Koncert. — Stuttgart: 20.15 Komorna glasba. — 23.00 Plesna glasba.

Torek, 9. junija.

Belgrad: 12.45 Koncert Radio-ork. — 20.30 Zagreb. — 22.50 Koncert Radio-ork. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 20.30 Violinski koncert: E. Kahr, Dunaj. — 21.30 Vesel večer. — Budapest: 12.05 Orkestralni koncert. — 17.30 Koncert balalajk. — 18.45 Vokalni koncert. — 19.45 Koncert. — 20.30 Ciganska glasba. — Dunaj: 20.10 Koncert. — 21.00 Šlagerji. — Milan: 19.10 Pesta glasba. — 19.50 Plošče. — 21.00 Simfonični koncert. — Praga: 21.00 Ljudski orkester. — 22.20 Plošče. — Langenberg: 20.00 Večerna glasba. — 21.15 »Levinja in general«, igra. — Rim: 17.00 Vokalni in orkestr. koncert. — 19.50 Plošče. — 20.40 Pester koncert in komedija. — Berlin: 18.25 Zabavna glasba. — 20.00 »Hoffmanove pripovedke«, opera, J. Berbis. — Katovice: 18.00 Simfonični koncert. — 20.15 Večerni koncert. — 22.30 Lahka in plesna glasba. — Toulouse: 19.15 Melodije. — 20.00 Opera glasba. — 21.00 Vokalni koncert. — 23.00 Plesna glasba. — Stuttgart: 20.05 Ljubavna pisma. — 20.30 Koncert. — 21.15 »10 let in eno sekundo«, igra. — 22.15 Stara glasba.

»Sej ga mam, a na vidite?«

»Tu ni vrvice, tu je ketnea. Pr nas na rotuže pa pugerjaja use pu foršrite! Tku m je puvedu in m ubrnu hrbet, pa šou naprej grešneke in grešnece luvit, ke maja pse na ketne namest na vrvice

K. N.

Dnevna kronika

Koledar

Nedelja, 7. junija (2. pobinkošna nedelja): Robert, opat; Babtista Var.

Ponedeljek, 8. junija: Medard, škof; Pacifik. — Zadnji krajeec ob 7.18. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Današnja

Osebnosti

— Sodnopolisarski izpit. Pred izpitno komisijo višjega deželnega sodišča sta napravila l. pisarniški izpit dnevnika pri višjem deželnem sodišču g. Vinko Jeločnik in dnevničar pri deželnem sodišču v Ljubljani g. Florijan Pekar.

— 8 poste. Nastavljeni so: za pb. manipulant X. skupine Mihel Jožef, žand. nar. II. razr. na Pragerskem; za služitelja 2. skup.: Trunk Franc na mariborski gl. pošti, Lovše Ivan pri XXXL ter. t. t. odseku v Ljubljani, Košir Vincenc v Medvodah, Košir Silvester na Pragerskem, Sitar Egidij v Kočevju, Smrekar Pavel in Haviček Vladislav na ljubljanski kol. pošti, Tomžič Rudolf na ljubljanski gl. pošti, Mavrič Ivan na Jesenicah na Gor. in za

nedelja

dnevničarja Smegovec Stanko v Domžalah. — Napredovali so: za pb. ur. X. skup. Sušnik Ivan, pripravnik na ljublj. gl. pošti; za uradniške pripravnike zvanjeniki 3. skup.: Uršič Emil v Ljubljani na gl. pošti, Jerančič Franc in Jereb Maks na ljubljanski kol. pošti, Godec Stefan na Pragerskem, Zabel Ivan na Jesenicah na Gor., Hudina Franc v Pljuj, Rozman Matej na mar. kol. pošti in Drole Ciril v Murski Soboti. — Premeešeni so: svetnik I-5 dr. Tavzes Janjo iz Zagreba v Ljubljano k poštenu ravnateljstvu, pb. ur. VI. Krušelj Pavel v Zidanega mosta v Gornjo Radgono; na ljubljansko gl. pošto: Gasperinova Emilija v Viču in Kalokira Anton = kol. ljublj. pošte; pb. ur. VII. Megličeva Rozka iz Rimskega toplila v Beograd, Sivkova Anica iz Brezna v Velenje, Globočnikova Marija iz Ljubljane v Ribnico na Dol., Babkova Terezija roj. Lesjakova iz Podčetrčka v Trbovlje; na gl. pošto v Ljubljani: Ambrožič Miloš = kol. pošte istotam

veljaj

ter Mesojedčeva Marija iz Velenja; pb. ur. VIII. iz Ljubljane: Povšetova Ljudmila na Bled, Kocijančeva Mara na Vič, Rupnik Joško na mar. kol. pošto in Petričeva Marija v Kranjsko goro; Copova Hilda iz Jesenic na Gor. v Kranjsko goro, Dularjeva Mara iz Novega mesta v Kranj, Kosova Marija iz Kranjske gore v Novo mesto in Peterlinova Ivanika v Bleda v Skofjo Loko; arb. ur. VIII. Legat Franc z ravnateljstva na gl. pošto v Ljubljani; pb. ur. IX. Vovčina Ahacij iz ljublj. gl. pošte v Zagreb; pl. manip. IX., Kurinčičeva Pavla s Pragerskega v Laško, Korenc Anton iz Valjeva na Jesenice na Gor., Brazova Lavra iz Skofje Loke na ljublj. gl. pošto, Mikuzeva Vladislava z gl. ljublj. pošte na pošto 3 v Ljubljani, Peršetova Milena iz Gornje Radgone na mar. kol. pošto in Juhova Avgustina iz Ljubljane v Mursko Soboti; zvan. 2. skup. Dravskler Martin s Pragerskega na mar. kol. pošto; zvan. 3. skup.: Kandaretova Tatjana iz ljublj. gl. pošte v

obisku

Tržič, Zupančeva Franciška iz Brezje v Mursko Soboti in Tankova Alojzija iz Tržiča na ljublj. gl. pošto; služ. 2. skup.: Tankova Anica in Isaharjeva Justina z ravnateljstva na ljublj. gl. pošto, Marinkova Linda iz Smartna ob Paki v Celje, Korišič Ivan iz Kočevja na Vrhniko, Jakličeva Elizabeta iz Trbovelj v Podčetrtek; na ljublj. gl. pošto: Podberščekova Marija iz Trbovelj ter Bačnik Anton iz Zagorja ob Savi. — Prestanek službe: 2. skup.: Skrobar Matija na Pragerskem, Laužar Angela in Iskra Ivan na ljublj. gl. pošti ter Vogrinčič Ivan v Murski Soboti. — Umrla sta: pb. ur. VI. Koman Valentin na zavrnateljstvu in zvan. 3. skup. Rossmann Franc pri ter. teh. odseku v Ljubljani. — Upokojena sta: zvan. 1. skup. Poljanec Franc v Skofjo Loko in Kmet Anton v Trbovljah.

velesejma!

Novi grobovi

† Umrla je 5. junija po težki bolezni gospa Franja Žužek, roj. Selan v starosti 68 let. Pokopnica je bila soproga uglednega in splošno priljubljenega Ivana, posestnika v Skofji Loki. Kakor je bila globoko verna sama, je vzgajala tudi vse svoje otroke v strogo krščanskem duhu. Bila je vzorna žena in zgladna mati. Pogreb bo v ponedeljek, dne 8. junija ob 5 popoldne v Ljubljani iz hiše žalosti, Vodmatova ulica 27. Pokoj njeni blagi duši, težko prizadetim pa naše iskreno sožalje!

† Pri Sv. Tomažu pri Ormožu je umrla Ljubljana Meško, soproga bivšega deželnega poslanca in mati Josipa Meška, kaplana pri Sv. Magdaleni pri Mariboru. Blagopokojnica je bila daleč na okrog poznana kot velika dobrotnica revežev, zlasti ljubitelja siromašnih otrok. Bila je vzorna krščanska mati, ki jo bodo preostali težko pogrešali. Pokopali jo bodo danes pri Sv. Tomažu. Bodi ji lahka domača gruda, preostali naši iskreno sožalje.

Ostale vesti

— Cenjene naročnike in čitatelje našega dnevnika opozarjamo na današnji članek na 3. strani pod naslovom: »Slovenec naročnik — žrtev nesreče« in prav posebno na dejstvo, kako velike važnosti je točno plačevanje »Slovenca«.

— Zahvala za pozdravno brzojavko Nj. Vel. kralju. G. dr. Frane Debevec, zdravnik v Ljubljani, je prejel sledečo zahvalo: Po nalogu pisarne Nj. Vel. kralja mi je prijetna dolžnost, izjaviti Vam zahvalo za pozdravno brzojavko, ki ste jo poslali Nj. Vel. kralju dne 25. maja o priliki zborovanja Katoliške akcije na Sv. Joštu. — Upravnik policije: Kerševan.

— Na Holmec pri Škofjeloči poroma danes teden ob vsakem vremenu Križanska moška in mladeniška Marijina družba, kateri se pridružijo tudi mnogi somišljeniki-nečlani. Prijave za opoldansko kosilo v Škofjeloči sprejema vodstvo v Križankih in posamezni člani predložitelstva do vstetega 10. junija. — Odhod iz Ljubljane z navadnim gorenjskim vlakom ob pol 8. zjutraj.

Znatne stavbne prihranke

dosežete, če Vam izvršna, proračune in nadzorstvo Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1.

— Zahvala koroških igralcev. Ni nam mogoče, da bi se vsem posebej, ki so nas ob priliki našega gostovanja z igro »Miklova Zala« v Ljubljani, Celju in Mariboru tako slovesno sprejeli, spremljali in pogostili, dostojno zahvalili. Zato si usojamo s tem izreči našo najiskrenejšo zahvalo za tolike dokazne ljubezni, naklonjenosti in nezastuženega priznanja! Predvsem se zahvaljujemo našim rojakom »Klubu koroških Slovencev« v omenjenih mestih za njihovo pomoč; dalje izrekamo globoko zahvalo ravnateljstvu gledališč, mestnim zastopstvom, ki so nam šla povsod kar najbolj na roko, številnim govornikom za prijazne domače pozdrave ob sprejemu in slovesu in slavnemu občinstvu za udeležbo pri naših prireditvah. Ti dnevi nam ostanejo v trajnem in najlepšem spominu. — Izobraževalno društvo »Kot« v St. Jakobu v Rožu.

— Vidovdanske proslave v Cerkljah pri Kranju. V nedeljo, dne 28. t. m. praznuje cerkijanska osnovna šola 140 letnico svojega obstoja. Ta dan bo v Cerkljah cela vrsta slovesnosti in sicer blagoslovitev nove društvene zastave, otvoritev razstave, ki se nanaša v prvi vrsti na slavne rojake cerkijanske, ki so svoje prve nauke začeli v cerkijanski šoli. Popoldne ob pol 3 se odpre spominška plošča slavnemu skladatelju Davorinu Jenku, takoj zatem pa najizrazitejšemu slovenskemu gledališkemu umetniku Ignaciju Borštniku. Zatem bo prireditvev šolske mladine v Društvenem domu in pa velika ljudska slavnost, ki jo priredi na Vavkovenem vrtu gasilno društvo v Cerkljah. Rojake vabimo, da ta dan v obilnem številu posetijo Cerklje in se udeležijo slovesnosti. Za razne vozne ugodnosti bo preskrbljeno bodisi iz Ljubljane, Kranja ali Kamnika. Ker sta takrat dva praznika, se nudi lepa prilika za izlete v kamniške planine.

— Slavnostna otvoritev in blagoslovitev nove šolske poslopja v Semiču bo v nedeljo, dne 7. junija t. l. ob 9 s slavnostno sv. mašo. Popoldan bodo šolski otroci igrali igro »Prstane«.

— Važno za zidarje. Stavbenik Korošec iz Gorenjega pri Smartnem ob Paki išče za večja stavbna dela v Južni Srbiji v Skoplju in Bitolju 60 do 100 dobrih zidarjev, ki morajo razumeti zidarska dela vsake vrste. Vlak od tu

PIJTE BREZALKOHOLNO PIJACO »JOGURA«

do tja stane približno 180 do 200 Din, ako jim da borza dela polovično vožnjo. Sprejme se tudi potrebno število dninarjev v pomoč zidarjem. Plače za dninarje in zidarje bodo iste kot so tu v Sloveniji. Natančnejša pojasnila se lahko dobe pri borzi dela. Reflektanti naj se javijo čimprej, ker mora borza dela odgovoriti stavbeniku do 5. junija.

— Preprečena nesreča pri Vrhniki. V petek, dne 5. t. m. bi se zopet kmalu pripetila taka ali še hušja nesreča tam, kjer se je ponesrečil avtobus, na cesti pri Drenovem griču. Ob 2. je privozil vlak na cesto, tik do vlaka pa je pripodil avto, ki bi se gotovo zaletel vanj, če ne bi imel šofer toliko prisotnosti duha, da bi zapeljal na kolovoz, ki vodi tik ob tiru. Nikdar ni dovolj poudarjena nevarnost na tem mestu! — Gasilno društvo Verd priredil v nedeljo dne 7. junija ob 3. popoldne svojo vsakoletno vrtno veselico.

— Dva poškodovanca. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela dva poškodovanca. Prvi je 50 letni Matevž Terčar, delavec pri KID na Jesenicah in stanujoč na Savi 80. Tega so predložitelj napadli neznanici ter ga pretepali. Terčar ima poškodovano desno nogo. — Drugi ponesrečenec je 40 letni Blaž Kimovec, čevljar in posestnik iz Litije 56. Ta je šel včeraj dopoldne na lov na srnjaka. Srnjaka pa ni dobil. Zato je hotel ustreliti vrano z drevesa. Pri tem mu je razneslo puško, tako da si je ranil desno roko.

— Neznani utopljenec pri Ormožu. Pri Ormožu je Drava naplavila na sipino neznano moško truplo, ki je ležalo v vodi 10 do 15 dni. Utopljenec je star 50 do 60 let, manjše postave, na glavi ima plečo, je brez brade in brk, običen pa je bil v suknjo in hlače iz cajna, čevlje pa je imel iz svilnškega usnja. Najbrž je bil to kak ponesrečen splavar.

— Se en utopljenec v Dravi. Iz Sv. Janža na Dravskem polju poročajo, da je bil pred dnevi najden na desnem bregu Drave neznani utopljenec. Bil je v vodi že najmanj 2 do 3 mesece. Običen je bil v pisane suknjene hlače, čevlje pa je imel iz boka usnja. Utopljenec je srednje postave, dobro razvit, koliko pa je bil star, ni bilo mogoče ugotoviti, ker je truplo že razpadalo. Je pa najbrž tudi

kak ponesrečen splavar. Truplo so pokopali na pokopališču v Sv. Janžu.

— Francoski cigani. Cigani so doma menda v vseh deželah in zakaj naj bi bila ravno Francija brez njih? Francoski cigani pa so prav tako nezaheljeni in nedobrodošli gostje kakor drugi navadni in domači cigani. Te redke in nedobrodošle goste ima sedaj ljubljanska okolica. Ti francoski cigani so doma menda iz Alžira, klatili pa so se že po vsej Evropi, nazadnje v južni Srbiji. Sedaj pa so prišli v ljubljansko okolico. Neki posestniki je te dni nekaj zmanjkalo in obdolžila je tatvine francoske cigane. Dva od njih je včeraj zaslišala ljubljanska policija. Prav težko jih je zaslišala, zakaj cigani sta govorila mešanico francoščine, italijanščine in arabščine, med katero sta vpletala nekaj srbskih besedi. Bila sta pripravljena vso škodo poravnati in zato jim je posestnica tudi odpustila greh. Stvar je namreč taka, da je vse, kar je francoskega, bolj nobel od domačega, in tudi ti francoski cigani so bolj nobel od naših. Imajo namreč nekaj, česar domači nimajo, to je denar, in so tudi vsi še dovolj čedno obličeni. Vsaj raztrgan ni nihče od njih. Cigani bi radi odpotovali v domovino, ne morejo pa dobiti vizumov. Menda bodo napravili sedaj tako, da bodo odpotovali čez Sušak po morju v Alžir.

— V Službenem listu št. 34. od 5. junija t. l. je objavljen »Zakon o dopolnitvi čl. 11. zakona, s katerim se uveljavljajo in uvajajo kazenski zakonik, zakonik o sodnem kazenskem postopanju in zakon o izvrševanju kazni na prostosti«, dalje »Uredba o opravljanju prisage državnih uslužbencev v resortu ministrstva za notranje posle«, »Uredba o razporedu zvanjeniških in služiteljskih zvanj ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje«, »Uredba o ustanovitvi fonda za preskrbovanje brezposelnih rudarskih delavcev pri bratovskih skladnicah in pobiranju prispevkov za ta fonde«, »Pravilnik o poslovanju krajevnih (mestnih) komisarijev za izredne preglede«, »Izprememba točke 11. člena 2. pravilnika o organizaciji, notranjem delu in vzdrževanju službe v državnih bolnicah z dne 16. maja 1930«, »Izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev v območju dravske banovine« in »Objave kraljevske banke uprave o običinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale občine v letu 1930«.

— Prepovedano inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej knjigo »Szep Vagy Magyarorszag« izdano v madžarskem jeziku od Genins Kiadas v Budimpešti.

Oblečemo Vas

elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno, tudi na obroke!

A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

— Okrasne spenjavke za vrt in dom. Spisal ing. agr. Ciril Jeglič. Založila Družba sv. Mohorja, tiskarna Mohorjeva tiskarna v Celju. Z 52 podobami. Cena broš. izvoda za ude 21 Din, za neude Din 28.—, vez. za ude Din 30.—, za neude Din 40. Jegličeva knjiga »Naše prijateljice« je zbudila resnično zanimanje. Saj res ni hiše ne hišice brez rož in cvetja. So pa to živa bitja, ki potrebujejo ljubeznive nege, sicer omagajo in poginejo. Za cvetličarji pa je napisal isti strokovnjak drugo knjigo: »Okrasne spenjavke«. Cenu te? Danes je kar več ne grade stanovanjskih hiš brez vrtov. Vsa si postavijo dom, še tako skromen sredi vrta. Krog takega doma in na tak vrt pa spada mnogo zelenja in mnogo cvetja. Koliko steno, pustih ograj in plotov, koliko golih senenic lahko poceni spremenimo v resnično življenje, v pisano ubranost, ako jih obdajamo s spenjavkami. Te hitro rasto, premnoge lepo in bujno cveto ter spreminjajo pusti dolgečs krog hiš in vrtov v samo pesem. Ker je torej še mnogo domov tako pustih in golih, mnogo vrtov brez pravega zelenja, zato je Jeglič hotel povedati in svetovati, kako naj si odmoremo z umno gojo spenjavk. V tej knjigi so zbrane vse za naše razmere prikladne spenjavke (pojasnilje jih 52 slik). Dano je navodilo, kako in kje naj jih uporabljamo, kako oskrbujejo. Po tej knjigi si lahko vsak izbere prav tiste plezavke in spenjavke, ki bi bile za njegovo hišo, vrt, uto, ograjo, balkon itd. najbolj prikladne. Zato bo ta knjižica res kazipot in svetovalka za vsakega posestnika vrta, hiše, da tudi najsiromnejše bajtice, ki jo bi lahko okrasil, neprijetne stene zakrivil in jih spremenil v ljubo cvetje. Res: kar nepogrešljiva knjiga za vsako hišo. Pisatelj pa ni opisal vse nekam pušto, suhoparno. Iz sloga žari njegova ljubezen do teh božjih lepot, iz vsebine pa resnično strokovno znanje. Knjigo dobite po vseh knjigarnah in pri Družbi sv. Mohorja v Celju. Za ude Mohorjeve znižane cene.

Damske obleke

iz umetne svile od Din 120.— naprej, vsakovrstne perline od Din 60.— naprej; kakor tudi boljše svilene in volnene obleke, krila, bluze, otroške perline obleke v vseh velikostih po jako nizkih cenah nudi trgovka F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29. Oglejte si blago in cene v naših izložbah.

— Cankarjevi in Finžgarjevi zbrani spisi so zaradi svoje tehtne vsebine in odlične opreme tiste knjige, ki jih mora imeti vsak resnični prijatelj naše književnosti. Cankar nam je potreben zaradi svoje neizprosne ljubezni do resnice in pravice, Finžgar pa nam kot moder in trezen opazovalec življenja poleg ran, ki jih vidimo v svetu, kaže tudi pota do zdravja in sreče. Oboje svoje izdaja Nova založba v Ljubljani, Kongresni trg 19. in nudi naročnikom na celotna dela ugodne plačilne pogoje.

— Dr. Fr. Bradac: Slovar tujk obsega več kot 15.000 tujk, ki se rabijo v vsakdanjem življenju ali pa čitajo zlasti v časopisju. Zato je Bradac slovar, ki vsako tujko točno in skrbno tolmači, vsakemu našem človeku neobhodno potreben pripomoček tako pri čitanju kakor v dnevnem običevanju, kjer se tujka vedno sliši. Slovar tujk stane brošura 40 Din, vezan 50 Din in se kupuje v Jugoslavanski knjigarni v Ljubljani.

— Cenj. občinstvo opozarjamo, da se v služaju, ako potrebuje dobrega inštruktorja, prevajalca, risarja ali moč za kako drugo zaposlitev, obrne edino na Akademski urad dela, Ljubljana, univerza, ki bo takoj preskrbel zanesljivo in kvalificirano moč.

— Žično mrežo za ograje. Stavb. okovje, mizarstvo orodje in la Remscheidske žage kupite najugodnejše pri »Jeklo«, Ljubljana, Stari trg. — Telefon 28-45.

Piešťany

Svetovno reuma-kopališče

Koplie se naravnost pri vrelcu 67°C vroče žveplene blatne kopeli, spojene z velehotelom THERMIA, za srednji stan CIRILOV DVOR. 5000 sob v mestu, cenena oskrba, sport in zabava vsake vrste.

Pojasnila:

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5

— Mozaični tlakovi, stopnice, ograje, cevi, podboji itd. Cementarna Gostinčar, Pešata — Dol pri Ljubljani.

— Priporočamo ogled blaga za pomlad, obleke pri trdkri Novak, Ljubljana, Kongresni trg 15 (nasproti nunske cerkve). Velika izbira in najceneje.

— Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, utrujenosti, pobotosti, tesnoboostnem čutu imamo z naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

OPAŽA SE,

da neke osebe prodajajo čevlje po Jesenicah in okolici, kot moj lastni izdelek. Sporočam pa, da se čevlji mojega izdelka dobijo stalno v trgovini na Jesenicah (pri Tancerju 102) in v delavnici v Ljubnem. Nimam pa nikakih potnikov. Zato prosim cenj. odjemalce, da vsak ponovni slučaj poročajo meni, da se bo isto sodnijsko preprečilo. — Anton Mohorič, trgovina s čevlji, Jesenice.

Nove umetnine

Novi umetniški nastavek krstnega kamna v Ljutomerski cerkvi

Ljutomer, junija.

Ljutomerska cerkev, ki po prenovljenju oltarjev in slikarije, dobiva vedno lepšo notranjost, je za binkošne praznike dobila novi umetniški nastavek krstnega kamna, delo domačega podobarja g. Jakoba Golobiča. Zamisel nastavka je prav originalna. Figure nastavka izpričujejo umetnika. Pokrov nad krstno vodo je razdeljen na 6 polj, na katerih so reliefno upodobljeni jeleni, košute in jelenčki. — »Kakor zejni jelen hrepeni po studencu...« Osredje teh polj tvori majhna hišica, tabernakl za sveta oltar. Ta tabernakl je od zunaj okrašen z oljkovimi vejicami, od znotraj prevlečen s svilo. Nad njim se nahaja skulpturna skupina Jezusove krsta v reki Jordan, s figuro Gospoda in Janeza Krstnika.

»Gospod Golobič, odkod imate zamisel posebnega tabernakla za sv. oltar?« — »Pri nas nisem nikjer videl kaj slinčnega. Misel je deloma originalna, deloma sem jo našel pri Filisu.«

Šest okroglih stebričkov nosi visoko streho, katero zaključuje na vrhu skupina Boga-Očeta z angeli. Pod streho plava sv. Duh v podobi goloba. Celotni nastavek z rezbarijami je bogato okrašen. Dosega visokost 3 metrov. Izdelan je iz lesa, v romanskem slogu, kakor spodnji krstni kamen sam.

Izrezljane podobe izpričujejo umetnika. Gospod Golobič je podobar. V njegovi delavnici vidiš polno steno raznih osnutkov in modelov, posebe primernih za nagrobne spomenike. Gospod Golobič izvršuje namreč kamnoseško obrt. S kiparstvom se peča samo po potrebi, dasi ima do tega veliko veselje. »Ni tovrstnega naročila, to delo vzame mnogo časa in se težko poplača trud«, mi je rekel.

Ljutomerska cerkev je dobila tako umetniški nastavek krstnega kamna, gosp. Golobič pa si je s svojim delom postavil spomenik, ki mu bo ohranil spomin še dolga leta.

Iz raznih krajev

Vrhnika. Med razstavljenimi predmeti na letošnjem velesejmu je tudi motorna brigzalna, katero je naročil Vrhnisko gasilno društvo pri Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani. Opozarjamo cenj. občinstvo, da si jo lahko danes in jutri ogleda na velesejmu, ali pa 5. julija ko bo slovesna blagoslovitev združena z zletom Vrhniske gasilske župe.

St. Vid nad Ljubljano. Prostov. gas. društvo v St. Vidu nad Ljubljano obhaja v nedeljo dne 12. julija 1931 slovesnost blagoslovitve nove motorne brigzalne s 36 KS, ki je izdelek Strojnih tovarn in livarn, razstavljena v paviljonu na velesejmu.

Vojnik. Podružnica Kmetijske družbe v Vojniku priredi veliko kmetijsko efektuno loterijo z nad 200 dobitki in skupni vrednosti nad 40.000 Din. Ruse. Nesreča. Posestnik Alojzij Harič v Smolniku si je pri podiranju smrek zlomil nogo. St. Janž na Dravskem polju. Požar je uničil na Braunsavju gospodarsko poslopje g. Pignerja. Zavarovalnica komaj krije ogromno škodo. — Poročila sta se čevljar Franc Pavlin z zglodno Marijino družbenko Alojzijo Koserjevo. Novoporočenca obilo sreče!

Senovo pri Rajhenburgu. Dramski odsek prostov. gasil. društva na Senovem je uprizoril dne 4. junija na praznik sv. R. T. v šolski dvorani veseligr »Težke ribe. Igra je bila za večino igralcev trd oreh, a so vsi pokazali mnogo dobre volje. Taka igra mogoče na mestnih odrih bolj uspe. Udeležba je bila srednja. Občinstvo se je razhajalo z utisom, da je podprlo dobro stvar, ker je čisti dobiček namenjen za nabavo nove motorne brigzalne, katero namerava društvo še v tem letu naročiti.

Samo tedaj potuje brezskrbno na počitnice, ako si pred odhodom nabaviš

SHELLT-O-X

Sigurna smrt vsemu mrčesu!

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Na Uralski stepi

Vasil Leontič je bil po rojstvu in krvi kozak iz svobodne Uralske stepe. Njegov oče je bil še drvil na čelu stotnije. Toda Vasil Leontič bi se moral danes v kočiji peljati na bojišče. Čeprav se je bil v svoji mladosti naučil, da je jezdec njuhal tobak, če konj ni šel ravno skokoma, marveč v glaskem diru, ga je pozneje poklic vsega prevzel, da je živel le zanj in se hudo zredil.

Nezaslišano se je redil iz dneva v dan, toda z obsegom njegovega telesa je rasel tudi njegov sloves v mestu in po vaseh in še na oni — to je na »buharski« strani reke Urala. S 40 leti je tehtal Vasil Leontič svojih 250 funtov in niti v sanjah ne bi bil mogel več zadržati konja. Kadar je splezal na svoj enosedezni voziček, mu je moral vedno kdo pomagati, da je prekobil nogo čez sedež. Voziček so zgradili nalašč zanj, na vzmeteh, iz posebno trpežnega materiala, in ker v vsem Uralskem ni bilo kolarja, ki bi bil imel tak material, so morali vse naročiti od Volge, iz gubernijskega mesta.

Z voza Vasil Leontič ni skoraj nikoli prišel. Včasih, po zajtrku, je na njem zaspal; kratke nočice je potegnil kvišku, s komolci se je pa oprl na košaro z živečem, ki je bila privezana za sedežem. Njegova služba je bila polna izprememb in napornih; sedaj je moral biti tu, sedaj tam — kako naj bi bil prišel s sedeža pa zopet nanj?

Vasil Leontič je bil veleposestniški upravitelj, služba, ki je ni opredeljeval nikak zakon, toda vplivna, posebno če je bil veleposestnik iz visokega plemstva in je živel daleč proč v Petrogradu ali inozemstvu. Razen gospodarjeve osebnosti lastnine so bila tu še bogastva, ki so pripadala kozakom — veleposestnik je bil iz starega kozškega rodu — iz zamjenjenih svobodnin. In tega je bilo veliko, premoženje se je kupilo in prodalo. Vse pa je upravljal Vasil Leontič in v njegovih rokah se je vse množilo.

Se onstran kozškega ozemlja, v samarsko gubernijo po segale pokrajine, v katerih so sejal svoje žito, redili živino in imeli svoje konjarne. V mejnem pasu med Volgo in Uralsko stepe so od pamtveka kosili travnike, hruštavo, obilo stepsko travo. Ob tihih, stoječih vodah Cagana, kjer so nekoč napajali konje uralske kozške vojske, na travnatih jezicah, ki so se stikali v ovinkih reke Cagana, so evelti vrtovi dišečih jablan. V mestu Uralskem, starem sedežu hetmanov, so stale prostrane lesene hiše. Onstran Urala, na »buharski« strani, pri Kirgizih, so se pasle nakupljene ovčje črede, ki so se potem v vročem, sušnem poletju, ko je stala stepska trava vsa ožgana, v nepreglednih gomilah, valile naprej do Urala, kjer so jih prepeljali s splavi, pa dalje do Cagana, ki so ga pregazile, na travnato Povolžje in slednjič v mesta.

Pa kaj ni bil Vasil Leontič sam kozak, in ali niso bili kozaki njegovi sinovi? Ali naj upravljajo samo tuje premoženje? Imel je tudi svojo lastno zemljo, zase in za svoje sinove, in v stepi je bila določena košnja zanj in njegove sinove. In kdo — strela božja! — razen Vasila Leontiča je vedel, kje se začneja Karevo in kje končuje tuje? Siren je bil svet do tje, kjer sta se stikala nebo in stepe; konji so se pasli na njem, ovce prežvekovale, kdo naj bi jih prešel, kdo tehtal seno, kdo zlagal jabolka v plast za plastjo?

Vasil Leontič je sedel na svojem vozičku. Vozil se je od samarskih polj v stepe, iz stepe v sadovnjake in od tod v »Buharo« h Kirgizom. Sopihal je, stokal, porival svoje težko telo na kratkih nogah in si z debelo roko drgnil, prašno, potno, od solca ožgano čelo.

Sčasoma je ostalo vedno manj kozškega v njem, docela je zrastle z mnogovrstnimi gospodarskimi skrbmi. Novi posli so izpodnalsi stebre, na katere je bil vajen kozak od pamtveka graditi svoje gospodarstvo. Včasih je bil nenadoma zamislil in zagrizel v svojo trmo. »Oče ima zopet svoje muhe,« so šepetali otroci in posli.

»Da vas puščam, da se pokmetite!« je potem pihal. »Visoko hočete letati? Pri trgovcih se ženiti? Za profesorje studirati? In kaj sem jaz? Oče! In konec besedi! Kakor sem rekel, tako bo.«

In tako je bilo v resnici. Eno hčer je dal krstiti za Mastrodo, ko se je bil v svoji muhavosti ravno domislil, kako lepa, stara kozška imena so včasih imeli. Jezilo ga je, da svojih starejših otrok ni dal krstiti za Tavriona ali Olimpijado ali Artemijo, vse pristna kozška imena, ki so se danes sveti in kras.

In kdo ve? Ali se ni imel tudi sin Nikita zahvaliti očetovim muham, da je postal godec?

To poletje je jadrlo nad njim kakor zelen oblak. Često je v poznejšem življenju mislil, da je bilo to poletje zadnje srečno, v resnici srečno v njegovem življenju.

Meseca maja se je odpeljala vsa družina, kakor Kirgizi, iz zimovišča do čaganske reke v sadovnjake, in živela nomadsko življenje. Stepa je ležala nasičena, kakor da bi prebavljala ogromne snežene mase, ki jih je bila posrkala pozimi; ob posebno tihih večerih ni bilo slišati nobenega glasu.

Mnogo kasneje, ko so se v življenje vgnedili mnogi grdi šumi, v redkih lepih trenutkih, je Nikita segel v globine svoje duše po doživetju one tišine, in potem mu je bilo, kakor da je vse to izgubil za vedno.

Spomnil se je, kako so nekoč o mraku dopeli na cilj in pripravili tabor. Tekel je v taborišča daleč, daleč v stepe. Preko vršičkov travnih bilk je bilo videti negibne, valovite črte kamel in navpično postavljenih ojes. Solnse je počevno padalo na velblodje glave, jih barvalo rjavo-rdeče; kot tenke niti so viseli povodci z njihovih nozdrvi.

Nad Nikito je v lenih krogih letel skozi sinjino skobec. Ena perot je morala biti ranjena. Od spodaj se je skozi vrzel v perju videla luč, in dolgo je bilo slišati enakomerno žvižganje zraka skozi rezo. Nato je zopet nastala tišina, tako nenavadna tišina, da je Nikita iznenada začel jokati in v hipnem strahu bežal k materi.

Prvič je tedaj občutil, kako neizmerno velik je svet, in zaslutil nepojmljivo stroge zakone tega sveta.

Pa poletje ni nič vedelo za to strogost.

Ob čaganski reki je sprejel družino Karevih Jevgraf. Ta znameniti sestavni del Kareve hiše je igral v družini zelo določno, včasih kar tiransko ukazujočo vlogo, ne glede na to, da njegov čin ni bil visok. Svoječas so sprejeli Jevgrafa kot sadjarja. Starejši sadjarji so se radi norčevali iz njega, vendar mu pa niso skoraj nikoli ugovarjali, ker je znal brez mnogih besed vztrajati na svojem sklepu. Sedaj je bil že sam neke vrste praznik nad drugimi kmeti. Otroci so se držali Jevgrafa kakor klopi, hodili z njim po vrtovih; zabavati jih je znal — pomladno delo je bilo končano in drevje je čakalo dežja — spretnje nego vsaka pestunja.

Nikita je bil v osmem letu. Bil je čas, da se nauči, kako polagati mrežo in trnek, kako je vladati z drogom čoln, streljati s ptičarico in jezdit konja.

Tako se je zibal in jadril Nikitin zeleni oblak.

Pred Jevgrafovo kočjo so zvečer kuhali večerjo za vrtno delavce. Bila je krasna ura, ko so utrjeni, malobesedni delavci polegali v travo okrog brbotajočega, dišečega kotla, ki je visel med prekrizanimi kolmi. Včasih so se potem dolgo pletli pogovori o čudnih deželah, o ogromnem jesetru, ki je bil tako težak, da ga vsa kozška naselbina ni mogla potegniti iz Urala, o starih naplenjenih zakladih Kirgizev, o drznih in velikih činih.

Ko je bila potem v poznem poletju stepe izsušena in siva, da je prasketalo pod stopinjo ter ležala kakor suha koža, se je lotil Jevgraf nadaljnega dela: preganjati je začel poljske miši iz njihovih skrivališč. V mestu, v kmetijskem uradu, so plačali za vsako ubito poljsko miš po enajst kopejk. Oddati je bilo treba samo repe in zadnje krake; te so vknjžili, koža ni bila za rabo.

Vsa gola ploska stepe je bila posuta s črnimi obronki mišjih skrivališč. Samo Jevgrafovi ostrji čuti je mogel v tem omrežju bragotin izslediti prave mišje luknje. Lov se je vršil blizu čaganskega brega ali pa poleg vodnih tolmunov, ki jih solnce ni moglo izsušiti. Jevgraf je nosil vodo v čebrih, Nikita je pa vižlaval vodo v mišje rove. Grgraje so luknje pozirale vodo. Nenadoma je začela voda vreti nazaj kakor iz prenapolnjene steklenice.

»Vidiš,« je dejal Jevgraf, »sedaj se je zagozdila v luknjo. Toda dolgo ne zdrži, le kar vlivaj.«

Nekaj minut sta stala molče in dolila le še par perišč vode. Naenkrat je rov zopet poziral kakor prazen lijak. Jevgraf se je režal: »Ne zmore več.«

Iz zemlje se je pokazal umazani, mokri podganji smrček. Poljska miš je prilezla na dan. Jevgraf je zavihel gorjačo in jo udaril po glavi.

»Joj!« je zakričal Nikita.

»Ali se ti smili?« je vprašal Jevgraf. »Treba vedeti, kaj naj se smili. Enajst kopejk sva zaslužila skupaj — štiri funte kruha dobiš za ta denar.«

In iskala sta novih skrivališč. Toda najlepše v tem srečnem Nikitovem poletju je bila njegova prva ježa na konju.

Srce mu je zastalo od ponosa in strahu, ko ga je Jevgraf prvič posadil na majhnega, rjavega, sršastega kozškega konjička. Bil je neosedlan, neobzdran, namesto vajeti je imel okrog kockastega vratu ovit povodec. Jevgraf je velel Nikiti, naj noge tesneje pritisne v konjičkove lakotnice, popravi je dečkovo držo v križu, da se ne bi nagibal naprej, in mu dal povodec v roke. Potem je pogladil konja z lah-nim ploskim udarcem.

Ježa je šla po brezovem drevoredu, ki je ločil nove nasade od starega vrta, v enakomernem, mirmem koraku, kakor da bi žival vedela, da nosi krbko breme.

Nikita si skoraj dihati ni upal. Sedel je kakor privezan in se boril proti želji, da bi potegnil za povodec in zaklical živali. Klobuk mu je zlezal v zatilnik, od vročine in zadržanega napora je ves rdel.

Slednjič se ni mogel več premagati, roka je segla naprej in potegnila povodec.

»Hop,« je dejal hripavo in pot ga je curkoma oblihl.

Sedaj se je začel odločilni trenutek. Konj je dobrodušno zganil z ušesi, kakor bi hotel vprašati jezdec, če je prav razumel, potem je voljno prešel v vajeni drnce.

In Nikita ni padel s konja — ne, ne — niti na stran ni zlezal, ni se držal niti za grivo, njegovo telo je odskakovalo na konjskem hrbtu kakor žoga. Vesela samozavest je vstajala v njem, in ponosno je zvenel jasni krik v skladu z udari kopit:

»Hop, hop, hop...«

In potem: »Stoj! Prt!«

Ravno pred njim je rezal njegovo pot globok odtočni jarek, dobra dva koraka širok.

Konj se je ustavil. Nikita je zdrsnil na tla. Kaj storiti? Vrniti se? Nemogoče, ko je ravno prav začel jahati — jahati v diru, kakor pravi kozak. Pred njim, na drugi strani jarka, se je širil z osatom, polževko in votlimi drevesi obraščen travnik, po katerem so tekle ozke steze.

Nikita je sklenil, da mora na ono stran. Dolgo je potezal povodec sem in tja, konj pa njegovih nerodnih in boječih pozivov ni

razumel, sklonil je glavo na tla in zdolgočasen začel muliti travo. Nikita ga je potrepil na vratu, skočil v jarek in ga hotel s povodecem potegniti za seboj. Toda konjiček je stal kakor vkopan, in Nikita se je zdelo, da čita v njegovih očeh nem očitke. Skušal ga je pognati, mlaskal z jezikom in mu prijazno prigovarjal:

»Karinka, hop, hop, hajd!«

Vse zastoj, ni se ganil.

Nikita je zlezal zopet iz jarka in žalostno razmišljal. Na srečo je začel konj muliti travo.

Nikita se je prijel za grivo, se zavihel kvišku, dosegel hrbet, se vzravnil in hotel konja obrniti. V tem trenutku pa se je konjiček pognal in že bil onstran jarka.

Kako se je obdržal na konju, Nikita sam ni vedel. Znašel se je nenadoma skoraj ležeč na konjevem hrbtu, in si iz vseh sil prizadeval, da bi ravno sedel.

Njegova rešitev je bila, da je konj neposredno po skoku prešel v skokot. In Nikita je sedel zopet ravno in držal povodec z obema rokama.

Neznan čut prelivajoče se toplote je pre-

M. Corday:

Tat

Lucija Hertal in Marcel Valcor sta se zaročila. Lucija je živela v hiši svojega očeta in mu pomagala pri njegovih delih kot tajnica.

Dr. Hertal, ki je zgodaj postal vdovec, je našel v svojih studijah tolažbo in pozabljenje. Njegova fiziološka odkritja so bila zelo važna.

Njegov zet Marcel Valcor je obetal s svojimi tridesetimi leti, da postane slaven kirurg. Hvalili so jasnost njegovih diagnoz, drznost njegovih operacij in njegovo varno roko. Nekateri so ga dolžili celo prevelike smelosti, čeprav je doslej vse njegove operacije spremljal uspeh.

Ko sta se bila mlada človeka prvič srečala v očetovem laboratoriju, v katerem sta moža skupaj eksperimentirala, je imela Lucija nejasen, a globok vtis, kakor da je bila Marcela že nekoč videla. Kje? Kdaj? tega ni vedela povedati. Blesteče oči pod gostimi obrvmi so se ji zdele znane. Drugače ji je bil njegov možati obraz tuj. Morda ga je videla še kot mladeniča ali dečka? Na vsak način je moralo od njene neznanega srečanja miniti že mnogo časa. Najsi pa je bilo tisto srečanje samo slučajno, je moralo imeti vendar nekaj posebnega na sebi, ker je še po tako dolgem času živelo v njenem srcu. Polagoma vzbujajoča se ljubezen do Valcorja pa je Luciji ta vtis kmalu potisnila v ozadje in ni več mislila nanj.

Valcor je neprestano delal v laboratoriju in Lucija ni nikdar z večjo vnemo pomagala svojemu očetu pri njegovih raziskavanjih. Tako sta se pogosto videla in Luciji se je zopet zgodilo, kakor da se spominja Marcela že od nekoč prej. Morda je to izviralo samo iz njene domišljije, ker je bil Marcel čisto podoben njenemu moškemu idealu; gotovo ga je videla samo v svojih sanjah. Vendar ji posled ta stvar ni šla več iz spomina, niti po zaroki ne.

Nekega dne je vprašala svojega zaročenca: »Ali si gotov, da se nisva že enkrat pred davnim časom videla?«

»Žal, da se na to ne spominjam,« ji je odgovoril smehljaje. »res mi je žal, kajti zelo rad bi te poznal, ko si bila še majhno dekletce.«

Potem ni več silila vanj. Bila se je torej motila. Dokler ji niso slednjič padle luskinе z oči, ko je nekega dne izrekel ime svojega starega prijatelja. Rochemont! To ime ji je zado-stovalo, da ji je oživel spomin. V duhu je videla otroško družbo pri Rochemontovih.

Tedaj ji je bilo približno deset let. Ker je bila precej tuja v tem krogu, je ostajala plaho v ozadju in tako je postala priča tistega prizora...

Skupina dečkov je listala po albumu z znamkami, ki je bil last malega Rochemonta. Trgali so se zanj, vsak ga je hotel prvi videti. Tedaj se je posrečilo enemu, da ga je dobil v roke. Izkoristil je kratek pretep med ostalimi dečki, se splazil za neki naslonjač in jel s strani trgati posamezne znamke — pač najredkeje — in jih spravljati v žep... In dasi je preteklo od takrat že dobrih petnajst let, je videla Lucija dečka svetlih oči in gostih obrvi živo pred svojimi očmi. Tat je bil Marcel Valcor! Spomin je ni varal, da ga je bila že nekoč videla. On je na to pozabil, toda ona je imela posebne razloge, da se je nanj spominjala. On je bil kradel znamke, ki so imele za dečke veliko vrednost. Sposoben je bil storiti kaj takega... V kakšni strašni luči je vstajala sedaj pred njo njegova podoba... Ali more iz ne-

vezel njegovo majhno telo. Nežno je ljubil konjička kakor človeka. Sramoval se je, da ni bil zaupal, tej lepi, pametni živali, da je bil dvomil nad plemenitim in hrabrim srcem kozškega konja, ga pred prvo oviro plaho zadržal.

Podil je po senčnem, hladnem travniku, njegovi lasje so se dotikali listja na vrbah in brestih, njegov klobuk je ležal nekje onstran jarka; vsega tega pa niti opazil ni, letel je, in rjavi konjiček je bil kakor bliskovito urna gazela.

Ko se je vrnil, je pripovedoval staremu Jevgrafu, kako je preskočil jarek, pri tem pa zamolčal, da je bil najprej zlezal v jarek in skušal potegniti konja za seboj.

»Si ostal gori?« je nezaupno vprašal Jevgraf. Na vroče Nikitino zatrjevanje je dejal ravnodušno:

»Jezdec ne laže kakor lovec.«

Nikita je bil najprej tako užaljen, da je hotel vse izpovedati, toda preveč je bil srečen — prenesel je sumničanje in žalitev...

(Iz knjige: Konstantin Fedin: Bratje.)

V Luciji se je nehotе dvignil odpor proti takemu mnenju. »Kaj, človek naj se ne bi mogel otesti krivde, otroški greh naj bi ga obremenjeval še v moški dobi? Ali otroški pregrešek sploh zasluži označbo tatvine? In če je bil Valcor morda v resnici slabši — ali se ji ne bo posrečilo, da ga oždravi, ali ga njena ljubezen ne bo mogla pretopiti in očistiti? — Potem pa jo je zopet prevzel strah: Ali je mogoče ljubiti, kogar ne cenimo? Za zdravniški poklic je potrebno najčistejše in najtrdnjše poštenje; saj se mu življenja slepo zaupajo. Kaj, če spada Valcor med tiste zdrav-nike, ki brezvestno izvršujejo operacije, naj so potrebne ali ne, naj bo nada na uspeh ali ne, samo zaradi mamona?

Ker svoje tajne ni mogla nikomur zaupati, je preživljala težke ure. Mnogokrat je bila na tem, da bi naravnost govorila z Valcorjem, toda bila je pretenkočutna, da bi mogla izreči obdolžitve.

Nekoč pa se je vendarle osmelila.

»Ali večkrat kaj slišiš o svojem mladostnem prijatelju Rochemontu, s katerim sta se zadnjič slučajno srečala?«

»Žal, da ne; tako ljubezniv človek je, vedno sva se imela zelo rada. Spominjam se, kako mi je podal nekoč dokaz svojega posebnega zaupanja...«

»Kakšen je bil ta dokaz?«

»Njegovi starši so bili zanj in njegovo sestro povabili otroško družbo. Zjutraj tistega dne je pa imel nekoliko mrzlice ter je moral zato ostati v postelji. Vabil ni bilo mogoče več odpovedati. Zato ga je zastopala njegova sestra. Med zabavo sem letal ves čas med salonom in njegovim spalnico, da sem ga o vsem sproti obveščal. Ko sem mu povedal, da pregledujejo tovariši njegov album za znamke, ki mu je bil silno drag, se je zelo razburil.

»Sedaj jim ga ne moreš enostavno vzeti iz rok,« mi je dejal, »toda poizkusi iztrgati iz njega vsaj najredkejše znamke. Drugače mi jih utegnejo ti cepci izmakniti!«

Opozoril me je na najdragocenejše znamke in jaz sem storil, kakor mi je velel. Toda če bi me bil tedaj kdo zalotil, bi me bil gotovo imel za malopridneža!«

Valcor ni vedel, zakaj je ta priprosta zgod-bica tako silno učinkovala na Lucijo. Viharno ga je objela in ga vsa solzna vroče poljubila, kakor da bi ga bila izžubila in sedaj zopet našla.

Jugoslov.-francoske manifestacije

Ob obisku jugoslovanskih bojnikov v Parizu

Pariz, 6. junija. AA. Danes je bila na svečan način izvršena posvetitev pokopališča jugoslovanskih bojnikov v Thiais. Posvetitvi je prisostvovala delegacija bivših bojnikov, predstavniki vojaških in civilnih oblasti ter jugoslovanskega poslaništva in jugoslovanske kolonije. Grobovi so bili okrašeni s francoskimi in jugoslovanskimi zastavami. Na pokopališču je dozdaj pokopanih 612 jugoslovanskih vojakov. Ko bo postavljen drugo leto na pokopališču spomenik bo pokopanih tam še 900 junakov ter bodo ob tej priliki postavljena posebna vrata. Vsa delegacija bivših jugoslovanskih bojnikov je prišla na pokopališče ob 9. Na delu delegacije so bili predstavniki »Poilus d'Orient« in jugoslovanska zastava. Sredi pokopališča je bil postavljen sarkofag s cvetjem.

Minister za pokojnine Champetier de Ribes je imel govor, v katerem se je spominjal obiska francoskih bojnikov v Belgradu, ki je bil posvečen francoskim junakom, ki tam počivajo, kakor je posvečen obisk jugoslovanskih bojnikov spominu jugoslovanskih junakov, ki počivajo v Parizu. Ti mrtvi so jamstvo za francosko-jugoslovansko prijateljstvo.

Nato je govoril predsednik združenja jugoslovanskih rezervnih oficirjev in bojnikov Radosavljevič, ki se je zahvalil ministru za tople besede.

Poslanik Spalajković je v svojem govoru dejal, da so misli in občutki v teh svečanih trenutkih posvečeni enako padlim francoskim kakor jugoslovanskim bojnikom.

Nato se je izvršila posvetitev kolača, ki je bil prinesen iz Belgrada. Prisotni so si ogledali grobove ter položili nanje vence, prinesene iz Belgrada, Zagreba in Ljubljane.

Kraljevič na Jadranu

Split, 6. junija. AA. Včeraj popoldne so Nj. Vis. prestolonaslednik Peter in princesa Tomislav in Andrej napravili izlet do Marjanske ceste. Tu so stopili v hišo št. 13 in obiskali go. Dojko Radinovič, soprogo Gjuro, ki je polnih 6 let bila zaposlena v dvoru pri negi kraljevičev. Ta visoki obisk je prijetno iznenadil go. Radinovič in vse one, ki so videli s kakšno ljubeznijo se mladi princ spominjajo vseh onih, ki so zanje skrbeli.

Nezgoda generala Balbo

Rim, 6. junija. AA. Uradni komunike pravi: Po končanem pregledu letalskih naprav v Neaplju je minister za letalstvo general Balbo dal znamenje za povratek v Rim. Vodno letalo, ki ga je upravljal sam, pa se ni hotelo dvigniti in je z veliko hitrostjo padlo v vodo. Očividno je bilo letalo pri pristanku zadelo v trd predmet, tako da je bilo že pred odletom poškodovano. General Balbo in njegov spremljevalec major Cagna sta bila z letalom hipoma pod vodo. Po dolgem naporu sta se rešila iz letala in splavala na površino. Tu sta se prijela za polomljeni krili letala, nakar so ju rešili. General Balbo je bil ranjen na obrazu, na prsih in po nogah. Po zdravniškem pregledu je z drugim letalom odletel v Rim in takoj poročal predsedniku vlade o nesreči.

Maribor

In Maribor?

Te dni se vrši v Ljubljani velesojem. V zadnjih letih se opaža, da zanimanje za velesojem v okolici bivše mariborske oblasti vsebolj usiha. Razlogi so precej očividni in otipljivi in ne kaže o njih razpravljati. Pač pa smo videli, da je nedavno vinska razstava v uniojskih prostorih krasno uspela. Težki so udarci, ki so v zadnjih letih prišli nad Maribor in njegovo gospodarstvo v obliki nešteti likvidacij. Ali bo mariborsko gospodarstvo moglo vse to sploh preboleti? To vprašanje se je vsiljevalo samo po sebi. Sledili so številni konkurzi, ki so se namnožili do usodnega števila. Edino, kar bi moglo mariborsko gospodarstvo še rešiti, je tujski promet in so merodajni krogi v intenzivnem delu za dvigom tujkega prometa. K vsemu temu pa bi moglo priti še to, da se vsako tretje ali četrto leto priredi v Mariboru posebna razstava, ki naj bi bila viden dokaz visoke stopnje, na kateri se nahaja naše obrtništvo in druge gospodarske panoge. Vinska razstava bi se mogla vršiti vsako leto. Vse to bi ne pomenilo niti zdaleka kakšne konkurence. Dejstvo je namreč: Ljubljanski velesoj ne more iz naravnih razlogov zajeti vsega našega gospodarstva. Samo več pobudnosti bi bilo treba in — korajžje. Ne spati in potem jamrati!

*

□ Na obletnico škofovskega imenovanja vladike dr. Karlina za nadpastirja lavantinske škofije se je vršila včeraj dopoldne v tukašnji stolnici pontifikalna sveta maša, ki jo je ob asistenci daroval pomožni škof dr. Tomažič in ki se je zaključila s svečano zahvalnico.

□ Krstno slavlje mariborskega topniškega polka se je v vojašnici vojvode Putnika na svečan način obhajalo dne 5. junija kot spomin na oni svečani trenutke, ko so čete 32. topniškega polka zmagovito prestopile čta Gospodovskega polja. Slavlja so se udeležili predstavniki posameznih oblastev in uradov. Obrede je opravil za katoliško vero izpoved garnizijski svečenik Zavadlal, za pravoslavno pa prota Trbojevič. Slavnostni govor je imel polkovni poveljnik polkovnik Radovanović, ki je svoja ognjevitva izvajanja zaključil z vzklikom: Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander. Gromko je odjeknil »Živio« iz grl topničarjev. Po defileju je bila na vrtu pred častniškim pavilonom zakuska, h kateri je domačin polkovnik Radovanović povabil številne odlične goste.

□ Likvidacija. Te dni se je izvršila likvidacija tukašnje podružnice Radio-Ljubljana; kakor doznano se bo na novo oenovala zadruga Radio-Maribor.

□ Nezgoda 6 letnega fantka. Akort Plakolm, kotičačev sinček iz Slivnice, je prišel po nesrečnem naključju pod voz. Strlo mu je desno nogo v podolenu. Razen tega je zadobil poškodbe po celem telesu. Pospeljali so ga v splošno bolnišnico.

Zacherlin

mrčeni prašek v originalnih steklenicah in skatljicah uniči ves mrčes. Dobiva se povsod Zacherline, Ljubljana Beethovnova ulica štev. 16

Na grobove jugoslovanskih borcev je bil položen venec združenih slovaških žen v Stari Pazovi.

Pariz, 6. junija. AA. Dopoldne ob 11.15 je bil prirejen delegaciji bivših jugoslovanskih bojnikov svečan sprejem v vojaškem cerclu. Vojnega ministra je zastopal francoski maršal in jugoslovanski vojvoda Franchet d'Esperay, ki je imel govor, v katerem je dejal, da vojni minister obžaluje, da je osebnost zadržan pozdravitel jugoslovanske bojnikov. Francija in Jugoslavija sta bili zvezani za časa borb svetovne vojne in tako bosta ostali tudi zvezani v miru za večne čase.

Jugoslavija ima v osebi kralja Aleksandra najposobnejšega vodjo, ki ga je spoznal pri delu za rešitev in blagor svojega naroda. Prepričan sem, je dejal maršal, da bo Jugoslavija pod njegovim vodstvom doživela vrhunec razvoja in moči. Besede maršala so prisotni pozdravili s klicem: Živel kralj Aleksander! Živela Francija! Glasba je intonirala nato jugoslovansko in francosko himno. Predsednik združenja francoskih bojnikov in rezervnih častnikov Ferry je nato v svojem govoru naglasil, da ne smemo pozabiti, da sta naši dve državi največ trpeli za časa svetovne vojne.

Jugoslovanskim bojnikom so bile nato razdeljene značke združenja francoskih rezervnih častnikov in bivših bojnikov. Podpolkovnik Radosavljevič se je v lepem govoru zahvalil za dokaze toliko prijateljstva ter naglasil ljubezen do Francije in francoske vojske.

Parriz, 6. junija. AA. Po govoru jugoslovanskega poslanika Spalajkovića pri sprejemu bivših bojnikov v vojaškem cerclu je bilo servirano prisotnim častno vino. Danes popoldne bo bojnikov sprejel predsednik francoske republike Doumergue.

Nemčija ne misli na bankrot

Berlin, 6. junija. AA. V političnih in finančnih krogih nemške prestolnice je bil z začudenjem sprejet članek, ki ga je objavil »Daily Herald« na dan prihoda nemškega državnega kancelarja dr. Brüninga in zunanjega ministra dr. Curtiusa v London. List je namreč objavil debelo tiskani članek pod naslovom: »Ali bo Nemčija proglasila bankrot?« Pisec tega članka se vprašuje, kaj bo neki storila Nemčija sprito njenih gospodarskih težko in ali bo z reparacijskimi dajatvami odpravila tudi obrestna plačila svojih zunanjih posojil.

Berlinski finančni in politični krogi izjavljajo, da v Nemčiji nihče ne misli na državni bankrot in opozarjajo na opetovane izjave članov državne vlade in predsednika nemške narodne banke, da reparacijske dajatve nimajo nikake zveze z zasebnimi posojili. Nemčija zahteva moratorij za Youngove reparacije le, da si olajša svoj notranji gospodarski položaj in da si s tem omogoči nadaljno redno odplačevanje svojih zaseb. zunanjih posojil.

Na Svedskem sneži

Stockholm, 6. jun. ž. V Stockholm in srednjo Svedsko se je vrnila zima in temperatura je padla pod —4. V Stockholm in drugih pokrajinah Svedske je padal debet sneg.

Celje

Na osebno delo (kuluk) na občinskih cestah v Celju je pozvanih v mestu 45 oseb za 9. in 10. t. m.

Hišni vodomeri. Mestna občina celjska oddaja montaže 425 komadov hišnih vodomerov in sprejema ponudbe do 12. t. m. Natančnejše podatke si eventl. reflektanti lahko ogledajo na uradni deski mestnega načelstva.

Pogumna ženska je 35 letna posestnica Marija Cvikel iz Mozirja. V četrtek je nastal na njenem posestvu silen požar, ki je hitro upepelil hišo, hlev in svinjak. Vkljub veliki nevarnosti je žena še rešila živino iz gorečega hleva. Medtem ko je reševala svinje, se je zrušila streha svinjaka, tako da je komaj še ušla na prosto. Nato je rešila še otroke iz goreče hiše. Zadobila pa je pri reševanju smrtno nevarne opekline, zaradi česar so jo odpeljali v celjsko bolnišnico.

Sport. Danes ob pol 11 dopoldne se vrši na igrišču Atletikov prvenstvena nogometna tekma med SK Trbovlje in SK Atletik — Prvenstveni tenis turnir med SK Celjem in SK Rapidom bo danes ob 9 dopoldne v mestnem parku na prostoru SK Celje.

Okoliška občina razglaš. da se dobi hišne tablice samo še do 13. t. m. na občinskem uradu, kjer jih naj hišni posestniki dvignejo. Hišni posestniki, ki jih do takrat ne bi dvignili, se opozarjajo, da se bodo po tem terminu tablice pridile od občine na njihove stroške.

Umrla je v javni bolnišnici 57 letna Kvartič Julijana iz Velenja.

Izlet na Brezje-Bled iz celjske kotline je zagotovljen, ker se je prijavilo zadostno število udeležencev. Kdor bi se hotel še prijaviti, naj to stori do 8. junija. Odhod iz Celja je v soboto, 13. t. m., ob pol 2. povratek v Celje v nedeljo okrog polnoči.

Ponovno opozarjamo na izlet Družabnega kluba na goro Oljko v nedeljo, 14. t. m. Odhod iz Celja ob 8 zjutraj s savinjskim vlakom. Vabljeni so vsi člani in prijatelji kluba.

Nočno lekarniško službo ima ta teden do sobote, 13. t. m., zjutraj lekarna »Pri Mariji« pomagaje na Glavnem trgu.

Stavbna zadruga državnih uslužbencev v Celju ima v torek, 23. junija, ob pol 8 zvečer svoj redni občni zbor v gostilniških prostorih Narodnega doma v Celju. Zadržniki morajo javiti svoje samostojne predloge v smislu pravih 8 dni pred občnim zborom.

G. Ivan Jelenc, načelnik gasilnega društva v Celju, katero obhaja svojo 60 letnico (glej Ilustr. Slovenec). G. Jelenc že 21 let deluje pri gasilnem društvu.

REKLAMNE CENE! REKLAMNE CENE! TRAJNA ONDULACIJA

120—150 Din, zajamčeno moistersko delo, brez bolečin in opeklin. F. KRANJC, frizer za dame, Celje, Glavni trg št. 18, E. PAIDASCH, frizer za dame, v hiši trgovca Königa.

Ptuj

Gospodinjstva šola šol. sester v Ptuj. V Mladiki v Ptuj se prične s t. oktobrom celoletna gospodinjstva šola in trimesečni gospodinjstvi tečaj. Sprejemajo se deklice, ki so dovršile obvezne šole in ki se žele praktično in teoretično izobraziti v gospodinjstvu. Natančnejša pojasnila daje vodstvo samo. V zavodu lahko stanujejo tudi deklice, ki obiskujejo zun. šole gimnazijo ali mešč. šole.

Sv. Jurij ob i. žel.

Kolesarska nesreča. Ni še dolgo, ko je kolesar zavozil v taksi in si napravil veliko škodo na kolesu in še poškodoval samega sebe. Sedaj pa že zopet na praznik presv. R. Telesa nova kolesarska nesreča, ki pa se je zgodila kakor po navadi, radi neprevidnosti kolesarja samega. B. je v svoji dirki skozi trg zavozil v skupino starih žen in v tem karambolu podrl s kolesom neko ženko na tla in jo prav občutno poškodoval. Tudi sam se je znašel na zemlji in se pri padcu poškodoval levo roko tako, da si je moral iskati pomoči pri tukašnjem zdravniku. Sploh se opaža v našem trgu, da so postali nekateri kolesarji preveč predrzni. Dirkajo navzlic prepovedi kar po trotoarju v spodnjem trgu, ki je namenjen samo za pešce, nikakor pa ne za kolesarje.

Murska Sobota

Veliko zanimanje za grofovsko knjižnico. Pred nedavnim smo poročali, da je knjigarnar Halim Izidor kupil knjižnico grofa Szaparyja. Knjige je začel razprodajati. Za nje vlada veliko zanimanje. Dosedaj so se oglašili kupci iz: Ljubljane, Zagreba, Belgrada, Budimpešte, Dunaja, Tropa, Graza, Szombathelya itd. V knjižnici je več znamenitih knjig, ki bodo v ponos vsaki veliki knjižnici.

Društvo za narodno zdravje je imelo sejo, na kateri se je razpravljalo o načinu, kako prodreti z organizacijo med narod. Za podnačelnika društva je bil izvoljen g. Fr. Kolenc, urednik Novin.

Zmaga »Murec«. V četrtek, dne 4 t. m. se je tukašnji športni klub pomeril z Zelenščarjem iz Maribora. Mura je zmagala v razmerju 3:1.

Kolinska

Okusna in zdrava je

KOLINSKA KAVA

Rogaška slatina

Desetletnico neumornega in zaslužnega dela v Slatinskem zdravilišču zaključil 11. t. m. njegov ravnatelj dr. Fran Ster. Bodi mu dano dovesti zdravilišče do čim višjega razmaha in blagostanja. Nebroj čestitk in srčnih voščil od gostov in domačinov!

Petnajsti junij započne glavno sezono. Število gostov raste. V ponedeljek 8. t. m. pričakujemo lavantinskega vladiko prevz. gosp. dr. Andreja Karlina.

Pomladek Rdečega križa priredi v soboto 13. t. m. ob 8 zvečer in v nedeljo 14. t. m. ob pol 4 popoldne gledališko predstavo. To je: »Zgodba Male Rože. Dejanje se vrši v deželi in mladostni dobi svete Male Terezije od l. 1877 do l. 1888.

Knjižnica je gostom svak dan ob vsaki uri na razpolago.

»Lepa knjiga« je naslov izloženemu oknu na prometnem kraju, kamor se od tedna do tedna vlagajo nekatere pomembnejše književne novosti iz našega in inozemskega kulturnega sveta.

Sport

V odprti igri

naj se Primorje spopade dants z državnim prvakom Concordijo!

Danes gre za vse: Ljubljanski klubi morajo z zadnjih mest prvenstvene tabele. Če zaostanejo, so za nadaljnjo borbo izgubljeni.

Tega se Primorje dobro zaveda. Ve pa tudi, da je zadnja predvečerašnja tekma Concordije z Gradjskim potekla na nizkem nivoju in da zato ne bo prav noben čudež, če ostanejo domačini na svojih tleh zmagoviti.

V to je potrebno sodelovanje občinstva. Ljubljana ima dokaj vnetega sportnega občinstva, ki se zaveda, kaj pomeni, če Concordija zapusti Ljubljano poražena. Concordija je državni prvak in kot tak reprezentant najboljšega nogometa v državi. Jutri naj Ljubljana prvič v odprti prvenstveni borbi dokaže, da ne zaostaja za ostalimi mesti v državi, če se le hoče boriti s tako vucmo in doslednostjo, kakor mošta iz Splita, Zagreba in Belgrada.

Tega trdovratnega člana doslej ni bilo med nami. Primorje pa je opetovano pokazalo, da ga ceni in da se ga zna poslužiti.

Zato bo današnja tekma na igrišču Primorja, lahko brez pretiravanja rečemo, dogodek, kakršnim ljubljanski sportnik ne prisostvuje vsak dan.

Tekma se odigra ob vsakem vremenu ob 17.30 na igrišču ASK Primorje. Predtekma ob 15.45 Jadran : Grafika.

*

Danes v nedeljo gostuje v Novem mestu in se pomeri z domačin moštvo SK Ilirija rez. iz Ljubljane. Moštvo SK Ilirije goji lep in koristen nogomet, kar priča rezultat nedeljske tekme z SK Gradjskim. Moštvo domačega kluba SK Elan je v formi, zato bo tekma nad vse zanimiva.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Pri današnji tekmi vršijo službo gg.: Vrhovni reditelj g. Zupanec, biljeterji: Bančič, Glinšek. Reditelji: Cek, Fuchs, Čuk, Zajc, Juntos, Strnad, Podboršek, Končan, Barič, Calcarli. Blagajna: Hasl, Rovin, Gostiša, Vrhovnik, Sancin, Modest, Vončina Miro. Vsi imenovani morajo biti najkasneje ob 15 na našem igrišču.

SK Grafika. Danes ob 14.45 naj bodo naslednji igralci pri glavnem vohodu na igrišču SK Primorja: Zupančič, Kobal, Novak-Bežan, Sorn, Juvan (Zagar)-Trobecšek, Srebotnjak, Kmetič, Potrato, Stupica II in Strojmarjer. Gospodar naj bo ob pol 11 v društvenih prostorih. Vsi navedeni naj prinesejo opremo seboj. Vsi in točno! — Načelnik.

Cerkveni vestniki

Tridnevne duhovne vaje za akademikarke bodo v uršulinskem samostanu v Ljubljani. Začetek v nedeljo 14. junija ob 5 popoldne. Udeležence imajo vso oskrbo v samostanu proti mali odškodnini. Prijave prosimo čimprej na predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani. Vabimo k obilni udeležbi vse, ki so željne verske poglavitve.

V uršulinski cerkvi se prične v petek 12. junija osmina presv. Srca Jezusovega. Vsak dan bo ob 6 sv. maša z blagoslovom in zvečer ob pol 8 govor in litanije.

II. Vnanja kongregacija pri č. uršulinkah v Ljubljani ima danes popoldne ob 2 zmod. Pridite vse. — Voditelj.

Iz društvenega življenja

Francoski inštitut opozarja, da bo v četrtek 11. t. m. predaval g. R. Warner, in sicer v društvenih prostorih v Narodnem domu. Naslov predavanja: Gobineru, njegovo življenje in pomen. Začetek ob 21. Vabimo.

Nar. žel. glasbeno društvo »Slovec« ima svoj VII. redni letni občni zbor v ponedeljek 8. junija ob 8 zvečer v Ljubljanskem dvoru. Udeležba za vse člane obvezna.

Nagajivka

Jakec bedakec rad vino je lokal —
pa prišla ponj bela žena / mrt.
Jakec bedakec je bilo zajc.
in se zaril pod odejo kot krt.

Smrt pa je dvignila koso — švrk! švrk! —
Jakec bedakec je moral umreti.
Smrt ga ponesla pred raj je. »Trk! trk!« —
tam pa pijančka niso hoteli sprejeti...

Mirko Kunčič:

Gospod Muholjub

1.

Gospod Muholjub je čepel v mreži na preži in zehal od dolgočasia. Slab lov se mu je obetal ta dan. Ze tri muhe debeluhe so se bile zaletale v njegovo zanko, pa so vse tri pravočasno odnesle pete...

Gospod Muholjub je vdano skomignil z rameni in zamodroval:
»Na svetu je že tako. Včasih nas smola preganja vsepovsod, včasih pa se nam sreča smehljiva od vseh strani. In je naša smola včasih za druge sreča in naša sreča za druge brikot... V tem smo si enaki vsi: ljudje, muhe in pajki.«

Komaj je utegnil to modrost do kraja pretehtati — je postal pozoren.

Dve klepetavi muhi sta prifrčali odnekod in sedli na okvir velike stenske slike nedaleč od njegove pajčevine.

Prva muha je zabrenčala:

»Jei, to ti moram še povedati! Pravkar mi je pravila debela Maruša — saj jo poznaš: na umazanem stropu krčmarja Tolstoglavu domuje in zopno brenčec je njen glas — pravila mi je torej, da bo zdajle popoldne pri Tolstoglavu gostija. Pili bodo kuhano vino, je pravila, ki je baje tako sladko — mm! —, je pravila, da se povabljeni gostje že naprej obližujejo okoli ust, je pravila. To bi bilo nekaj za naju!«

Druga muha je zabrenčala:

»Ce je resnica, kar je Maruša pravila, se nama obetajo lepe urice. Nasrkali se ga bova, da bo veselje. Samo,« jo je zdajle močno zaskrbelo, »da naju ne prehití drhal takih požeruhin, kot je debela Maruša. Kar koj odletita tja, da si izbereva prostor, odkoder bova lahko nemoteno oprezovali.«

Rekši sta gospodični muhi jadrno odbrzeli.

Gospod Muholjub je debelo požrl slino, srdito udaril z nogo ob zid in razočarano vzdihnil:

»Na — že zopet nič!«

Cemerno je povesil glavo in se iznova ves pogreznil v mrke misli in dolgočasno zehanje.

2.

Večirilo se je.

Uspavajoča tišina je zavladala v samotni izbi.

Gospod Muholjub je zadremal in pozabil na vse.

Iz najslajšega spanja so ga predramili razigrani glasovi in glup grohot.

Gospod Muholjub je oprl oči, krmežljivo pogledal okoli sebe, zlezal na prag svojega ozkega domka in prisluhnul.

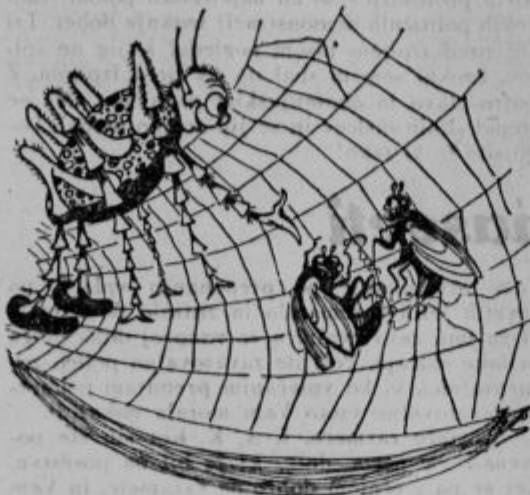
»Aha!« se mu je posvetilo v glavi. »To sta brčkone oni dve klepetavi muhi. Bo vsaj nekaj zabave spet, hehe...«

Vriskač jo in prepevač jo sta privihrali gospodični muhi skozi okno. Nekaj časa sta se razposajeno podili po izbi sem in tja in prešerno opletali s krili okoli sebe, nato pa sta upehani sedli na zid tik Muholjubove pajčevine.

»Aha!« je uganil gospod Muholjub. »Pi-

jani sta... Topot bom imel morda kaj več sreče. Poskusimo!«

In je začel s sladkim glasom vabiti razposajeni par:

»Klanjam se, krasotici moji, klanjam se! Odkod pa tako židane volje, odkod? Pridita bliže, pridita! Mi bosta kaj lepega povedali. Dovolita, da se vama predstavim: Gospod Muholjub, hišni posestnik in modrijan in še kaj.«

Gospodični muhi sta osupnili. Takšne prijaznosti nista bili vajeni.

»Hm,« je pomislila prva, ko si je ogledala gospoda Muholjuba od nog do glave, »hm, saj je čeden dečko. Takšne oči, kot jih ima on, ne morejo lagati. Krasotici — je dejal. Lep poklon. Bo že res. Pa se dajmo malo pozabavati, no, ko smo že tako veselo razpoloženi in imamo toliko zlatega časa!«

In se je pomaknila za prst bliže.

»Dober večer, gospod Muholjub!« je nežno zabrenčala druga muha. »Prijetno ste naju iznenadili s svojim velprijaznim povabilom. Dovolite, da se vama tudi midve predstaviva: gospodična Zlatka in gospodična Slatka. Da bi vas obiskali? Hm, ali se vam ne zdi, da je že malce pozno?«

In se je pomaknila za dva prsta bliže.

»Kaj bo pozno, krasotici moji. Saj še zarja ni ugasnila, saj še zvezde niso zasijale! In naj bi bilo pozno in naj bi bilo temno kot v rogu — kaj za to! Vajiae divne oči bi liki solnce razsvetlile najtemnejšo noč... Pridita, pridita, da vama zapojem najlepšo pesem, ki jo znam!«

Pijanina muhama je burno zatrepetalo srce. Nič več se nista obotavljali. Vrtoglavi, kakor sta bili, sta brez pomisleka in brez zle slutnje vstopili.

»Izvolita sesti, gospodični,« jima je vljudno velel gospod Muholjub. »Saj je preproga v mojem domku mehkejša od svile in žameta v pravljinih dvorcih.«

Kakor sladka godba je zvenel pajkov glas muhama na uho. Omamljeni sta se kar koj odzvali vljudnemu povabilu in sedli na mehko preprogo. A v tem hipu sta se že povsem zamotali s krili in nožicami v pajčevino...

»Joh! Prejoh!« sta zavriščali in v smrtni grozi izbulili oči. »Kaj pa je to, gospod Muholjub, kaj pa je to? Pomagajte! Pomagajte!« »Tako, takoj!« se je veselo zahihetal gospod Muholjub in si zadovoljno pogladil dolge brke. Nato se je skokoma pognal do njiju in jima ročno upihnil luč življenja...

Sit sladke mušje krvi je izrekel gospod Muholjub ono noč tele znamenite besede, ki zaslužijo, da jih ovekovečim:

»Na svetu je že tako! Nekaj jih je, ki živijo od lastne pameti, nekaj pa, ki živijo od neumnosti drugih. V tem smo si enaki vsi: ljudje, muhe in pajki...«

Malega spet zaskrbi dom, toda Beta ga potolaži, da pojde sama z njim in ga bo tudi zagovarjala, če bi bili starši kaj hudi nanj.

samo neroden naj ne bo in naj vse lepo potrdi za njo. Slednjič ga odvede na plano, vzame bicikel in posadi Tinčeta v čolnčku slatno prikolicco, pa se odpeljeta. Dečku se zdi kakor v nebesih in kar samo se mu smeje, ko drvi s prijazno gospodično skozi Borovlje in dalje po prašni cesti proti domu. Kjer je klanec preveč strm, stopi Beta s koleza in tudi Tinčeta skobaca iz svojega čolnčka ter pomaga gospodični pehati vozilo navkreber. Zdaj ga nič več ne skrbi. Razigrano poskakuje in celo tu in tam zauka, tako je vesel.

Dan se že nagiblje k večeru, ko morata

Kenda Ivan:

Zlata krona

Na Štajerskem nekje se nahaja visoka gora Kozjak, čije še precej strmi vrh pokrivajo sive skale. Pod njimi pa se nahajajo gozdovi in širni pašniki, na katerih se pasejo ogromne črede ovac in koz. Ce je gora dobila ime po teh kozah, ne vem.

V tej gori, tako sem slišal praviti stare ljudi, je gospodovala v svojem podzemeljskem kristalnem gradu mogočna gorska vila.

Nekoč je iskal tod okoli neki pastir svoje od črede ubeglo jagnje. Sel je vedno višje in višje ter slednjič že ves poten prispel do sivih skal, ne da bi našel jagnje. Pred nekim rovom, katerega še nikoli ni bil opazil, se mu je zdela trava poteptana. Zato se je v nadi, da najde izgubljeno jagnje, splazil vanj. Rov je bil vlažen in temen, le v daljavi je zapazil nekaj se svetlikajočega. Radosten je hitel pastir k svetlobi, misleč, da je to njegovo jagnje. Kako se je pa začudil, ko je namesto ovce našel dragoceno zlato krono, posuto s samimi biseri in smaragdi. Radovedno je pobral dragocenost in ob siju biseroev šel dalje po hodniku ter prispel do nekih kamenitih vrat, odkoder mu je zadonelo naproti krasno petje. Brez strahu je pritisnil na kljuko in hip nato je že stal v veliki svetli dvorani iz samih krasnih kapnikov. Ob siju neke modrikaste luči je ob stenah zagledal majhne gredice polne najlepših cvetlic. Planinke, rododendroni, ovišči, rdeči nageljni in še mnoge druge lepe cvetlice so rastle tam. V sredini dvorane pa je zagledal na prestolu iz srebra in zlata in biseroev krasno gorsko vilo, ki je pela prelepo pesem. Brž, ko ga je zagledala, je skočila k njemu in vzkliknila: »Moja krona!«

Pastir ji je izročil dragocenost, katero je posadila na svoje valovite zlato lase, nato pa rekla: »Kako sem vesela, da jo zopet imam, ti si mi vrnil mojo moč. Včeraj, ko sem zopet po dolgem času posetila vašo zemljo, sem jo nekje zgubila. Pod katero zvezdo si rojen, da si našel to dragocenost?« To izgovorivši ga prime za roko in pelje ob stenah okrog. »Poglej sem, vse te cvetlice so čarovne in če si jih nabereš za šopek, si eden najsrečnejših ljudi na svetu. Te planinke ti prinesejo zdravja, ti svišči zadovoljnost, rododendron denar, oni jeglič tam pa večno mladost.«

Pastir je utrgal od vsake cvetlice po nekaj cvetov ter si tako kmalu nabral lep šopek, za katerega se je radosten zahvaljeval gorski vili — — —

Vila je zopet pričela peti. Ko pa je med petjem ploskala z rokami, so skozi vrata priskakljale lepe deklice in začele plesati kolo.

Začuden jih je opazoval pastirček. Ko so končale, so tri najlepše izmed njih pristopile k njemu in ga poljubile. Pri tem pa mu je vsaka izročila svoj dar. »Dam ti lepoto,« je dejala prva; »dam ti ponižnost,« mu je rekla druga; tretja pa mu je podarila blago srce — — —

»Ker si mi vrnil mojo moč, ti izpolnim še eno željo,« se je tedaj oglasila kraljica vil. »Kaj si želiš?«

Dolgo je premišljeval, nato pa je dejal, da si želi lepe violine, na kateri bi lahko igral vse, kar bi hotel. Takoj je odšla na kraljičin ukaz ena izmed vil iz dvorane po njo. Preteklo je nekaj sekund in že je držal v roki krasno violino, na kateri so bile mesto strun razpeti zlati vilinski lasje.

»Zaigraj!« mu je ukazala vila.

Prijel je za lok in že so se po dvorani širili mili zvoki. Ko pa je končal, ga je prišla za roko sama kraljica in ga peljala iz dvorane na prosto, kjer je zagledal svoje izgubljeno jagnje.

Vesel je odšel proti domu. Misli je, da sanja, toda šopek in violina sta pričala, da je vse resnica.

Odslej je živel srečno in zadovoljno, ko pa je umrl sto let star, je bil še vedno mladeniško čil...

STRICKOV KOTIČEK

165.

Dragi Kotičkov striček!

Ze mnogokrat sem sedel pri mizi in držal peresnik v rokah, da bi Ti pisal, a vedno iznova sem se ustrašil Tvojega požrešnega koša. Danes pa sem se le ojunčil in Ti pišem tole skromno pismece.

Veš, ljubi striček, jaz imam zajčka. Tako je črn kot murn. Najraje zoblje korenje. — Drugič kaj več!

Te lepo pozdravlja

Anton Klopčič,
učenec II. razr. v Ljubljani.

Odgovor:

Dragi Anton!

Moj koš je res od sile krvoločna in požrešna zver. Noč in dan prihuljeno preži iz temnega kota in odpira svoje ogromno žrelo... Zato se čudim Tvoji hrabrosti, da si mi upal kljub temu pisati. Malo, prav malo je manjkalo, da tudi Tvoje pismence ni postalo žrtev košove nenasitnosti. Kajti ima moj koš taka pisma, ki malo ali nič ne povedo, prav posebno v časih...

Zajčka imaš, ki najraje korenje je? Daj no, pobaraj ga, če bi hotel prevzeti posle mojega pisma spet ni bilo v Tvojem kotičku. Mojih kotičkarjev. Se namreč resno bojim, da bo mojemu košu želodec kaj kmalu rekel »zapik!«, če bo moral požirati take dolgočasne in nezanimive pisarje, kot jih zadnje čase dobivam... Mogoče ima zajček bolj čvrst želodec in bi prebavil vse? Pobaraj ga!

Kotičkov striček.

166.

Dragi Kotičkov striček!

Z žalostjo sem v nedeljo videla, da mojega pisma spet ni bilo v Tvojem potičku. — Mama pravi, da sem pridna, Ti pa najbrž misliš, da sem poredna, ker mi nočeš odpisati.

Dragi Kotičkov striček, kajne, če bom še bolj pridna, boš pa že našel zame prostorček v svojem kotičku?

Te pristrčno pozdravlja

Marica Mačko
učenka III. razr. pri Sv. Petru v Sav. dol.

Odgovor:

Draga Marica!

Ja, saprabolit vendar, ali res ne znate nič drugega pisati, kot edino le o tem, kdaj bo kakšno vaše pismence prišlo na vrsto? Kadar ste sami med seboj, si imate toliko važnih in zanimivih reči povedati — meni pa lajnate vedno eno in isto pesem! Jaz sem se že prav zares naveličal odgovarjati na sto in sto enakih vprašanj. Pišite mi kaj iz svojega življenja — kako in s kom se igrate, kako je kaj v šoli, doma itd. —, drugače bo postal moj kotiček tako enoličen in nezanimiv, da bodo še črke v njem lepe zehati od ljutega dolgočasia... Ali se to sploh more imenovati »pismo«, če mi eden piše: »Dragi striček! Vtakni me v svoj kotiček! Zbogom!« To je brzojavka, pa ne pismo! Bom nazadnje res začel tudi jaz take odgovore dajati: »Draga Urška, Speleka, Nežka, Micka, — itd.! Vtaknil sem Te v kotiček! Zbogom!« Bi dejal, da vam bodo taki odgovori prav tako malo všeč, kot meni in še marsikomu drugemu...

Pozdravljena!

Kotičkov striček.

Za bistre glave Zloženka

Črček — cerkev — okno — ime — teloh — narcise — ena — igla — Petrček.

Postavite te besede v drugačnem vrstnem redu drugo pod drugo tako, da boste iz njih začetnih črk odgoraj navzdol čitali nekaj, kar vam je na koncu šolskega leta najljubše.

— Ena od pravih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljete najkasneje do četrta, 11. t. m., na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

A. Schnack:

Gandi odhaja z gosti

Mohandas Karamchand Gandhi, poznejši predsednik indijskega narodnega kongresa in mogotni voditelj milijonskega naroda, še ni bival dolgo na Angleskem, ko ga je lord A. — na neznano priporočilo — povabil na obed. Gandi je na zunaj igral angleško-evropskega gentlemana: v notranjosti je žarela Indija, velika in tiha skrivnost materinega obličja, staro mesto Pordanbar, ožgano od molka, naličje v vročine, pa trpeče in ponižno vdano indijsko ljudstvo. Vpisal se je bil kot slušatelj prava v Londonu in dobil s tem stik z angleško družbo...

Tu je tedaj sedel za mizo kot osemnajsti v dolgi vrsti povabljenih gostov. Njegov obraz se je dvigal iznad toge beline njegovega ovrtnika čudno siv in nelep, toda svojski in zanimiv. Takrat je nekoliko pokakševal, njegovo grlo je slabo prenašalo vlažni, z dimom in sajami prenasajeni angleški zrak. Gandi je zbadal v oči: smešen človek, si je dejal ta ali oni, ko ga je videl. Imel je velika, strčeta ušesa kakor školjke, pripravljena, da ujemo vse razne šume in pogovore in jih pošljejo v notranjost. Silna, neugnana želja po znanju in učenju je žarela iz njega. Njegova ušesa so bila v čudnem nasprotju z njegovimi širokimi, trdimi ličnicami, ki so izdajale žilavost in vztrajnost.

Največkrat je sedel kakor molčeca, do zadnjih globin otrpla maska. Kdor je pogledal v njegove oči, je videl ali žival ali gozd ali kovino ali pa vodo. Ponižne, toda v globinah zaprte in neizvestne so se zdele te oči. Vsak je čutil: ta ni bil tu, da bi kaj povedal, marveč da bi slišal, tehtal, zavrgel.

Gandi je v veliki tesnobi prevdarjal; v duhu in predstavi je imel pred očmi dobrotno in ožarjeno obličje svoje matere; videl jo je v rodiljskem vrtu v Pordanbarju, kako prihaja izmed cvetic in dreves proti njemu, sinu, z vprašujočim smehljajem. Spomnil se je njene tople, prekipelave ljubezni in skrbnosti, ki mu je dala na pot tri prošnje: naj ne pije vina, ki zavaja v pijanost, stemnuje um in kali jasnost duha; dalje, naj se ne dotakne nobene ženske, kajti ženska z zapada bi ga zvalila od božje zavesti in od plemenite in dobrotne sile njegove čistosti ter ga pogubila; in tretjič naj ne je mesa; uživanje mesa je greh proti življenju in njegovi veri ter bi ga oddaljilo od njegovih prednikov, ki niso nikdar sprejemali in presnavljali v sebi živalskih snovi.

Na to je mislil Gandi, ko so prinesli strežaji dolgo vrsto solat in predjedi, skled in skled z belimi mayonaise-ami in pastetami, iz katerih je prihajal oster dišavni vonj. Gledal je v evropske obraze. Otipaval, vohal jih je s pogledom, skušal v njih čitati. Ugotovil je: vsi sami mesožrci, obnovljeni iz živali, obteženi z oteklinitami, novotvorbami, nečistostmi, masčobo in bradavicami. Njegove duševne oči so strmele na živalsko pokopalnico, ki se mu je izpremenilo v teleta, prašiče, gosi, kokoši, rake in ribe. Iz duševnega sveta ga je opominjal materin glas: »Sin, obljubi mi, ne hrani se z mesom!«

Gandi ni vedel, kaj naj stori. Imel je nagnenje do angleško-evropskega, toda močnejši, silnejši zakon ga je vezal na prednike in na njihovo tisočletja staro versko izpoved. Vprašal se je, ali naj to je? Ali je čisto? Ali pa naj ne je? Ali je nečisto? Bile so večinoma neznane in čudne jedi, v katerih se ni spoznal. Da, je dejal v duhu: Mati, pokoren som ti! Nikoli ne bom jedel od živali, ki jih ljubim in ki so bile zaradi ljudi usmrčene. Ne dam si uničiti božjega ocesa, ki živi v njih. Tako je mislil Gandi, molčec, strmeč predse in plaho prevdarjajoč.

Tedaj je prišel desno do njega jedonosec s pladnji. Sklonil se je nekoliko proti Gandiju in že hotel vprašati, česa želi. Toda Gandi ga je potegnil za rokav in mu zašepetal: »Kaj je ta jed? Ali je iz mesa ali iz rastlin?«

Natakar je osupnil: »Ne razumem, gospod. Kako menite? Meso? Sočivje? To so pastete!« — »Oh,« je odvrnil Gandi, »vedel bi rad, če je v teh pastetah meso ubitih živali?« In zopet se čudi jedonoscu: sedaj se že nekoliko zaničljivo smehlja nad rjavim, suhim Indijcem s strčecimi uhlji. Gandi pa je opazil prevzete in odmične evropskega posla. »Povejte mi kratko in jasno: ali je v teh pastetah meso?«

Aha, si je mislil natakar, vegetarijaneec iz Indije. In bliskovito mu je šinila misel: saj bi mu lahko povedal, da je kurje meso v njih; toda tedaj je opazil, da je postal njegov gospod, lord A., ki je sedel v sredi na nasprotni strani, pozoren na njegov pogovor s tem mladim, smešnim Indijcem. Lord A., zagrizen, polnokrven Anglež, je bil ozlovoljen: neznosno, enostavno nepristočno, da se za mizo mizo pogovarjata gost in sluga. Noben Anglež ne bi kaj takega napravil, je mislil dalje. Zanj je nastopilo plemensko vprašanje ter je ugotovil: »Če že temnopoltemu izkažeš čast, da je gost v angleški hiši, takoj pokaže svojo nepopolnost, manjvrednost in nezvočnost.«

In tega še vedno ni konec, je postajal že srdit, ko se je skrivoma ozrl na desno in levo in opazil, kako je državni tajnik A. zaničljivo in z dolgočasen gubančil čelo. Bogme, si je dejal, tega ne morem dopuščati! Moja družabna čast in moja hiša bi zaradi te nepristojnosti in nedružabnega bratstva nosili posledice.

Gandi je svoj otožni in plaho vprašajoč pogled še vedno vpiral v zlobni, rdeči natakarjev obraz. Z duševnimi očmi je videl: tudi ta mož je imel v obrazu in telesu mnogo živalskih snovi, ki jih je žrl dan za dnem. Bliskoma je preštel živali, ki jih je ta mož že pogoltnil. Ulegnil je imeti petintrideset let: na desetine, morda stotine živali je že pojedel, vedoma, rad in navdušen od užitka.

Prelomil bi materi dano besedo, je premišljal Gandi, izdal svoje prednike in kršil postavbo svoje vere in svojega življenja, ako bi si prisvojil nagajenja teh Evropejcev. Doslej sem se hranil z rižem, lečo in sadjem in podoben lepe in nežne čednosti rastlin.

Gandi je hotel jedonoscu ravno reči, naj ga ne nadleguje s pastetami; tedaj je opazil, kako je pogovor v dvorani nenadoma zastal in nagonsko je čutil, da se nekaj pripravlja, odločitev ali žalitev. Tu ga je pa zadela glas lorda A.: »Gospod Gandi! — Gandi se je okrenil in videl, kako se lord z nejevoljno gubo med obrvmi sklanja proti njemu.

»Kaj imate z natakarjem Jurijem ali kaj hočete?« Namenoma je še prekoračil mejo svojega vprašanja: »Ali ne vidite, da vaš pogovor s slugom moti potek obeda in pogovore!«

Gandi se zaradi tega udarca z bičem, ki mu ga je lord A. v priroč vseh gostov opletel okrog ušes, ni vznemirjal. Še enkrat se je spomnil, kaj je bil materi v Pordanbarju ob odhodu obljubil, in dostojanstvo in položaj gostitelja, čegar obraz je postajal vedno srditejši in odklonilnejši, mu ni bil na mari. Njegov hitri in zanesljivi nagon mu je trenutno pokazal, kako ogromna in širna razlika loči njegov in Angležev svet. Takoj je to opredelil politično: imperij se bori s kolonijo, gospod z izkoriščanimi, beli s temnopoltim.

Omizje je umolknilo in otrpnilo, čisto iznenada, brez prehoda, v škodoželjno, mrzlo,

nasprotno maso. V dvorani je bilo tiho; celo sluge so bili kakor vkopani.

»Vaš odgovor, gospod Gandi,« je ostro in strupeno zasikal Anglež, »kaj vam je, kaj hočete?«

Gandi pa, ki je stal majhen in žilav in čutil odločitev, ki so jo zahtevali od njega, se je povrnil iz svoje zamišljenosti, iz čistih in pobožnih prizorov svojega spomina v sedanjost, ki mu je udarjala nasproti ledeno-mrzla in sovražna.

»Sir, rad bi vedel, ker ne jem mesa, ali ta pasteta — s prstom je pokazal na pladenj — vsebuje meso?«

Omizje — močje iz diplomacije, odvetniki, bančni ravnatelji, vojniki in dobičkarji — se je smehljalo; kajti zdela se mu je, prav kakor lordu A., strašansko otročje, prihajati s takimi zastarelimi in malenkostnimi nazori v angleško družbo in jo z njimi nadlegovati. Glava se je sklonila do glave: »Kako bedasto, kaj ne! Nepotrebno, nemožato take stvari vlačiti s seboj na Angleško! Slaba vzgoja, premalo samozataje — tako je glava šepetala glavi.

Gandi je postal za to družbo Angležev in poangležen Indijec — to je s svojo budno in preobčutljivo dušo jasno čutil — smešen bedak in družabna ničla. Kdo od teh mož je

H. Liepmann:

Slepca

Nedavno sem se seznanil z gospodom, ki ga je bilo v vojni zasulo, nakar je oslepel. Bil je to eden tistih slučajev, ko slepote ni zakrivila kaka organska poškodba, marveč so enostavno odpovedali možgani. Prvi čas ga je nesrečno silno potrla. Potem je pa v domu za slepce naletel na slepo ženo, katere glas ga je v njegovi osamelosti in temi ganil do solz. Razvila se je polagoma prečudno nežna ljubezen, ki se je prelivala po glasu in plahem dotiku rok.

Stanje neskončne praznine, brezupnosti in zagrenjenosti je počasi ginilo. Drugi je začel drugemu verjeti, sicer nikomur, kajti drugi so videli. Našla sta se v svoji zapuščeni, si obojavljaje, iskaje podala roko; zaročila sta se in potem poročila.

Po vojni sta se umaknila na deželo, kajti mož, moj znanec, je bil premožen; dve dekli sta oskrbovali gospodinjstvo. Dnevi so potekali tiho, neslišno; prišla je pomlad in za njo toplo poletje. Slepca sta čutila solnce in vonj zemlje; govorila sta malo ali nič, kajti njuna ljubezen je ostala plaha in nežna.

Potem je prišla jesen pa zima; od gozda in jezera je hrumel čez hišo vihar. Ena izmed deklet je ležala bolna, toda slepa zakonca sta se držala za roko, tekla po snežnem viharju in pozabila na vse: na svet, mesto, ljudi; oba sta bila srečna, mirno srečna. Mož je rekel nekoč: »Kako čudovito, kaj ne, da sem slep in da si slepa tudi ti; tako mi je, kakor da bi bil vse življenje hrepenel po tem, da bi bil slep. Šele sedaj sem pozabil vse, kar je budilo v meni nezadovoljnost in mi težilo srce, samo sebe vidim sedaj in tebe. Nič me ne teži in nič me ne vabi.«

Oba sta jokala od sreče. V sobi je bilo vroče, v peči je presketal ogenj in dišalo je po sežganem smrečju.

Naslednji teden je moral mož zaradi neke zapuščene v glavno mesto. Ob sebi je bilo umevno, da pojdeti oba zakonca skupaj na pot, toda žena je nenadoma obolela in mož je moral brez nje odpotovati. V mestu se je zapuščinska razprava zavlekla za par dni, ki jih je preživel pri sorodnikih.

O priliki večje večerne družbe se je seznanil z znamenitim zdravnikom okultistom, ki mu je po površni preiskavi izjavil, da mo-

hotel še v bodoče z njim občevati? Kdo bi se hotel še z njim javno pokazati?

To splošno razpotoženje je čital lord A. iz ledenih in zaničljivih obrazov svojih gostov in bil je pripravljen, da to mnenje tudi javno izrazi.

»Gospod Gandi,« mu je odgovoril preko mere glasno, »enakega mnenja sem kakor celokupno omizje: samovolja in pomanjkanje samozataje v vaših posebnih željah sta gentlemana nevedni!«

V Gandiju se ni zganil noben živec. Zdel se je kakor azijsko bočanstvo, ki je pred mnogo stoletji otrpnilo in okamenelo. Čeprav so ga ravnokar, s pristankom vseh, razžalili, je vendar le bilo tako, kakor da je le on sam zmagovalce, nedotakljivi in vzvišeni. Celo najgloblje neumnosti in najbolj ošabni so čutili, da se je s tem nekaj odločilo.

Gandi je odšel do zadnjih globin veder in zbran, pogum in vera sta gorela v njegovih očeh. Nobene besede ni izpregovoril, tudi glave ni ckrenil. Počasi in nemo sta zledenela zasmeh in šepetanje na obrazih lorda in njegovih lakajev.

Z Gandijem je šlo nekaj, kar se ni dalo razložiti in česar tudi ni bilo mogoče razžaliti in potepati. Sel je ven in zdelo se je, da ga spremlja nekaj milijonskega, zamolklega, silnega in podzemeljskega: ves nevidni narod.

re s pomočjo novih metod znova spregledati.

Tu je v možu zamrla zavest srečne slepčeve osamelosti in takoj je povabil zdravnika, naj ga obišče v njegovem dvorcu na deželi. Zdravnik je prišel, preiskal tudi ženo in izjavil, da je tudi zanjo nada, da se ji vrne vid. Oba zakonca sta se preselila na zdravnikovo kliniko in se podvrgla dolgotrajnemu zdravljenju.

Ko so jima po dolgem času odvzeli obveze, je mož čutil slabotno svetlikanje, v temo njegove žene pa ni prodrla najmanjša sled svetlobe. Bolj prestrašen nego srečen je dobival na vsa svoja vprašanja odgovor, da nič, prav nič ne vidi, da jo slej ko prej obdaja prijazna enakomerna tema; on je pa že ločil svetlobo od teme, razločil polagoma obris predmetov in slednjih predmete same. Še nekaj časa in mož je popolnoma spregledal, dočim je njegova žena ostala neozdravljivo slepa.

Zopet sta sedela po cele ure in dneve drug ob drugem in mož je držal ženin roko v svoji. »Ali kaj vidiš?« ga je vprašala.

Da, videl je skozi okno prekrasno pokrajino; bila je jesen in žive jesenske barve so se prečudno odražale na viharnem nebu. Prizor ga je vsega prevzemal, da bi najraje pohitel na plano, na zrak in tekmoval z viharjem — toda odgovoril je: »Ne, tudi jaz ne vidim nič!«

Naj so si zdravniki in sorodniki še toliko prizadevali, da bi ga odvrnili od te nespametne, kakor so oni to imenovali, se ni dal pregovoriti. Zanj je bila sreča ostati z ženo skupaj v njeni osami, sedeti pelg nje in držati njeno roko v svoji kakor preje. Nikdar ne sme žena zvedeti, da je spregledal. Tako je zvesto igral ulogo slepca, tipal, dasi je videl, dasi mu je bilo treba samo poseči.

Leto potem, ko sta zakonca zapustila kliniko in zopet živela v svojem dvorcu na deželi, je žena povila dete. Ko so otroka podali očetu, je zavpil:

»Sinje, sinje oči ima! Vidi!«
Tedaj je mati, ki je slabotna, smehljajoča se, slepa ležala na blazini, spoznala, da jo je bil mož ves čas varal. Smehljala se je še dalje, toda kmalu nato je umrla, nihče ni vedel ali iz sramu, ker jo je mož varal ali pa je bila za porod prenežna.

Najboljši šivalni stroji in kolesa „Adler“ - „Gritzner“

švicarski pletilni stroj „Dubled“ za dom, obrt in industrijo edino le pri

JOS. PETELINC

Ljubljana — Telefon 2913

Elegantna oprema, neprekosljiv material!

Novost!

Šivalni stroj kot damska pisalna miza. Nizke cenel. Tudi ne obroke!

Polytechnische univerza — Paris

20. leto.

Studij za inženjere »In Absentia«. Oddelki: gradnja avtomobilov, aeroplanov, elektrara, železobeton. Centralna kurjava. V nemškem in v francoskem jeziku. Krajši studij za kandidate s posebno predizobrazbo. — Pravila in programe daje: General-Sekretariat, dept. L. S. 38, rue Hallé, Paris.

I. SLANOVIC

SPLOŠNO KLJUČAVNICARSTVO, LJUBLJANA GAJEVA ULICA ŠTEV. 2.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijalno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno poniklovana.

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Poceni in vendar najboljša je Severjeva otomana

Z 32 peresi v sedežu in 4 v zglavju, velikost 185x78 najboljši material, cena od 570 do 850 D po izbiri preleke. Zahtevajte vzorce!

RUDOLF SEVER — Ljubljana — Marijin trg 2

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov solnčnikov in sprehajalnih palic Popravila točno in solidno

Novost!

Najboljše obleke iz pravega angleškega šport tekstnega blaga in kamgarna Vam nudi Maks Zabukovšek, Celje, Cankarjeva ul. 2 modna krojačnica.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

ZA: DOM, OBRT in INDUSTRIJO

DÜRKOPP

ŠIVALNI STROJI

ZALOGA:
LUDV. BARAGA
LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA 6
TELEFON 29-30

Potrebe in zahteve našega gospodarstva

Plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani

Ljubljana, 6. junija 1931.

Danes dopoldne se je vršila javna plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. To je prva letošnja plenarna seja. Na njej so obravnavali vsa aktualna vprašanja slovenskega gospodarstva. Seja pa je tudi pokazala, da vrši Zbornica res veliko delo in da nimajo prav oni, ki se iz kakršnihkoli razlogov zavzemajo za ločene zbornice.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je otvoril ob 9 sejo, pozdravil navzoče ter se spominal smrti gospoda Ivana Kregarja, ki je bil član Zbornice od leta 1902 do 1926, v letih 1910 in 1911 pa njen podpredsednik. Zborovalci so počastili spomin Ivana Kregarja s klici »slava«.

Predsednik obrtnega odseka g. Ivan Ogrin je odgovoril na interpelacijo g. Rebka o volitvah za Trgovsko zbornico, da so bile pravilne, ker je načeloval volilni komisiji neodvisen sodnik in je tako bilo vse poslovanje pod uradno kontrolo, nakar je izjavil g. Rebek, da ni ugovarjal proti izvršitvi volitev, pač pa da je proti sedanjim sestavi Zbornice.

Predsedstveno poročilo

Nato je podal zbornični predsednik obširno poročilo o delovanju Zbornice v dobi od 30. decembra 1930, torej od zadnje plenarne seje sem, pa do današnjega dne. Med drugim je poudaril, da sta nas pretekli mesec v sredi skrbi in težav razveselila dva dogodka: Emisija stabilizacijskega posojila in zakon o stabilizaciji dinarja. Obširno se peča poročilo z gospodarskim položajem zborničnega področja. Ta se v teku preteklega polletja ni bistveno izpremenil v primeri z lanskim letom. Mrtvilo je v nadrobni trgovini, neprodane zaloge se kupijo in v industrijski obrti so bili primorani znatno omejiti produkcijo. V tem položaju je bil edini izhod, da se v čim večjem obsegu organizirajo javna dela. Razven v Ljubljani pa jih je v dravski banovini malo. Posebno pogrešamo v resoru železniške uprave potrebne kredite za njuna, obnova, razširjevalna in preureditvena dela. Med temi omejenjamo otvoritev prometa z Madjarsko na prekmurjskih progah. Zato je nerazumljivo zakaj se obljubljeni odločitvi tega prometa tako zavlačuje, kar ni v interesu železniškega erarja. Ker se čuje, da se bo del inozemskega posojila porabil za financiranje javnih del, smatram za svojo dolžnost zaprositi kr. vlado, da pri sestavi programa za izvedbo teh del upošteva naše nujne prometne potrebe. Glede poštne nega resora pričakujemo, da bo v letošnjem letu prišlo do izvedbe dolgo pričakovane avtomatizacije telefonske centrale na Bledu. Obeta se nam tudi izboljšanje razmer v Ljubljani. Upati je, da bodo ta dela uspešen pričetek splošne modernizacije našega telefonskega omrežja. Zbornica naglašava potrebo, da se vprašanje zgradbe mednarodnih telefonskih kablov reši v smislu predlogov Zbornice iz leta 1929. Sedanje zveze v medkrajevem prometu so nezadostne. Vedno bolj pereča postaja vprašanje našega cestnega prometa. Toda način financiranja, kakor ga je predvideval banovinski proračun, za sedanje gospodarske razmere ni sprejemljiv. Ta dela naj se izvrše z dolgoročnimi posojili. Ravno tako postaja vedno bolj neodločljivo vprašanje znosnejše ureditve cestnih financ. Glede odškodnine za ljudsko delo (kuluk) je omeniti, da je imela akcija Zbornice za uspeh dejstvo, da se jemlje za podlago te odškodnine samo osnovni davk in da se je izmera ljudskega dela znižala od 5 na 3 enote. Gospodarske kroge zelo zadeva pobiranje izrednega prispevka za zasebno uporabo cest. Tu si Zbornica veliko prizadeva. Z zadovoljstvom je bila sprejeta vest, da se bodo koncem leta pričela graditi poslopja za carinarice v Ljubljani, na Jesenicah, Rakeku in Dravogradu ter obmejne carinske stražarnice na glavnih obmejnih prehodih k Italiji, Avstriji in Madjarski.

Državni proračun je ostal na lanskem višini. Le pri državnih podjetjih so se zmanjšali dohodki in izdatki. Banovinski proračun je v izdatkih za javno upravo za 20 milj. manjši, zato pa so za banovinska podjetja proračunane znatne svote. V novem finančnem zakonu je bila znižana vojnica od 50 na 20% predpisanih neposrednih davkov.

Zbornični urad je bil v tekočem letu intenzivno zaposlen. V začetku leta je na podlagi več mesečnih anket pripravil obširni material za sestavo tarife za prometni davek. Zbornica je nadalje intenzivno nadaljevala delo na načrtu zakona za reformo socialnega zavarovanja. Glede efekta novega zakona obstojata dve cenitvi. Prva je ob Osrednjega urada in navaja nove davke s ca. 100 milj. dinarjev. Druga pa je cenitev zavarovalnih materialov s ca. 170 milj. Din. S 1. januarjem so stopile v veljavo nove nevarnostne tablice proti neugodam. Ker so prinesle povišanje davkov, se je Zbornica zavzela za revizijo in Osrednji urad ima že naročilo od ministrstva, da se tabele revidirajo. Socialne davke v dravski banovini so lani znašale skoraj 100 milj. Din, ali točno 94,8 milj. Din. Od tega odpade na Okrožni urad 65,1, na glavno bratovsko skladnico 25,6 in Trgovsko in bolniško podporno društvo 4,1 milj. Din. Upoštevati je treba, da je vseh zavarovalnih delavcev v Sloveniji ca. 120.000.

Zbornica se je udeležila konference o krizi lesne industrije in trgovine ter predložila svoje konkretne predloge. V veliki meri zaposlujejo Zbornico priprave za trgovinska pogajanja z inozemskimi državami. S 1. junijem je bila uveljavljena pogodbeni tarifa s Češkoslovaško in predsednik uporablja priliko, da čestita tajniku Mohoriču k visokemu češkemu odlikovanju v zvezi s to pogodbo. Pogajanja so sedaj tudi z Avstrijo in pripravljajo se z Nemčijo in Italijo. Kar se tiče sklepa carinske unije med Avstrijo in Nemčijo, bi imela ta najdalekosežnejše posledice za naše gospodarstvo na skrajnem zapadu države. Taka unija bi spravila našo industrijsko in obrtno delavnost le še v mnogo težji položaj in v še težjo borbo za obstanek. Ta naklep je z vsemi sredstvi pobjitati.

Za skupne zbornice

Končno ne preha g. predsednik molče mimo agitacije, ki se je po naročilu od zunaj pričela razvijati v zadnjem času. V svoji agitaciji za ločene zbornice, agitatorji ne vedo navesti nikjer nič stvarnega proti delovanju naše zbornice, marveč begajo obrtniško le s pavšalnimi in neresničnimi navedbami, in to v dobi gospodarske krize, ko mora zbornica koncentrirati na skrajnosti vse svoje moči v zaščito interesov našega gospodarskega dela. Ni treba mi poudarjati, da obstoja absolutna povezanost interesa gospodarskih panog, da je uspeh enega tudi korist drugega in zaslužek tretjega. Naša zbornica preresno pojmuje svojo zakonito dolžnost varovanja gospodarske solidarnosti, podpiranja gospodarskega napredka in zaščite gospodarskih interesov. Zato obsojamo najodločnejše osnutke

netenja razdora v krogih našega obrtništva. Prepričani smo, da bo vlada pri reševanju zborničnega vprašanja našla ono rešitev, ki jo diktirajo potrebe napredka in državnih interesov. Nato je spregovoril še par besed in odklonil umešavanje voditeljev srbskih obrtnikov v naše zadeve. Mi smo že ogromno žrtvovali za obrtništvo, tam, kjer so pa ločene zbornice, pa so šli za pospeševanje obrtništva malenkostni zneski. Zato odklanjamo nauke, ki se tičejo pospeševanja obrtništva. Skupne zbornice so se obnesle in žalostno je, da so se našli posamezniki, ki rušijo tako solidarnost. Kot dobri jugoslovanski patrioti stojimo na slovenskem gospodarskem stališču ter ugotavljamo, da se naj agitatorji zavedajo posledice svoje žalostne agitacije. Avtonomno stališče vsakega odseka je pri nas varovano. Oni kratkovidni, ki se sedaj zavzemajo za ločene zbornice, pa bodo morali nositi težko odgovornost za svojo propagando.

Dalje je velikega pomena, da se bo že spomlad začela graditi trgovska akademija v Ljubljani, kajti predsednik vlade je odobril najetje posojila 4,7 milj. Din.

Žel. zveza z morjem

Ker je postalo zopet aktualno vprašanje financiranja javnih zgradb z novim inozemskim posojilom, je zbornični svetnik g. Josip Lenarčič predlagal, da naj se zbornica zavzame za čim prejšnjo gradbo železniške zveze Slovenije z morjem. Že l. 1927. je zbornica sklenila naprositi vlado, da naj se brez odlašanja prične z gradbo železniške zveze Slovenije z morjem. Že četrto leto poteka, ko so bili izgotovljeni detajlni načrti za projektirano prago, z delom pa se žal še ni pričelo. Zbornica je na ta predlog soglasno sklenila, naprositi kraljevo vlado, da v gradbeni program del, ki se bodo financirala s pravkar najetim posojilom, sprejme predvsem gradbo železniške zveze Kočevje—sušaka proga. Zbornica je soglasno odobrila to resolucijo. Nadalje je zbornični svetnik govoril obširno še o stabilizacijskem posojilu ter o oddaji raznih državnih in banovinskih dobav in z dajatvami v socialnem zavarovanju.

Računski zaključek za 1930

V imenu pregledovalcev računov je poročal zbornični svetnik g. Jernej Ložar. Pri pregledovanju zborničnega računskega zaključka z dne 7. maja so revizorji ugotovili, da je predloženi obračun za l. 1930. bil pravilen, ravno tako vse vključuje. Pri skontiranju blagajne so ugotovili popolno soglasje. Iz poročila je nadalje razvidno, da je znašala premoženje posameznih zakladov (v tisočih dinarjev) na koncu l. 1930.: zbornični zaklad 5418, pokojninski 2265, sklad za višjo trgovsko šolo in trgovsko akademijo 460, sklad za prireditve razstav 161, pomožni kreditni fond za malo trgovino in obrt 14, fond za izdajo učnih knjig 37, obnovitveni fond za centralno kurjavo 102, fond za zbirke narodopisnega in umetno-obrtnega značaja 61, fond Zavoda za pospeševanje obrti 522, fond za obnovitev inventarja 7, fond za pospeševanje industrije pa 15. Soglasno je bilo sklenjeno, da se računski zaključki odobre in predložijo banu v potrditev. Zborničnemu generalnemu tajniku g. dr. Franu Windischerju pa se podeli absolutorij.

Davek na poslovni promet

O tem vprašanju je poročal zbornični konzulent g. Zagar, ki je pravkar prispel iz Beograda. Ugotovil je, da je pri sedanjih reformi davka na poslovni promet pokazala praksa dobre in slabe strani tega davka. Ena glavnih trdov je bila dana s tem, da je donos reformiranega davka proračunan znatno višje kakor preje. Pri tarifi, oziroma pri nje sestavi, so deloma sodelovali tudi zbornice in med drugim dosegle, da se je osnova za pobiranje davka od poštinih paketov znižala od desetkratnega na petkratni iznos. Nadalje, da se je uvedel sistem odkupa. Neupoštevanje pa so ostale mnoge zahteve gospodarskih zbornic, med njimi, kar se tiče zbiranja in pa glede obremenitve produkcije po novem davku, kajti nova obremenitev onemogoča prevlitev davka na konzumente, posebno pri poštnih paketih. Ta obremenitev je pri poštnih paketih naravnost prohibitivna in absorbira ves zaslužek v veletrgovini. Mnogo so zbornice dosegle tudi glede likvidacije prejšnjega davka. Izredne važnosti pa je izjava pomočnika finančnega ministra g. Dušana Letice, ki je dejal, da je pripravljen odstraniti vse trdote novega davka, če mu bodo pač predloženi konkretni dokazi z vsemi računi itd. Zbornica je z odobravanjem vzela na znanje to poročilo.

O krošnjarenju in detajlnem prodajanju

O nezakonitostih, ki se vršijo pri tej vrsti kupčevanja, kakor tudi o posledicah takega kupčevanja za nastanjen trgovce in konzumente, je obširno poročal tajnik dr. Ivan Pless. Če je postavila zbornica to vprašanje ponovno na dnevni red plenuma, je to znamenje, da se ne dopustnosti pri krošnjarenju in detajlnem potovanju zavzela tak obseg, da je od pomoči nujno potrebna. Krošnjarenje z manu-fakturno robo je postalo pri nas reden pojav. V manufakturi in galanteriji so nastanjeni trgovci na delu in periferiji mest skoraj popolnoma izpodrinili. Uvrstitev krošnjarenje v drugo davčno skupino s pavšalnim davkom v iznosu 30 Din pomenja favoriziranje namram malemu trgovcu. Pri zaslužku 12.000 Din letno in 150% avtonomnih doklad plačuje krošnjar 60 Din davka in 90 Din na dokladah, skupaj torej 150 Din, dočim plača mali trgovec pri istem zaslužku 1200 Din osnovnega davka, 300 Din dopolnilnega, 1800 Din na 150% avtonomnih dokladah, torej skupaj 3.300 Din. Po sestavljeni statistiki je bilo v letu 1930. vidiranih krošnjarskih knjižic pri okr. načelstvu Ljubljanskem 577, pri mestnem in obch okr. načelstvih v Mariboru 173, pri okr. načelstvu v Pljuju 135, Brežicah 126, Krškem 113, v mestu Celju 101, Konjicah 97 itd. Sumljivi tipi se pri okrajnih sploh ne javljajo. Določila o odpiranju in zapiranju se ne upoštevajo. Tudi prepovedano detajlno potovanje od hiše do hiše za vzvema vedno večji obseg. Poslužujejo se ga inozemski, pa tudi domači potniki. Iz savske banovine prihajajo številni potniki, ki ponujajo manufakturno od hiše do hiše. Pri ugotovitvi kraštev so globo preizkuse. Predpisi postajajo tako iluzorni. Po južni Srbiji se klatijo potniki, ki zbirajo naročila in sprejemajo predjume za ljubljanske trgovce, ki sploh ne obstojajo. Tako početje ima poleg materialnih škod za konzumente tudi najtežje posledice za dobro ime in ugled našega trgovstva. Določila o izdajanih legitimacijah je treba popraviti. V letu 1930. je bilo izdanih 863 potniških legitimacij, dočim imamo v Sloveniji jedva 150 poklicnih potnikov in zastop-

nikov. Od referenta stavljeni predlogi so bili soglasno sprejeti.

Trgovinske pogodbe

O tej temi je podal poročilo zbornični tajnik g. Ivan Mohorič. Letos so se vršila trgovinska pogajanja z državami, ki zavzemajo v našem izvozu in uvozu prva mesta. Prvo so se pričela pogajanja s CSR za dodatni sporazum k splošni jugoslovansko-češkoslovaški trgovinski in plovbeni pogodbi, sklenjeni l. 1928. in uveljavljeni l. 1929. Brezpogodbno stanje med Madjarsko in CSR od decembra lani je škodovalo tudi našemu izvozu. Naša trgovinska bilanca s CSR pa je bila že itak izredno pasivna. Zato je bilo treba skleniti tarifni sporazum s CSR. Izgledi sicer niso bili ugodni, vendar je prišlo do razmeroma ugodnega sporazuma.

Gospodarstvo v Dravski banovini interesira v tem sporazumu posebno sadje, hmelj, prešiči, čreva, vino, siri, nadalje tudi vseh pet industrijskih produktov, ki so bili poleg agrarnih pridelkov predmet pogajanj, namreč strojni izvečki, likance, elektrod, ferocilij in kalcijev cianamid. Za navedene predmete smo dosegli deloma carinska znižanja, deloma pa vezanje veljavnih carinskih postavk, tako da se ne bodo mogle tekom pogodbene dobe avtonomno povečati.

Nasprotno so bile za uvoz v Jugoslavijo pogodbno dogovorjene carine na cikorijo, pivo, bombaževе tkanine, platno, volneno blago, nekatere vrste pozamentije, usnje, porcelan, stekleno posodo, železno galanterijo in godbene instrumente. Pri tekstilih in usnju so bile vezane sedanje carine, znatne popuste pa se je dovolilo za porcelan, pivo in godala.

Mora se priznati, da je CSR pokazala mnogo razumevanja za potrebo razvoja in zaščite industrije v Jugoslaviji in da je tekom pogajanj v tem oziru revidirala ponovno stališče glede svojih zahtev in tako omogočila, da je prišlo do sporazuma, o katerem pričakujemo, da bo našo trgovinsko bilanco s CSR lahko znatno zboljšala.

S 1. decembrom 1930 je stopila v veljavo tudi direktna tarifa za promet med Jugoslavijo in CSR. Za Jugoslavijo je važen veterinarski sporazum. Noto je obširno govoril o trgovinskih pogajanjih z Avstrijo, kjer carinsko zaščitni pokret zavzema vedno večji obseg. Veliko pozornost je treba posvetiti tudi pogodbam z Italijo. Povsem ugotavlja referent, da obe pogodbeni državi nimata razloga menjati sedanje stanja medsebojnih gospodarskih odnosov. Glede pogajanj z Nemčijo so žal izgledi za uspešno zaključitev tarifnega sporazuma minimalni. Ko stojimo v trgovinskih pogajanjih v vprašanju, če more služiti naša carinska tarifa za uspešno podlago pogajanj, ali naj zamenjamo dosedanj nadi sklepanja carinsko-tarifnih pogodb za kak drug sistem, ki ga prakticirajo druge srednjeevropske države. Priznati moramo sicer, da so se razmere od l. 1924. znatno spremenile, cene pa so padle in se je s tem v splošnem zvišala carinska zaščita. Ključava največjih ugodnosti brez dvoma v današnjem položaju otežujejo pogajanja in imamo posebno mi od nje več škodo kot koristi. Kajti od pogodb do pogodb prihajamo v vedno težje razmere in zato je za nas edino pravilna gospodarska politika ona, ki stremi za okrepitevjo domačega tržišča in za čim večjo neodvisnost od inozemstva. Po sprejetju poročila je predlagal zbornični svetnik Avsenek, da se naj začne smotrna akcija za to, da bi se sedanja carinska tarifa novelirala in da bi se spremenili tudi carinski zakon.

Obrtniške zadeve

Predsednik obrtnega odseka g. Ogrin je podal kratko poročilo o sedanjih težkočah obrtništva, kakor tudi o polih k izboljšanju. Šušmarstvo zelo škoduje našemu obrtništvu. Treba bo misliti na to, da se obrtniški kredit organizira in pocieni. V novem obrtnem zakonu nam preti, da bo obveljavljena določba, ki ne bo dovolj strogo pazila na usposobljenostni dokaz. Vprašanje zavarovanja samostojnih obrtnikov za starost in onemoglost je tudi zelo aktualno in splošno mnenje je, da se naj izvedba tega zavarovanja naaloni na zbornico. Končno poudarja, da je treba domače proizvođače bolj zaščititi in priboriti več uvaževanja. To pa se da doseči le z izboljšanjem izdelkov. Zato Zavod za pospeševanje obrti toliko žrtvuje za obrtniško izobrazbo. K poročilu, ki ga je zbornica vzela z odobravanjem na znanje, je pripomnil zbornični svetnik Vrečar, da moramo sami gledati na to, da v prvi vrsti kupujemo domače blago. Obračun Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI za prvih pet mesecev izkazuje 254.893 Din izdatkov in 22.570 Din dohodkov. Največ izdatkov je bilo za tečaje (ca. 60.000 Din) in za nakup paviljona in opremo predavalnih prostorov (80.902 Din). Stanje vlog je znašalo 31. maja 325.614 Din.

O obrtovanju brez obrtne pravice je poročal tajnik dr. Jos. Pretnar. Ugotovil je, da se je kljub vsem predpisom obrtovanje brez obrtne pravice ali tako zvano šušmarstvo izredno razpaslo. To obrtovanje brez obrtnega lista se pojavlja v raznih prilikah na prikrit in neprikrit način. Najpogostejši so primeri neprikritega šušmarstva poedincev, ki se bavijo z obrtnimi opravili brez obrtnega lista v svojem času poleg svojega glavnega poklica, ali pa celo tako, da jim je ta nedovoljeni posel naravnost glavni vir dohodkov. Najhuje trpe zaradi nelegalne konkurence krojači, šivilje in čevljarji. Številne so pritožbe mesarjev, gostilničarjev itd. Druga vrsta neupravičenega obrtovanja, ki dela bolj na veliko, pa je ravno tako škodljiva. Ta se skriva za razne družbe z omejeno zavezo, gospodarske zadruge, fin-girane filijalne in navidezno tovarniški obseg obratovanja. Oseba, ki zaradi nezadostne usposobljenosti ne more prijaviti obrta ali dobiti koncesije, ustani družbo z o. z. in prijavi slavnatega moža za namestnika, pa pride na ta način po družbi do obrtne pravice. Take primere srečavamo čisto v stavenbinih obrtih. Zbornica ugotavlja, da je premilo kaznovanje mnogo krivo, da se nelegalno obrtovanje vrši v tolikem obsegu. Tudi oziri na socialni položaj ovadence gredo velikokrat predaleč. Če se ne bo hotelo nastopati proti šušmarjem, bodo morali na cesti mnogi mali obrtniki. Zelo preseneča tudi praksa nekaterih obrtnih oblastev, ki smatrajo kot postranska domača opravila kratkoma vsa rokodelska opravila, ki jih vrši kaka oseba brez pomožnega oseba, postransko v svojem prostem času. Preliberalna je tudi praksa pri razlagi določb, kaj je smatrati za poljedelska postranska obrtna opravila. Zbornica je na podlagi tega poročila soglasno sklenila, naj se store potrebni koraki pri banki upravi, kakor tudi pri trgovinskem ministstvu, da se zaščiti legalna obrt, osobito pa gospodarsko šibkejši obrtniški sloji pred neznosno konkurenco oseb, ki izvršujejo obrtna opravila brez obrtne pravice.

Samostojni predlogi

Zbornični svetnik g. Jernej Ložar je predlagal v imenu obrtnega odseka, da se naj zbornica zavzame za to, da bi dobivali davčne tiskovine, ki prihajajo čisto v srbohrvatskem jeziku, v slovenskem jeziku, kar bo omogočilo uspešnejše poslovanje davčnih obrti. Nadalje je predlagal, da zbornica posreduje na merodajnem mestu, da dobi telefon za obveščanje s strankami tudi davčni urad za mesto Ljubljana, ker zamude stranke, ki imajo z njim opraviti, mnogo nepotrebnega časa, saj morajo hoditi za vsako najmanjšo stvar na ta urad, dasi bi se v mnogih primerih dalo popraviti s kratkim telefonskim pogovorom. V imenu trgovskega odseka je predlagal načelnik g. Bruderman resolucijo, da se naj zaradi množičnih se insolvent zviša kvota pri prisilnih poravnah od 40 na 75%. Zbornica naj to predloži skupno z ostalimi gospodarskimi korporacijami na pristojna mesta. V drugi resoluciji pa zahteva izenačenje običinskih trošarin v vsej banovini. Zbornični svetnik Lipej predlaga, da se naj trošarinski pravilnik prilagodi dejanskim razmeram, ker dosedanja meja glede prodaje na drobno in debelo ni pravilna. Zato naj se spremenijo tako, da bo veljala namesto dosedanjih 100 litrov že prodaja 10 litrov špirita za prodajo na debelo. Prodaja žganja pa namesto dosedanjih 25 l samo 10 l. Zbornični svetnik Andrej Oset predlaga, da zbornica podvzame vse potrebno za ukinitev takse na založne kleti v znesku 500 Din, ker bi se z ukinitvijo te visoke takse odločilo mnogo gostilničarjev, da si napravijo založno klet in se na ta način ognejo plačevanju visoke trošarine v naprej. Nadalje je predlagal, naj se pobira trošarina šele od nastavljenega sode, kar je plačevanje trošarine v naprej na vso zalogo eden izmed glavnih krivcev krize. Trošarina bi se pobirala takoj, kakor hitro bi se uvedle tako zvane revizijske knjige, ki jih vodijo do sedaj finančne kontrole. Tretji predlog je, naj zbornica zaprosi finančno ministristvo, naj nemudoma ukine v naši banovini trošarinski register, ki nikakor ni v stanu vršiti točno kontrolo pri razpeščanju alkoholnih pijač. Zaradi njih pomanjkljivosti je tukajšnje finančno ravnanje izdalo svojim organom tako zvane revizijske knjige, ki omogočajo točno kontrolo po državnih organih brez sodelovanja točilev. Zbornični svetnik predlaga, naj se zbornica zavzame za to, da se ne bi pri revnih obrtnikih za davčne zaostanke zabrujali stroji, ki pomenjajo njih življenjsko eksistenco. Nadalje predlaga, da se obdaveba malih obrtnikov revidira in zniža na znosno mero. Zbornični svetnik Andrej Kralj predlaga, da naj zbornica podvzame na merodajnih mestih potrebne korake, da se obljubljena elektrifikacija Posavja, osobito brežiškega okoliša, v okviru programa, ki ga je izdelala banska uprava, čimprej izvede. Vse te samostojne predloge je zbornica soglasno sprejela.

Tajna seja

Na sledeči tajni seji je bila zbornici predložena prošnja generalnega tajnika g. dr. Frana Windischerja za upokožitev. Zbornica je to prošnjo upoštevala in se ob tej priliki g. generalnemu tajniku iskreno zahvalila za njegovo vestno službovanje v zbornici v teku 36 službenih let. Noto je bil imenovan za generalnega tajnika tajnik g. Ivan Mohorič.

Narodna banka o gospodarskem položaju

Pravkar je objavila Narodna banka svoje poročilo za prvo četrtletje 1931. Uvodoma ugotavlja v splošnem to-le: Nepovoljna tendenca splošnih gospodarskih razmer, ki je bila ugotovljena v zadnjem poročilu, je prevladovala tudi v prvih dveh mesecih tekočega leta, dočim smo mogli v marcu ugotoviti izvestno izboljšanje v nekaterih važnih panogah gospodarske delavnosti. Vendar so v celem rezultati gospodarske delavnosti v tem četrtletju slabši kakor rezultati v istem času l. 1930. in 1929. Tako je padel promet na jugoslovanskih borzah za 15,8% v primeri z istim četrtletjem 1930, in tečaj delnic so padli posebno v kmetijski industriji, padli so za 32,2% (po indeksu Narodne banke). To zmanjšanje je posebno znatno v izvozu (za 31,6%), manj pa v uvozu (za 22,9%). Nazadovanje poslovanja v državi se kaže v manjšem številu natovorjenih vagonov. Skoro vsi državni dohodki padajo, posebno trošarina, ki izkazuje padeč za 16,7%.

Toda kljub vsem težkočam je treba ugotoviti, da prevladuje v gospodarskih krogih optimizem. Valutna reforma je proizvedla najbolj vti na vse prebivalstvo in bo gotovo doprinesla k zbolšanju položaja narodnega gospodarstva. Na drugi strani pa dovoljuje energija, ki jo razvija kmetovalec v svoji borbi proti gospodarski depresiji, gledati z zaupanjem v bodočnost.

Podpore za gnojšča. Ljubljana, 6. junija. AA. Kraljevska banska uprava razglasa: Tudi letos velja za priznavanje prispevkov pri ureditvi gnojšč pravilnik, po katerem morejo predložiti tozadevne prošnje samo korporacije (občine, zadruge, strokovna društva itd.) Prednost pri priznavanju prispevkov imajo srednji in manjši posestniki. Obrazci za prošnje se dobijo pri okrajnih načelstvih. Prošnje, ki ne bodo pri kr. banski upravi do 30. junija, se letos ne bodo vpoštevale.

Prošnje za brezobrestna posojila in za priznavanje prispevkov pri gradbi in ureditvi hlevov naj se ne vlagajo, ker ni v to svrhu nikakih proračunskih sredstev.

Pri nabavi gnojničnih sesaljk in sodov se priznava prispevek do ene tretjine nabavne cene. Sesalke naroča kr. banska uprava, zato mora biti v prošnji, ki jo je vložiti preko občine in pristojnega okrajnega načelstva, točno označena dolžina sesalke.

Zveza obrtnih zadrug ima svoj izredni občni zbor 14. t. m. ob 9 v Trgovskem domu. Na dnevnem redu je razprava o sistemu ločenih ali skupnih zbornic.

Solnce daje vsem bitjem življenje, še rastline obračajo svoje liste k solncu — tudi človeku je potrebno solnčenje. Najbolj koristno vplivajo solnčni žarki na človekovo telo, ki je namazano z originalnim Niggerol oljem s 1 kremno (Patent štev. 5922) za solnčenje in mazanje. — Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Drogerija Gregorič, Ljubljana Presernova ulica 5.

Domače ognjišče

Zdravniški nasveti

L. Z. v C. Pegavost se vas loteva po obrazu in vratu, torej po onih mestih, ki so izpostavljeni solnčnim žarkom. Iz tega dejanskega stanja je razviden vzrok tej zelo splošni nadležnosti: koža je preobčutna, da tvori na dražljaj solnčnih žarkov obilno šasila (ali pigmenta) in sicer ne enakomerno, kakor je pravišen odziv, marveč v pegah in lisah, tako da je videti koža med njimi še bolj bela. Zdravniška veda ne pozna doslej sredstva, da se taka nevšečna odzivnost odpravi, zato je toliko sredstev na ponudbo! Preprečiti se da pegavost, ako se občutna koža zavaruje pred solnčnimi žarki; v te svrhe so solnčniki, pokrivalo in morda tudi tenčica, ki pa naj so rdeče, oranžne, rumene ali zelene šare, ki ne propuščajo kemično delujočih, prekiolektin žarkov, v novejšem času so prišle v modo razne maže in štupe, ki dejansko tudi v najtanjih plasteh dobro varujejo kožo. Zdravljenje pegavosti je precej kočljiva zadeva, zakaj uspešna sredstva (pogosto živostrebne spojine) so tako močna, da lahko več škodujejo kakor koristijo, zato naj se rabi samo po naročilu in navodilu zdravnika, ki presoja odzivnost kože in nadzoruje učinke. Sicer pa je pegavost preizkusna óslica nečimurnosti, pametnim se nakazuje preobrata v dražest.

J. K. v Sv. J. Srbeč spuščaj vas muči že pet let navzlic strokovnjakemu zdravljenju, in jaz naj vam dam pameten nasvet, ne da bi vas poznal? Težka zadeva! Dajte si preiskati seč, morda se najde v njem sled, ki omogoči pravilno presojo bolezni. Vsekakor vam svetujem, da se odrečete vsaj za tri mesece mesu in jajcem ter živite zgolj od mlečni in rastlinski hrani, kar bo zdaj v dobi zelenjav in sadja lahko izvršljivo. Varujte se tudi soli, ki je mnogim zelo škodljiva kot močno dražilo. V kakšni zvezi je bilo s kožno boleznijo kostno vnetje (navadno gnojno ali tuberkulozno), ki vam je z operacijo prešlo, ne morem presoditi na daljavo, najbrž v nobeni, saj kostna bolezen je minila, spuščaj pa je bil že prej in je ostal doslej.

Isti. Živčno razboljenost spolne narave imate še vedno, ker vas vznemirjajo brezpomembni pojavi, ki se za nje pameten človek ne zmeni. V sedanjem stanju vam še treba neposrednega vodstva, da se otreseste boleznih predstav in domislekov, zato pojdite vsak mesec enkrat k zdravniku svojega zaupanja, ki vas povede iz kraljestva strahov na pot v stvarno življenje.

M. N. v Lj. Ohlapne prsi mlade žene, matere skupice ljubkih otrok, ki jih je vse sama oddojila, da vtegnejo odbijati soproga? Dvomi, zelo dvomi o upravičenosti vaše bojazni, zakaj to užitekalepno moško svojat poznam bolje od vas! Saj sem že od rojstva njen član in živim z njo in v nji v vseh mogočih vlogah. Navzlic zunanji grobosti in tvarištvosti je mož v svoji notranjosti vendar zelo dovzeten in celo občutljiv za netvarinske vrednote, ljubi pristnost, gabi se mu potvara, ceni požrtvovalnost, spoštuje v življenjski borbi zadobljene brazgotine. V to skupino spada vaša odvisna skrb. Za zdaj se kar poslužujte tistega oprsnika, ki je v modi. Menim, da vam postane kmalu nepotreben, in kasneje sploh odviseh, ko dobra mati priroda pričara prvotne oblike v pomnoženi izdaji.

G. H. v I. Umetna prehrana dojenčev je v vročih mesecih vedno združena z resnimi nevarnostmi za otrokovo zdravje in življenje. Nevarnost je v tem, da se živalsko mleko v polletni toploti kaj hitro skvari, deloma ker se v njem silno naglo razmnožujejo razne bakterije, deloma ker se razkrajajo mlečne beljakovine. Za večjega otroka in odraslega človeka je tako mleko še dobro in neškodljivo, občutnemu dojenču pa enako mleko še škoduje kot strup. Od tod tako pogostna obolenja dojenčev zavoljo bljavne driske, ki je po znakih in učinkih podobna koleri. Tej nevarnosti se izognete, če si preskrbite zares sveže mleko brž po molži. V vašem kraju je to bržkone lahko dobiti, težje po večjih krajih, kamor se prinaša ali privaža mleko od daleč. (Hvala Bogu, da so začele Osrednje mlekarne v Ljubljani po zgledu drugih mest proizvajati mleko za dojenčev, »bio-mleko«, ki obeta biti neoporečno v higienskem pogledu!) Najbolje je, da pripravite svežim mlekom hrano otroku kar za 24 ur. Mleko se namreč, kakor zahteva dojenčeva starost in njegovo stanje, primerno razredči in na kratko zavre. Ako imate dovolj sredstev na razpolago, si omislite Soxhletov aparat, ki vam nudi možnost, da si napravite potrebno število obednih obrokov v neprodušno zaprtih steklenkah. Ako vam je ta priprava predraga, nabavite si porcelansko ali kovinsko (znatraj pocinjeno ali poniklano) kangle s pokrovom in odtočno cevjo, ki jo z zredčenim mlekom napolnite, pokrijete in še cev od zunaj zataknete s kosmičem čiste vate. Po je mleko v tej ali oni posodi zavrelo, jo postavite, če imate hladilno omaro, vanjo ali pa v mrzlo vodo. Po potrebi vzamete Soxhletovo steklenko iz priprave ali natočite navadno steklenko iz kangle, jo v topli vodi segrejte do pravišne toplote (kuhati ni več treba!), nakar jo dobi otrok. Ako imate sveže mleko večkrat na dan na razpolago, si smete posamične obroke pripravljati sproti, kar pa je očitno bolj zamudno. — Razvidno je, da je poletna prehrana dojenčev izredno sitna z živalskim mlekom in vrh tega še nevarna, lahka in varna pa na prsih. Zato naj se vsaka mati resno potruži, da ohrani otroka na prsih preko vročih mesecev, kar je zanj in otroka največje važnosti. Naj vas letošnja preskušnja izmudi za drugič!

J. K. v Lj. Mrzlca in nahod od sena se vas prijemlje, kakor vsako leto, a letos že zdaj močnejše, da ste oviran pri poklienem delu. Težka in za letos že zakasnela zadeva! Tieta običajna sredstva za njuhanje, mazanje nosa in oči itak poznate. Vživajte kakšno kalcijevo sol več mesecev zaporedoma, drugo leto pred

koncem zime začnite zdravljenje s posebnimi zdravili, ki otopo in časih tudi trajno odpravijo občutljivost za cvetni prah naših navadnih trav in žitnih vrst. Ko hodite v tem času, ko je zrak napolnjen s tem prahom, nosite naočnike, ki vam zapirajo oči (kakor jih nosijo avtomobilisti), nosnici pa imejte zatakneni s čisto pavolo.

M. M. v M. Izpitna zbežnost se vas loteva že tri tedne pred izpitom in zato želite sredstvo za pomirjenje in osrčenje. V Kini vživajo že od

Pravni nasveti

Odškodnina za smreke. I. K. Z. Posekali ste leta 1926 na svojem nekaj smrek, ki se jih pa je lastila tudi sosedu. Dogovorila sta se, da bosta dala sporni svet odmeriti po geometru in čigar bo svet, ta bo imel posekane smreke. Predno je prišel geometer, pa je že leta 1927 sosed vzel smreke, da se ne skvarijo in obljubila po razmeritvi po geometru vrednost smrek vrniti. Leta 1929 je geometer svet odmeril Vam v dobro. Sosed pa se brani vrniti vrednost smrek, češ da je po preteku 3 let Vaš zahtevek zastaran. — Ker leta 1927, ko je sosed vzel smreke, še niste vedeli točno ali so Vaše ali ne in je bilo to vprašanje rešeno v smislu Vašega dogovora šele po razmeritvi sveta po geometru v letu 1929, ste bili po našem mnenju šele takrat odškodovani, ko Vam sosed po razmeritvi ni hotela vrniti vrednosti vzetih smrek in teče 3 letna doba zastaranja za tako odškodninski zahtevek od leta 1929 dalje ne pa že od leta 1927. Tožite pa lahko sosedo ne samo odškodninsko ampak tudi iz pogodbe, češ, da bo plačala vrednost, čim bo geometer razmeril.

Pobeg v Avstrijo radi plačevanja alimentov. N. G. Lj. Nezakonski oče, ki ga je tukajšnje sodišče s sodbo spoznalo za očeta in mu naložilo plačevanje alimentov za otroka, je odšel v Avstrijo, da bi se tako odtegnil dolžnosti plačevanja. Kako se ga kljub temu lahko prisili k plačevanju? — Nezakonski otrok ima varuha, ki je ali njegova mati ali pa kaka druga oseba. Ta varuh mora, čim ima pravomočno sodbo v rokah, predlagati izvršbo zoper zavezance. Pri varstvenem sodišču otroka dobi varuh na prošnjo ubožno spričevalo, na temelju katerega bo izvršilno sodišče podelilo otroku pravico revnih in ne bo treba plačevati nobenih taks. Predlog na izvršbo sme varuh staviti na zapisnik pri sodišču, ki je nezakonskega očeta obsodilo. To sodišče bo ta predlog nato odstopilo pristojnemu sodišču v Avstriji, v čigar okolišju sedaj nezakonski oče biva. Če ima nezakonski oče sedaj v Avstriji kako imovino ali pa zarubljivo plačo, mu bo to avstrijsko sodišče za alimente otroka vsled vzajemne pravne pomoči med Avstrijo in Jugoslavijo zarubilo.

Rejenec in njegova pisana pravica. R. K. Š. Neki posestnik je vzel pred leti v hišo dečaka-sirota, ki je po dovršeni osnovni šoli stalno pomagal na posestvu. Ker so posestniku med tem dorasli lastni otroci, želi, da bi si rejenec poiskal drugod službo, rejenec se pa noče umakniti z doma. — Posestnik ne more rejenču odpovedati službe, ker se gospodar z rejenecem sploh ni pogodil, kakor n. pr. s hlapcem ali z dekle. Rejenec ima pravico zahtevati za zadnja tri leta primerno mezdo. V slučaju pravde bi višino mezde sodišče določilo po zaslišanju izvedencev; odšteti pa bo od tega vse, kar je v zadnjih treh letih dobil rejenec v denarju ali v blagu. Če bi se rejenec res ne hotel odstraniti od hiše, bo moral gospodar tožiti rejenca na odstranitev iz hiše, v kateri se sedaj nahaja brez pravnega naslova. Če pa bo gospodar rejenču plačal toliko, kolikor mu je rejenec s svojim delom dejansko prihranil, se bo rejenec gotovo prostovoljno umaknil.

Zavarovanje. I. Z. D. B. Leta 1911 ste pri neki dunajski zavarovalnici dali zavarovati svojega sina tako, da bi pri izpolnjenem 20. letu dobil 1000 K. Do leta 1920 ste redno plačevali premije, potem pa ste kljub opominom zavarovalnice prenehali z nadaljnjim plačevanjem. Sedaj je sin izpolnil 20. leto in hočete dobiti vrnjene vplačane premije. — Ker ste plačevali nad 3 leta redno premije, se je avtomatično

pamteveka hrabri vojščaki pred bitko prašek iz posušenega levjega srca, naš kulturni svet pa še ni izumel specifičnega sredstva za izpitne kandidate. Po mojih precej obsežnih izkušnjah doživljajo kandidate poraze ne toliko radi neznanja kolikor radi zmedenosti in zbežnosti. Nekoč sem se oglasil za strog izpit, trije izmed štirih profesorjev so mi napovedali polom (radi nekih političnih demonstracij tedanje dobe). Tri dni pred izpitom nisem pogledal knjig ne spisov, krogel sem in spal do tik pred izpitom. Z vedro glavo in obešenjaškim pogumom sem se otepal sitnih dedcev in se jih srečno otepel. Poskusite še vi tako!

Vaše zavarovanje po prenehanju vplačil po devetih letih spremenilo in znižalo po ključu, ki ga ima zavarovalnica že vnaprej določenega za take slučaje. Pošljite zavarovalno polico zavarovalnici, ki bo vplačanim premijam primereno zavarovalno vsoto Vam morala nakazati.

Domače razmere. I. A. K. Kot sin ste poravnali za očeta dolg, ki je bil na posestvu. Ker se pa z očetom dobro ne razumete, in Vam oče večkrat govori, da lahko napravi s svojim posestvom, kar hoče, se bojite za svoj denar. — Zahtevajte od očeta, da Vam dovoli vknjižbo na posestvo za posojeni denar. Če bi oče to odklonil, ga boste morali tožiti na povračilo posojila. Na podlagi tozadevne sodbe se boste potem lahko vknjižili na očetovo posestvo za posojilo in vse stroške. — Svetujemo Vam, da Vi in bratje in sestre, ki ste doslej delali na posestvu, z lepim pridobite očeta, da Vam dovoli vknjižiti se na posestvo za vsote, ki bi odgovarjale zaslužku. Če oče na to ne pristane, ga k temu ne morete siliti. Ravno tako ne morete preprečiti poroke očeta-vdovca. Ne bo Vam preostalo drugega, kot doma čakati v negotovosti, ali pa iti takoj z doma in se postaviti povsem na lastne noge.

Kako se zaračuna vojnika. D. A. B. Vojnica tako za osebe stalno in začasno nesposobne 50% letnega neposrednega davka. Za osebe, ki so postale nesposobne, ker so se same pohabile, pa znaša vojnika 100 odst. letnega neposrednega davka. Le pri plačilu vojnice za leta od 1. januarja 1924 do konca leta 1928, v kolikor še ni bila plačana, se je v finančnem zakonu za leto 1928-29 napravila izjema. Ta zakon je določil, da se ima za navedena leta iztirjati le 25% zneska, dočim se morajo ostale tri četrtine odpisati. Kot osnovo za odmero vojnice za leto 1930 se je vzel neposredni davek po odmeri leta 1929. — Če torej veste, koliko znaša osnova (neposredni davek), boste lahko izračunali višino vojnice.

Dolžnost plačevanja vojnice. A. K. P. Kaderskega roka niste služili, pač pa ste služili v vojski kot črnovojnik. Sedaj ste pa dobili nalogo, da morate plačati vojnico. Ali je to prav? — Dolžnost plačevanja vojnice ne zavisi od odslužitve vojaške službe, ampak od sposobnosti oziroma nesposobnosti za vojaško službo. Če ste za vojaško službo nesposobni, boste morali plačevati vojnico do petdesetega leta starosti. Drugače pa napravite pritožbo na komando vojne-ga okrožja.

Ločitev zakona. A. S. P. Ločena katoliška zakonca se ne moreta veljavno poročiti, dokler živi ločeni zakonski drug.

Pravica ubogih. A. S. P. Pravdo, za katero se vam je dovolila pravica ubogih, ste izgubili in ste bili obsojeni v plačilo stroškov nasprotne stranke. Vprašate, če vas more sedaj nasprotnik rubiti za sodno mu priznane stroške in če more vaš odvjetnik kaj zahtevati od vas. — Kakšne pravice ima stranka, ki ji sodišče podeli pravico ubogih, smo pisali na tem mestu v št. 109. Iz tega razvidite, da morate kljub pravici ubogih nasprotniku plačati stroške, na katere ste bili obsojeni. Če ne boste plačali prostovoljno, vas bo nasprotnik lahko rubil seveda, če imate kaj imovine. Tudi svojega advokata morate plačati, če imate kakšno imovino. Zastopanje po advokatu, ki se postavi stranki s pravico revnih, je le za a s a s o brezplačno t. j. le dotlej, dokler stranka ničesar nima. Kakor hitro pa stranka pridobi kakšno imovino, je pa dolžna plačati zastopnika.

Jedilni list za mesec junij

(Dr. Krekova mešč. gospodinjstva šola).

Ponedeljek, 8. junija.

Kosilo: Sadje. Grahova juha. Puding iz špinatne obložen z drobnimi dušenimi korenčki. Holandska omaka.¹⁾ Črešnjava pogača.

Večerja: Kolački iz beza in prepečen por.

Torek, 9. junija.

Kosilo: Sadje. Juha iz ovsene moke. Krompirjeve klobasice, grah s korenčkom. Mešana zelenjadna solata. Zdrobovi kolački.

Večerja: Zelenjad z oljnat omako (majonezo) in črn kruh. Citronada.

Sreda, 10. junija.

Kosilo: Sadje. Špinatna juha. Ocvrta mešana zelenjad okrašena s solato in citronovimi rezinami. Remuladna omaka ali majoneza v škodelici. Sirove palčice.

Večerja: Krompirjevi rezanci in solata.

Četrtek, 11. junija.

Kosilo: Sadje. Krompirjeva juha s porom. Fižol v stročju, pretlačeno korenje in ocvrta zel. Lešnikova krema.

Večerja: Režine s sirom in solata.

Petek, 12. junija.

Kosilo: Sadje. Ječmenčkova juha. Špinatni zavitki in maslena omaka. Rdeči zdrob z vaniljno kremo.

Večerja: Krompir v oblicah, s presnim maslom in sir. Zelena solata.

Sobota, 13. junija.

Kosilo: Sadje. Močnat žličniki na juhi. Narastek iz špinatne, zelena mešana solata. Omelete.

Večerja: Makaroni s paradižnikovo omako.

Nedelja, 14. junija.

Kosilo: Sadje. Juha s sirovimi cmoki. Špargeljni z masleno omako, dušeno korenje in pečen krompir. Masleno testo nadevano s točeno sladko smetano.

Večerja: Nadevan krompir in zelena solata. Citronov narastek.²⁾

¹⁾ Citronov narastek. Vmešaj 3 rumenjake, 2 žlici sladkorja ter sok od ¼ citrone. Primešaj sneg ter 2 žlici moke ali piškotnih drobtin. Daj v pomazano in z drobtinami potreseno skledico in v vroči pečici peci 10—15 minut. Daj takoj na mizo.

²⁾ Holandska omaka. Kuhaj sok ¼ citrone, 4 žlice vode, drobno zrezano šalotko, zel. peteršilj, cel poper in malo soli. Tekočino precedi in ohladi. Dodaj 2 rumenjake in toli zmes na ognju, da postane gosta. Sedaj primešaj po kapljicah 5 dkg presnega masla in končno še sok citrone. Omako serviraj topla.

Otroške modne novosti

Deška obleka: temnomodre hlačke in za vratom pentlja iz enake barve.

Dekliška obleka iz lahkega volnenega blaga z vezanimi cvetkami, belim ovratnikom in temno pentljo.

Dojenčkom zraka in solnca!

Precej je že prodrlo spoznanje, da sta zrak in solnce najboljša pospeševalca zdravja; pametne matere skrbijo za to, da so te dobrote čim največ deležni tudi dojenčki. Vsaj dve do pet ur naj bi bil dojenec vsak dan na prostem. Seveda pa je treba pri tem primerne previdnosti. Dojenčka moramo zavarovati pred prevročimi solnčnimi žarki, posebno glavico. Ni prav, če leži dete nago ali napol nago bodisi na vročem solncu bodisi na hladu. Dalje je treba paziti, da dojenčki niso izpostavljeni prahu; večji otroci naj se v njihovi bližini ne igrajo s peskom in ga ne mečejo v zrak. Matere, ki imajo pestunje, naj bi večkrat nadzirale, kako se godi njihovim otrokom in posebno dojenčkom na sprehodu. Na Angleškem imajo posebne sestre, ki po javnih parkih nadzorujejo pestunje in njihove varovance, ki si sami ne morejo pomagati.

Uganke

Rešitev „Ukradenih novcev“

Sluga je porazdelil novce naslednje:

5	6	3	6	5
6				6
3				3
6				6
5	6	3	6	5

Številke dokazujejo

7	4	1	8	5	6	2
2	3	6	7	2	3	6
3	4	9	8	3	2	9
8	3	6	1	4	5	8
5	4	9	2	7	6	7
6	1	8	9	4	1	4
5	6	3	8	3	2	5

Zvežite v eni potezi vsa soda ali pa vsa liha števila s črto med seboj. Črta naj teče čez pike do srede kvadratov; če vežete soda števila, se črta ne sme dotakniti kvadratov z lihimi števili — in obratno. Posameznega kvadrata se sme sme enkrat dotakniti. Možnih je več rešitev. Čim hitreje se Vam rešitev posreči, tem več smisla imate za pregled zapletenih položajev.

Glazbila za vse!

Violine . . . od Din 85—
Klitar . . . od Din 125—
Trombe . . . od Din 425—
Harmonike . . . od Din 85—

Kromatične in klavirske harmonike, jazz instrumenti. Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK od

na največje in najcenejše pošlj. tv. glazbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD
Tovarna glazbil in harmonik
Prod. podr. Maribor št. 102

Brezplačen pouk v sviranju. Navodila v ceniku.

tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. — Zahtevajte vzorce in cenik! — TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 13.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 1/50 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349.

Zaradi nesreče inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po globoko znižanih cenah. — Se vljudno priporoča

Marija Rogelj, Sv. Petra cesta št. 26
Ljubljana

Službe iščejo

Dijak
višje gimnazije želi med počitnicami primerne pisarniške službe. Vsestransko sposoben. Cenj. ponudbe na upravo »Slov.« Maribor pod »Zadovoljiv«.

Gospodinja
vajena vsega gospodinjstva, išče mesta v župnišče. Naslov upravi »Slovenca« Maribor.

Čevljar, pomočnik
s strokovno šolo, vajen vseh boljših del — išče službe za takoj ali za pozneje. Naslov pove upr. št. 6347.

Pozor!
Iščem službo ordonanca ali podvornika. Zmožen sem poleg slov. tudi srbohrv. in nemškega jezika. Ponudbe na naslov: Peter Krušič, p. Mengeš 49.

Trgov. pomočnica
mlajša in izurjena v mešani trgovini in zelo poštena, išče službe. — Ponudbe prosim pod »Poštena na upravo lista«.

Stavbni delovodja
in bivši inž. gažist, s 25-letno prakso ter popolnoma samostojnim delavcem na visokih, talnih, cestnih in železniških zgradbah, išče stalno službo. Na željo se osebno predstavi. Cenjene ponudbe pod »Inž. gažist« na upravo »Slovenca«.

Kuharica
mlada, snažna, zdrava in poštena želi mesto za takoj. Ponudbe na upr. pod »Pridnost« št. 6452.

Mladenič
pošten, delaven gre za blazna samo h katolišk. gospodarju, se raje pa v župnišče. Cenj. ponudbe na upravo pod »Krščanska hiša« št. 6451.

Službe želim
v večji restavraciji ali hotelu, ali pristopim kot tihi družabnik z 40 tisoč Din. Sem sofer in več kletarstva. — Ponudbe na upravo pod »Samski«.

Dekla
vajena vsega kmečkega dela, išče službe. Naslov v upravi pod št. 6462.

Zasluzek
150 do 300 din dnevno zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamko! — Kosmos, Ljubljana, pošt. predal 307.

Priporočamo

izredno poceni

Blago za obleko in kompletno podlogo:

Sportni-mode ševiot	Din 298
3 m blaga in celotna podloga za	
Modni polkamgarn, kupon	Din 445
3 m in kompletna podloga za	
Modni čisti kamgarn, kupon	Din 575
3 m in kompletna podloga	

Velika izbira -- priznano dobro blago!

Pri takojšnjem plačilu popust — sicer plačilne ugodnosti!

Specielna trgovina sukna in krojaških potrebščin

Novak - Ljubljana

Kongresni trg šte. 15. Nasproti nunske cerkve

Vsak

obrtnik, ki razstavlja svoje izdelke na letošnjem velesojmu, četudi le v manjšem obsegu, gotovo

pride

na svoj račun le tedaj, če v dnevih velesojma obvešča o razstavljenih predmetih širše občinstvo potom oglasov v Slovincu. Ako hočete tudi Vi priti

na svoj račun

naročite takoj jutri pri upravi ali pa pri naši ekspozituri na velesojmu oglas, ki se Vam bo v resnici prav dobro izplačal

Kamnoseškega vajenca
sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Jože Lukšič, kamnosek, Kandija-Novo mesto.

Mlinarja
1 ali 2 dobro izvežbana, pridna in poštena se takoj sprejmeta za nov valični mlin. Naslov pove upr. pod št. 6339.

Učenka
ali učenca s predpisano šolsko izobrazbo sprejme trgovina v Ljubljani. Naslov v upravi št. 6454.

Vajenca
ki ima veselje do krojaške obrti, sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Istotam dobi dobra šivilja trajno zaposlenje. Ivan Vrhovec, krojač, St. Vid nad Ljubljano.

Samostojno služkinjo
srednjih let, zdravo, pošteno in snažno, veščo kuhe, vseh hišnih ter vrtnih del, se sprejme takoj v stalno službo na deželo. Naslov pod št. 6449.

Sedlarski pomočnik
(torbar) se sprejme. Gosposvetska cesta 12.

Vajenca za šteparico
dobro vzgojena, se sprejme v dobro, moderno delavnico na deželi. Prednost imajo revnega stanu z vso oskrbo v hiši ali brez. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod »Čevljar« št. 6136.

Fanta
18 let starega, zanesljivega, se sprejme za gospodarskega pomočnika. — A. S., Ljubljana, Zaloška cesta št. 21.

Denar
Fantje — dekleta! Doto 5 do 75.000 Din dobi, če se poročite ali pa ne. Za pojasnila pošljite 10 Din na naslov — Jože Grašek, Ljubljana, Mariborska ulica 21.

Pouk
Čamernikova šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Dame pozor!
Najlepšo priliko imate sedaj posebno one gospodinjke, katere so končale šole priučiti se krojenja in šivanja damskih oblek v krojem učilišču in modnem ateljeju ROZA MEDVED, Mestni trg 24, III. nadst., nasproti magistrata, Ljubljana. Uspeh z jamčen. Kroji po meri.

Vaje
v nem. konverzaciji nudi dijakom za počitnice nemška družina. — Dopisi na: Adlassnig, Klagenfurt — Annabichl, Akazienhofstr. Avstrija.

Stanovanja

Lepa, zračna soba
poseben vhod, prazna ali opremljena, se takoj odda v Prešernovi ulici št. 20, Zelena jama.

Lepo stanovanje
(2 sobi, kabinet, pritlikline) v visokem pritlikline vile v Pletersnikovi ulici 24 s 1. avgustom. — V I. nadstropju 2 prazni (ev. meblirani) sobi tudi s 1. avgustom.

Večja soba
in predsoba s številnikom se odda. Pod Rožnik 1/I.

Soba
z dvema posteljama oddam na Tržaški cesti. — Naslov v upravi lista pod št. 6472.

Gospoda
sprejem na hrano in stanovanje, v Mariboru, Tattenbachova 16, vrata 4

Iščem stanovanje
z oskrbo, pri poštenih družini v mestu za dve dijakini gimnaziji za prihodnje šolsko leto. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Gimnazijki« št. 6447.

Gorenjsko
Mala uradniška družina išče čez počitnice vsaj za julij »rebrivanje« s uorabo kuhinje, najrajši pri kmetih. Ponudbe na upravo pod »I. K. Ljubljana«.

Stanovanje
s 4 sobami, kopalnico in pritliklinami za mesečno Din 1200, se odda. Poizve se v uprav ipod št. 6448.

Opremljena soba
s posebnim vhodom, sredi mesta se odda gospodu. Naslov v upravi lista pod št. 6500.

Starejša gospa
tudi obrtnica, dobi v našem eno sobo proti malemu opravi v hiši, pri starejšem gospodu v Ljubljani. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Starejša najemnica« št. 6342.

Stanovanje
sobe in kuhinje z nekaj vrta in posebnim vhodom, oddam onemu, ki plača za deset let naprej. Mesečna najemnina Din 130. Cerkev, šola, železniška in avtobusna postaja blizu. Cenj. ponudbe na upr. pod »Lepo in suho stanovanje«.

„POSEST“

Realiteta pisarna, dr. z o. z. LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 4, odda sledeča stanovanja

Trisobno, center, 1.500 Din, pri Taboru, Din 1500
Mirje Din 1300, pri Bleiweisovi cesti Din 850, Poljanska cesta Din 1.500, Sp. Šiška Din 1.100, Bežigrad Din 1.300, pri »Zvezdi« štirisobno Din 1.800.
Dvosobno: Dunajska cesta 600, 900, Kodeljevo Din 600, mesto Din 700, Sp. Šiška Din 500, 750, St. Vid Din 300, Moste Din 400.
Enosobno: Moste Din 250, 350, Zg. Šiška Din 400, Sp. Šiška Din 400, Izanska c. Din 280, 300, 350. — Poleg tega več drugih stanovanj, mesečnih sob, lokalov itd. v največji izbiri.

Vnajem

Lokal
za trgovino se odda s 1. avgustom v Gajevi ulici v Ljubljani v novi zgradbi. Natančna pojasnila daje Hranilni in posojilni konzorcij, Aleksandrova c. 5.

Lokal
za trgovino v sredini mesta Ljubljane, se odda ne glede na stroko, ker je na zelo prometni točki. — Naslov pove upravnistvo pod št. 6333.

Lokali
za pisarno ev. stanovanje v Ljubljani, Aleksandrova c., se za avgust odda (2 ali 3 sobe s posrskimi prostori I. n.). Vprašati pri Aloma Company, Aleksandrova 2.

Prostor
primeren za kakršnokoli delavnico brez ognja, se odda v Ljubljani, Bohoričeva ul. 9.

Trgovino
tik cerkve oddam (bolj priletn. samskemu trgovcu. Naslov v upravi lista pod št. 6439.

Posestva

Naprodaj je kmetija
z dvema hišama, gospodarska poslopja v prav dobrem stanju, dva vinogradi, njiv za 70 mernih posevke, gozdovi, po večini dobro zaraščeni. — Cena 125.000 Din. Naslov v upravi pod št. 6379.

Z gotovino 30.000 Din
lahko kupite enodružinsko hišo, veliko zidano delavnico, vrt in dvorišče blizu stare remize. — Ostanek kupnine na zelo ugodne obroke. Pojasnila daje »Posest«, Miklošičeva cesta 4.

Gostilna in mesarija
na lepem kraju v Novem mestu s po predpisih urejeno klavnico in lepimi stanovanjskimi prostori, se proda za 200.000 Din. Ponudbe staviti na podr. »Slovenca« Novo mesto, pod »Lepa prilika«.

Nova hiša
trostanovska, na zelo lepem kraju v Ljubljani, po nizki ceni naprodaj. Naslov v upravi lista pod št. 6468.

Samo kdor v miru izbira — dobro kupi!

Ako morate iz trgovine v trgovino, da si ogledate blago, se boste v stiski in naglici odločili morda za nekaj, radi česar se boste pozneje kesali;

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!
Tu imate čas, da pregledate in preenite vzorce kos za kosom, nikdo Vas ne bo prigovarjal za nekaj kar ne odgovarja Vašemu okusu.

ZAHTEVAJTE NAŠO KOLEKCIJO
MATERIJALA ZA BRISAČE PO METRU

in dobili jo boste v par dneh, seveda brezplačno in brezobvezno.

Potem sedite in izberite ono, kar najbolj odgovarja Vašemu okusu.

Ker nabavljamo blago direktno iz tovarne in ga prodajamo naravnost Vam, odpadejo razne provizije; Vi kupite torej boljše blago za manj denarja. Ze pol stoletja strežemo zadovoljnim odjemalcem.

Največja trg. in odprema trdka

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

„POSEST“
Realiteta pisarna, družba z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta št. 4

PRODA:

Vilo, novozidano enonadstropno, tristanovansko, mestni del Rožne doline, 700 m² vrta, Din 400.000. Vilo, dvostanov, novozidano, enonadstr., 900 m² vrta, mestni del Rožne doline, Din 225.000. Hišo, dvostanov., 1100 m² vrta, ob Zaloški c., Din 270.000. Hišo, prtil., novozidano, 3 sobe, 1300 m² zemljišča, Dolenjska c. Din 85.000. Hišo, novozidano, enonadstr., 400 m² vrta, pri novi šoli v Šiški, Din 175.000. Hišo, novozidano, dvostanov. 500 m² vrta, Zg. Šiška, Din 125.000. — Hišo, novozid., visokopritlikline, dvostanov. prostoren vrt, Zelena jama, Din 150.000. Hišo, visokopritlik., novozidano, tristan. 400 m² vrta, Kodeljevo, Din 215.000. Hišo, novozidano, dvostanov. 600 m² vrta, Dravljice, Din 110.000. Hišo, enonad. prenovljeno dvostan., hlev, šupa, pod, 1300 m² vrta, Rožna dol. Din 280.000. Hišo, enonadstr., tristan., 1300 m² vrta, Podrožnik, 285.000 Din. Hišo, enonad., vpejlanja pekarija, tristanov., trgovski lokal, prostoren vrt, blizu Tobacne tovar., Din 420.000. Hišo, enonad. novozid., dvostan., trgov. lokal, prostoren vrt, Bežigrad, Din 450.000. — Stavbišča: pri Sv. Kristofu, 600 m² po Din 130, ob Vodovodni c., 600 m², po Din 65, ob Dunajski c. 600 m², po Din 65, Bažigrad, po Din 60, na Friskovcu, 800 m² in 1000 m² po Din 140, pod Smarinsk. c. 600 m², po Din 80, 600 m² po Din 140, 1200 m² po Din 35, ob Dunajski cesti, 716 m² pri cerkvi v Šiški Din 75.000, na Taboru, 800 m² po Din 200, pri novi cerkvi v Šiški 500 m² po Din 90, 3000 m² pri »Stadionu« po Din 30, med Dunajsko in Vodovodno c. 500 in 700 m² po Din 65 in 75. — Na Bledu: Vilo, 7 sob, komfort, 4 min. od jezera, 2400 m² vrta in parka, Din 360.000. Hišo v gradbi, 1000 m² vrta, Din 30.000. Stavbišče v centru, 2200 m² po Din 60. Vilo, tristan, kopalnica, pralnica, 370 m² cvetličnega, sadnega in zelenjadnega vrta, nova, s pohištvom za 6 sob, Din 260.000. Trgovska hiša pri Radovljici, v pritliklini trg. lokal, 3 sobe, kuhinja, drvarnica, vrt, dvorišče, njiva 3000 m², 130.000 Din. Poleg tega več stanovanjskih, trgovskih hiš, vil, stavbišč itd. v Ljubljani, kmečka posestva, industrije, gostilne itd. na deželi, v največji izbiri, po najugodnejših cenah.

Več stavbnih parcel
se proda. Solčna lega. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6440.

Izredna prilika
Stavbna parcela v izmeri 1300 m² v Ljubljani, ležča ob Dunajski cesti ugodno naprodaj. Idealno stavbišče za stanovanja ali vsakršno obrt posebno primerno za kavarno. — Eventuelni reflektant na drugi del parcele v slučaju dveh kupcev, na polovico, bi zamogel s takojšnjo ponudbo tudi priti v posest, ker bi pri gradbi dveh hiš prihranila do 30.000 Din. Ponudbe pod »Parcela« na upravo.

Nova hišica
enodružinska, s 3 sobami, na solčni legi ob državni cesti, oddaljena 25 minut od kolodvoru, se proda. Naslov se izve v podružnici »Slovenca« v Celju.

Hišo ali vilo
novozidano z 2 do 4 stanovanji in nekoliko vrta na severovzhodnem delu Ljubljane, kupim. Plačam takoj. Ponudbe na upravo pod »Solčna lega«.

Hiša
z vrtom v Mariboru v bližini glavnega kolodvoru — naprodaj. Pojasnila daje Ašič Ivan, javni notar v Mariboru.

Hiša z vrtom
1000 m² pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru, se proda. 5 sob, pritlikline, električna razsvetljava. Ivanka Pavšek, Moste pri Ljubljani, Krekov ul. 9.

Hišo, enonadstropno
novo zidano, eno stirsobno in dvoje manjših stanovanj, elektrika, parketi, vodovod, kanalizacija, 1.400 m² vrta, vsaj enih nad 50 sadnih dreves, ugodno prodam pod Rožnikom (ob posestvu g. Kolmana). Potreben kapital Din 130.000. Naslov v upravi pod št. 6058.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Širite »Slovenca«!

Ljubljanski tramvaj nekdanj in v bodočnosti

Ob otvoritvi nove proge v Šiško je povedal predsednik Moloželezniške družbe dr. Oton Fette nekaj o programu za prihodnja leta. Najprej pa obudimo spomine o trideset let starem tramvaju, ki je bil olivoren 6. septembra 1901.

Na podlagi statistike c. kr. železniškega ministrstva iz leta 1912 posnemamo sledeče: Dolžina proge znaša 5276 m, od tega odpade na progo remiza-glavni kolodvor 3220 m, na dolensko progo 2012 m, na zvezno krivuljo pred magistratom pa 44 m. Izogibalnica merijo v skupni dolžini 983 m. Skupna dolžina tira znaša torej 6259 m. Teža vseh tračnic je znašala 464.900 kg. Vseh kretnic ima 30, 31 krat preide proga iz horizontalne črte v poševno, iz česar sledi, da stari ljubljanski tramvaj vozi precej gori in dol. Največji padec znaša 5,5% ali 1/18. Najvišja nadmorska višina proge znaša 299 m in 3 cm, kar velja seveda samo, če se ni Ljubljana kaj pogreznila. Najmanjši krivinski polumer proge znaša 18 m. Po tej statistiki je imela stara cestna železnica celo štiri optične signale. Kje so ti, ve mogoče najstarejši uslužbenec. Železnica je premogla l. 1912 tudi lasten telefon. Vzdrževalni stroški so znašali za l. 1912 11.568 K. Od tega je padlo 9619 kron na vzdrževanje zgor-njega ustroja. Za zgradbo tramvaja se je stvorila delniška družba s kapitalom 1.200.000 kron. Nje upravni svet je imel svoj sedež na Dunaju, obratno vodstvo pa v Ljubljani. Koncesija pa je bila dodeljena za dobo od 10. 6. 1902 do 30. 11. 1949. Družba je bila oproščena davka do 9. 6. 1917 in je porabila za zgradbo proge 1.617.718 kron. Kilometer proge je stal torej 194.601 krono. Stara električna železnica je dobila 14 pogonskih voz z 28 osmi, ki so premogli skupno 700 konjskih sil. Priklonnega voza l. 1912 ni imela ljubljanska cestna železnica še nobenega. Vsi vozovi so imeli 224 sedežev in 224 stojšč, skupno so mogli torej prevažati 448 oseb hkrati. Vsi vozovi so tehtali 110 ton 600 kg. Poleg tega pa je imela družba še en voz za posipanje soli. Vsi vozovi so stali 254.585 kron. Na dan so naredili vsi vozovi približno 246 voženj, na leto 163.070. Prevozili pa so v enem letu 427.568 km, na dan 1168 km. L. 1912 so prevozili vsi vozovi 1.136.736 oseb, na dan povprečno 3106. V povprečju je prevozil vsak potnik 1 km 370 m. Na prevoznini so plačali potniki 138.001 krono. Ostalih dohodkov je bilo 1485 kron. Skupno torej 139.486 kron. Obratovalni izdatki so za leto 1912 znašali 127.764 kron. Od tega je odpadlo na mestni davek 200 kron, na humanitarne prispevke 470 kron, na neugodno zavarovanje 1443 kron, ves ostanek pa za prave obratovalne stroške. Leta 1912 je doživela železnica tudi en karambol z vozom, ki je tudi vestno zabeležen v statistiki, in še tri druge nesreče, pri katerih sta se ponesrečili dve osebi, vendar ne smrtno. Uradnikov je imela 7 in 34 nižjih uslužbencev, dnevnarjev pa 15, skupno 56. Izdatki za vse uslužbenec so znašali 66.930 kron. Naj bo zadosti drobnost iz te statistike, ki je kljub temu, da je nekoliko skromna, vendar vzorna.

Poglejmo sedaj še, kako je shajal tramvaj zadnja leta. Prinašamo tabelo dohodkov in izdatkov v zadnjih letih (vse v tisočih Din):

	dohodki	izdatki
	tramvaj avtobus	tramvaj avtobus
1926	3.753	3.236
1927	3.529	3.982
1928	3.618	3.676
1929	3.674	3.703

kakor vidimo, je donos voznih listkov tramvaja približno vsako leto enak. Podobno se drže približno v isti višini vsakoletni stroški.

Gradbeni program za bodočnost

Razširitev tramvajskega omrežja, ki se je začela lani s polaganjem tira v Šiško, obsega, kakor

že znano za l. 1931 zgradbo sledečih novih prog: do konca meseca junija izvršitev proge Vič—Zgor-nja —Šiška, do konca oktobra pa izvršitev proge Zg. Šiška—St. Vid. Za leto 1932 pa je sklenila Moloželezniška družba, da bo predlagala v občinskem svetu renovacijo in razširjenje stare, že obstoječe proge. Tozadevni načrt predvideva položitev dvotirne proge na dolenski progi od Samasove tovarne do križanja cestne železnice z dolensko železniško progo. Hkrati se bo na Ambroževem trgu zgradil odep za kasnejšo progo, ki se bo gradila do mestne klavnice. Od sedanjega remize pa se bo proga podaljšala v Moste, in sicer do tja, kjer se odcepi cesta na Fužine in Studenec in kjer stoji na cesti tudi znamenje. Tu proga ne bo imela običajnega konca, ampak bo napravila pentlo, tako da bodo vozovi v neprekinjeni vožnji lahko obračali. Hkrati se bodo namestili na prenovljeni progi novi vozovi, dočim bodo stare pogonske vozove preuredili v priklone vozove.

Za l. 1933 pa je v programu zgradba nujno potrebne proge do Sv. Križa od Gospodarske zveze na Dunajski cesti čez železniški prevoz na Linhartovo ulico do Sv. Križa. Hkrati s to progo bodo gradili najbrže skozi do Ječice dvotirno tramvajsko progo, za katero se vršijo merjenja prav sedaj. S tem bo prišla končno Ježica na svoj račun, ki se je čutila zlasti sedaj, ko so gradili progo v St. Vid, izredno zapostavljena.

KULTURNI OBZORNIK

Dom in svet

Tretja in četrta številka Doma in sveta sta pravkar izšli, nadaljujoč delo in smer novega letnika. Kar dela pričujoči zvezek izredno zanimiv, je ne le formalna vrednost priobčenih stvari, ampak predvsem njihova aktualnost, kar kaže na to, da je za domstevce v prvi vrsti značilna živahna zainteresiranost za vse naše duhovno življenje. Na ta način ustvarjajo sodelavci Doma in sveta iz njega revijo, ki posega odločujoče v duhovno borbo naše sodobnosti, radi česar ne more in ne sme iti malomarno mimo nje noben slovenski izobraženec.

Dasi je težiče pričujočega zvezka v eseju in v kritiki, je nedvomno zanimiv tudi pogled na literarne prispevke. Popotna pesem, s katero Edi Kocbek daje primer svoje novejši lirike, res da spominja morda na Tagore ali Claudela, vendar le pa ni mogoče odrekati avtorju pesniške nadarjenosti, zlasti v oblikovno-metaforičnem pogledu. Neurejena bujnost izraza tu in tam seveda dela vtis nepopolne izorelosti. Domač in svojstven je Joža Pogačnik v »Dekleta pojo« in »Temni se«. Posebnost njegovega pesniškega sloga je, da rad družijo izredno mehke in pojoče verze z neuglajenimi trdotami, kar ni razvidno le iz pričujočih dveh primerov, marveč tudi iz marsikateri pesmi v njegovi pravkar izšli pesniški zbirki »Sinje ozare«.

Med prozaičnimi spisi moram posebno toplo omeniti »Poljano«, s katero prvič nastopa v Domu in svetu mladi prekmurski pisatelj Mihael Kranjec, ki nam je znan sicer že iz zbirke »Sedem mladih slovenskih pisateljev«. Tudi ta »prekmurski motiv« kaže, kljub začetniškim napakam, nadarjenega novelista, ki kaže zmisel zlasti za življenje pokrajine. Vendarle ne podaja gola opisa, marveč staplja vse skupaj v mehko pesniško občutje, s čimer vsaka slika posebej zadobi novo, intimnejšo perspektivo. Njegova šibka stran je zaenkrat kompozicija, tudi jezikovno se bo moral še iskati. Ničesar nimam proti njegovemu prekmurskemu

V l. 1934 bodo zgradili podaljšek od Ambroževga trga do klavnice in podaljšali konec proge ob glavnem kolodvoru po Masarykovi cesti. Smar-tinski cesti in Ahacjevi cesti do cerkve sv. Petra, kjer bo priključena na staro progo, s čimer bo Ljubljana dobila prvo, sicer majhno, krožno linijo.

Za l. 1935 pa je v načrtu zgradba proge Krakovo—Trnovo. Proga se bo odcepila na vogalu Rimske ceste od višje proge in bo šla po Emonski cesti, Gradaški ulici in Krakovskem nasipu na Trg sv. Jakoba. Možno pa je tudi, da bo šla čez tedaj že zgrajeni novi most čez Gradaščico pri trnovski cerkvi in naprej skozi trnovsko predmestje do Ope-karske ceste, po kateri bo zavila nazaj in se priključila v bližini Gruberjevega kanala dolenski progi. Za isto leto bi prišel resno v poštev po-daljšek šentvidske proge do Tacna, s čimer bi dobil tudi načrt vzpenjače na Smarno goro res-nejše ozadje.

Od doslej zgrajenih prog ali pa prog, ki so v gradbi, bodo prišle v poštev še malenkostne spre-membe, tako položitev dvojne tira skozi in skozi po Gradišču, potem ko bo padla enkrat Lukmanova hiša. Važno bo vprašanje promenade v Selenbur-govi ulici, ki bo z ozirom na tramvajski promet postala nemogoča. Tako bi bilo pametno, da novi cestno-policijski red prepove promenado v Selen-burgovi ulici, dočim naj se Aleksandrova cesta bolj močno razsvetli, da bodo sprehajajoči tudi zvečer lahko videli.

Upamo, da bo Moloželezniški družbi izvedba teh lepih načrtov uspela prav tako, kakor ji je uspelo, zgraditi sedanjo novo progo. Če bo občina voljna s posojilom podpreti Moloželezniško družbo, smo lahko gotovi, da bo Ljubljana imela čez 4 do 5 let veliko tramvajsko omrežje, ki bo mnogo do-prineslo razširitvi mesta Ljubljane.

Kuhna »Die polnische Kunst seit 1800«. »L'altissi-mo poeta« pa je naslov beležki o Paulu Valeryju, kjer nas Silvester škerl seznanja z enim najzna-menitejših francoskih pesnikov polpreteklega časa. Kljub oblikovni dovršenosti, kar je že samo po sebi v zvezi z neko aristokratsko potezo njegove poezije, je ta »nesmrtnik« vendarle običal v rela-tivizmu, kar se tiče svetovnega naziranja.

V kritičnem delu poročajo Ivan Pregelj o Finžgarjevemu romanu »Pod svobodnim solncem« z nadvse zanimivimi izjavami. Dr. Jakob Šilc je na-pisal oceno o Velikonjevi »Sirotah«, Savinjskovi »Delavcih«, o knjigah Kmetijske Matice ter o Ta-gorejevem »Domu in svetu«. Dalje je napisal Mi-ran Jarc poročilo o prvih dveh knjigah Leposlovne knjižnice Jugoslovanske knjigarne, o Timmerman-sovem »Župniku iz cvetočega vinograda« ter o Mauriacovem romanu »Gobavca je poljubila«, ki ju označuje kot dela velike umetniške vrednosti. Isti avtor ocenjuje nekatere književne novosti iz srbo-hrvatske književnosti. O rednih knjigah Založbe Modre ptice za l. 1930 je napisal referat s knji-ževnimi karakteristikami Tade Debeljaka. Slede po-ročila o Strahlovi umetniški zbirki (Raško Ložar) in o glasbenem življenju (St. Vurnik). Zapiski pa prinašajo protest Antona Vodnika zoper »neodgo-vornost kritike«. Zvezku je pridejanih šest umet-niških prilog iz Strahlove zbirke. Fr. V.

Borza

Dne 6. junija 1932.

Denar

Ta teden so se vršili samo štirje borzni se-stanki in promet ni bil tako znan. Znašal je le 9,95 milijona Din v primeri s 15,9, 22,1, 14,9 in 15,6 mi-lijona Din v prejšnjih tednih.

Tečaj državnih papirjev so ta teden znatno popustili, kajti v Newyorku so naši dolarski papirji izredno padli. Toda temu padcu niso tako hitro sle-dile tudi naše borze in tako smo imeli vsak dan več-jo dispariteto med tečaji v Newyorku in na naših borzah. Interes za dolarske papirje je bil zaradi na-zadujočih tečajev znaten in tudi promet. Naši do-mači državni papirji so sledili razvoju dolarskih pa-pirjev in so tudi bili slabšeji, čeprav se je v zadnjih dneh njih napredovanje ustavilo.

Curih, Belgrad 9.115, Pariz 20.14, London 25.095, Newyork 515.65, Bruselj 71.84, Milan 26.995, Madrid 49.40, Amsterdam 207.475, Berlin 122.35, Dunaj 72.47, Stockholm 138.275, Oslo 138.10, Ko-penhagen 138.10, Solija 3.74, Praga 15.28, Varšava 57.85, Budimpešta 90.05, Atene 6.69, Carigrad 2.45 Bukarešta 3.07, Helsingfors 12.98.

Vrednostni papirji

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. Lon-don: 7% Bler. pos. 77.50—79, Newyork: 8% Bler. pos. 86.25—90, 7% Bler. pos. 78—79.50, 7% pos. Drž. hip. banke 80.375—82.625.

Dunaj, Podon. savska-jadran. 92.50, Wiener Bankverein 15.15, Escomptages. 153.10, Zivno 81.50, Guttman 14.25, Mundus 14.55, Alpine 14.55, Trbo-veljska 31, Kranj. ind. 35, Leykam 2.40, Rima Mu-rany 38.90.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica 79-80 kg srbč. okol. Novi Sad 170—175, bač. okol. Sombor 160—165, bač. po-tiska šlep 180—185, gbn., ban. Bega šlep 175 —180, jbn. 78 kg 160—165, sr. okol. Indija 78 kg 165—170, slav. 78 kg 162.50—165, slav. šlep 77-78 kg 160—162.50, kuruza bač. okol. Sombor 103—104, otrobi bač., sr., ban., slav. 105—110. Vse ostalo ne-izpremenjeno. Promet: 3 vagoni pšenice, 21 vago-nov kuruze, 2 vagona otrobov, 1 vagon moke. Ten-denca slaba.

Budimpešta. Tendenca prijazna. Promet ome-je. Pšenica junij 14.51—14.60, zaklj. 14.59—14.60, kuruza julij 13.56—13.72, zaklj. 13.65—13.67, avgust 13.85—13.90, zaklj. 13.85—13.87, maj 1932 12—12.15, zaklj. 12.06—12.08.

POZOR!

ne nasedajte brezvesnim klevečnikom ali hvalivcem — temveč se predvsem sami prepričajte pred nakupom o kvaliteti avtomobila, katerega vam grajajo ali pa preveč hvalijo. To preizkušnjo vam nudi vsako generalno zastopstvo **RENAULT - AUTOMOBILOV** radevolje vsak čas brez obveze za Vas. Zato si oglejte »RENAULT - E« na velesejmu v paviljonu **G**, kjer se boste čudili cenam, ker novi **RENAULT-I** so najcenejši, najtrpežnejši in najekonomičnejši avtomobili svoje vrste.

AVTO-KUPCI

POZOR!

RAZSTAVLJA

na

VELESEJMU

PAVILJON: G

RENAULT

generalno zastopstvo

SIKOR dr. z o. z.

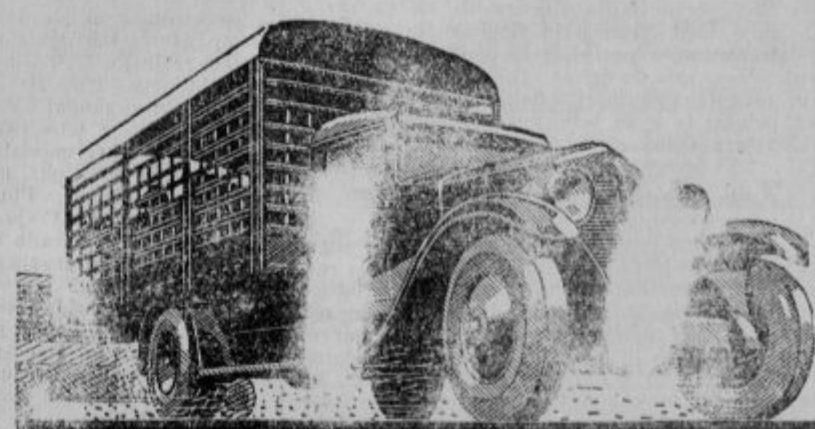
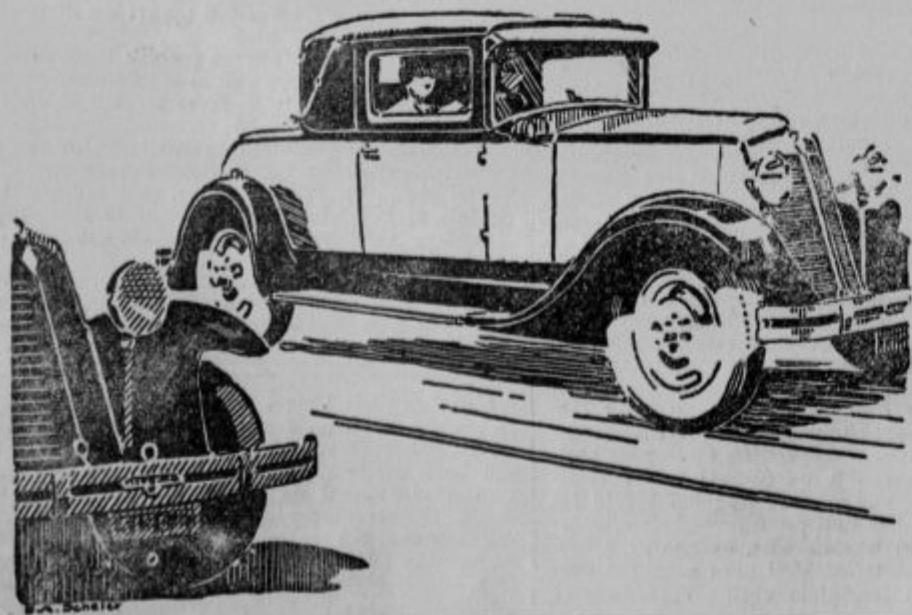
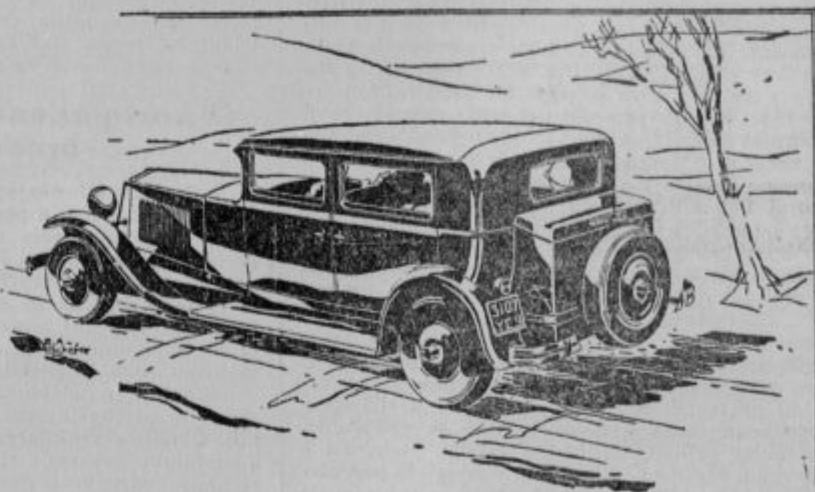
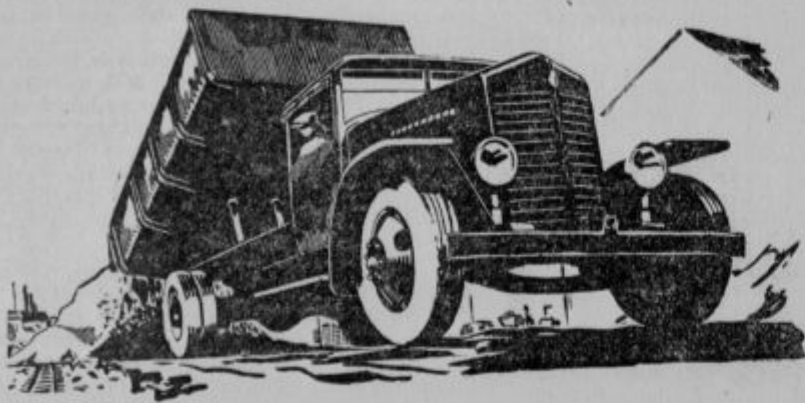
LJUBLJANA

na Rožnik štev. 19

Telefon 26-02

Velika zaloga
AUTOMOBILOV
vseh vrst motornih
požarnih brizgaln in
vseh rezervnih delov

Oglejte si, zahtevajte poizkušnjo vožnjo in kupili boste „RENAULT“

Prporočajo se sledeče kamniške trgovke:

JOS. KLEMENČIČ
Veljavna s priznanim dobrim blagom po zmerni ceni

Specerija
Drobnina
Det. pridelki
Razne barve
Steklo, porcelan
Pletenine
Manufaktura
Galanterija

KAMNIK

ZOBNI ATELJE

V. Stuzzi

Kamnik
Šutna 31

Zlata in kaučuk
tehnika

Žgane porcelan
krone in plombe

Vsa zobna dela

Jos. Klemenčič

trgovec v Kamniku

prporoča svojo zalogo vedno
sveže mineralne naravne kisle
vode, kakor: posebno izborna si-
sačko, rogaško Tempel, Donati
in radensko kislico

V zalogi tudi pristni malinovec
iz najboljših gorskih malin

JOS. KLEMENČIČ
Specerijška trgovina s solidno in točno postrežbo

Malinovec
Pastete
Čokolada
Sladice
Fini čaj

KAMNIK

I. HOČEVAR

ŽELEZNINA — PORCELAN — STEKLO
KAMNIK - ŠUTNA

Kadar rabiš obleko, oglej si zalogo trgovine

M. KRAMAR
KAMNIK - GLAVNI TRG

Karol Albrecht

Kamnik (mesto)
Glavni trg

Trgovina z železnino, steklom,
porcelanom itd.
Lastna ključavničarska delavnica
Izdelujejo se štedilniki, omrežje in vsa
v to stroko spadajoča dela

Prodaja koles, gramo-
fonskih automatov z
vložkom na 1 D, šival-
nih strojev, otr. vozič-
kov, brzoklepalnikov,
plošč, igel in vseh na-
domestnih delov.
Specialna mehanična
delavnica za vsa teh-
nična dela.

Se prporoča
K. DRAŠČEK
v KAMNIKU

Zobni atelje pri Grogu
na Grabnu šte. 12, I. nadstropje

JOSIP ŽIBERT
zobotehnik - KAMNIK

KAROL SKALA

Manufaktura - špecerija - galanterija

KAMNIK

Ure za birmo

veržice
prstane
uhane itd.
po konkuren-
čnih cenah pri
JOSIP JANKO
urar, KAMNIK
naspr. farne cerkve

Opozarjamo
na „Slovenčev“
MALI
OGLASNIK

Vilko Cerar v Kamniku
Velika ulica 20
Novo ustanov. trgovina ur, zlatnine in sre-
brnine, očala vseh vrst - izvršujem vsa v to
stroko spadajoča popravila - Dvokolesa sve-
tovno znanih znamk - Prodajam na obroke

Prva kamniška pralnica in svetlokalnica perila
Kemično snajenje oblek in prodaja čevljev
ST. ŠAVS KAMNIK
MAISTROVA ULICA 29

Anton Stergar, Kamnik

prporoča vse vrste čopičev, lakov,
suhe in oljate barve ter sveže špe-
cerijsko blago. Gospodarjem nudi po
najnižjih dnevnih cenah cement, dal-
matinski in trboveljski, zarezno stre-
šno opeko, Salonit in apno. Zaloga
vina v steklenicah in sodih.

Pero Sattler

Kamnik, Majstrova ul. 3

Trgovina šivalnih strojev, koles in gramofonov

IVAN PETEK

trgovec, KAMNIK

prporoča razno specerijsko
blago po najnižji ceni

Jerica Šinkovec,

manufakturna trgovina v Kamniku

prporoča svojo zalogo manu-
fakturnega blaga za zimske in
letne obleke po najnižjih cenah.

Oglašujte v „Slovenču“!

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU

V svoji lastni hiši

registrirana zadruga z neomejeno zavezo
(Blizu postaje)

Šutna, šte. 22

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Za mlado
vlagatelje ima na razpolago domače hranilnike (šparovčke). — Vse davke plačuje posojil. sama.

Daje posojila na vknjižbo, na poroštvo in tekoči račun pod ugodnimi pogoji. Uradne ure od 8 do 12 dopoldne,
od 2 do 4 popoldne.

Dražba zastavljenega blaga

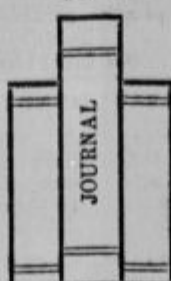
v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica šte. 46, bo dne
10. junija 1931. Efektna dražba od 9 do 12 dopoldne. Drago-
cenosti od 14 do 18 popoldne.

M. Osterman, Kranj

mesarija in prekajevalnica.

Vedno sveže meso in vsakovrstni mesni izdelki.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred škofijo 15

Zaloga neprekosljivih švicarskih žepnih ur: Schaffhausen',
'Omega', 'Tissot', 'Doxa', 'Cortebert', 'Junghans', 'Langen-
dorf'. Velika izbira: briljanti, zapestnice, uhani, veržice,
prstani, obeski, doze za svačnice, poročni prstani. Električne
stenske ure, budilke vseh vrst, srebrno jedilno orodje, krstna
in birmanska darila. Konkurenčne cene, tudi na obroke.

Inserirajte v „Slovenču“!

Zahvala

Vsem, ki so nas tolažili ob prebriski in nenadni izgubi
našega nepozabnega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Jerneja Pogorelec

in mu izkazali zadnjo čast ter ga spremenili na njegovi zadnji
poti, naša najiskrenejša zahvala. Posebno se zahvaljujemo g.
župniku Orehku za njegovo spremstvo in nagovor pri pogrebu,
obema gasil. društvoma v Strugah za polnoštevilno udeležbo
in spremstvo na pokopališče ter ganljiv nagovor g. načelnika
Andoljške.

Struge, dne 4. junija 1931.

Rodbina POGORELEC-VIDMAR.

Klanjajoč se volji Najvišjega naznanjamo vsem sorodnikom
in znanem tužno vest, da nas je danes 6. junija za vedno za-
pustila naša ljubljena mama oziroma sestra in teta, gospa

Ivana Cegnar

Veliko je trpela, a udano v voljo božjo, večkrat previdena
s sv. zakramenti, zaspala v Gospodu.

Našo ljubo mamo spremimo na njeni zadnji poti v pone-
deljek 8. junija ob 8 zjutraj na taro pokopališče v Moravčah.
Svete maše zadušnice se bodo darovale v Moravčah in v
uršulinski cerkvi v Ljubljani.

Moravče-Ljubljana, dne 6. junija 1931.

JANKO, dekan, in FRANC, sinova. IVANKA, učiteljica, hči.

Objave

Vinotoč pri »majorju«
v Razvanju - Pivola zopet odprt. - Dobra in pristna kapljica.

Dražbeni oklic!
Na prostovoljni javni dražbi, v nedeljo, dne 7. junija ob 1 pop. bo na prodaj nova dvostanovajska hiša slična vili, z nekaj zemljišča in še ena poleg stoječa stavbna parcela cca 500 m², ob Vodnikovih cesti v Zg. Šiški 201.

Glasba

Dijaški orkesterček
gre brezplačno na leto-višče. Ponudbe na upravo pod »20. junij«.

Harmonike
izdeluje in popravlja dobro in poceni Anton Zelenik, izdelovatelj harmonik, Vrhnika, Stara cesta 101.

Muzikalije
za klavir, mešane in moške zборе, 4 letnike Mladike in zgodbe sv. pisma novi zakon, ceno prodaja Loboda, Kolodvorska 23.

Kupimo

Kupujemo
cvetje od bele akacije, bezgovo in lipovo cvetje ter vsa druga zdravilna zelišča. Zelišča naj bodo čista, izbrana in sušena v senci. - Vprašati je v drogeriji »Sanitas« Celje in Trbovlje.

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Kupujemo

cvetje bele akacije, bezga, lipe in druga zdravilna zelišča kot lapuh itd., vse v senci sušeno. Vprašati: Drogerija »Sanitas«, Celje.

Prodamo

Premog, drva, koks
prodaja tudi na obroke Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Tel. 33-13.

Pletilne stroje
vseh števil, na enoinp. letno odplačevanje! - »Perssons«, Ljubljana - Poštni predal 307.

Drva, premog, trame
in deske dobite pri Josip Prelesnik, nasl. Drobniča, Ljubljana, Janševa ulica, tel. 3389. Državni in samoupravni uradniki dobijo tudi na obroke.

Puhasto perje
čisto čobano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnej povzetju. L. BROŽOVIC - Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Polaganje parketnih podov in vsa druga parketska dela izvrši točno in solidno v mestu in na deželi

Anton Bokal

Dobava in polaganje parketov

Ljubljana
Slomškova ul. 19
Telefon št. 25-27

Kolesa
na 12 mesečna odplačila! »Tovarna kolesa«, Ljubljana, Poštni predal 307.

Košnjo
šestih travnikov prodam ob Cesti dveh cesarjev in Rakova jelša. Kupci naj se zglasijo v nedeljo, dne 7. junija pri lastnici Klemenc, Sv. Petra cesta 79.

Avto-limuzina
»Chevrolet«, šestdesetna, dobro ohranjena, se zelo ugodno prodaja. Poizve in ogleda se v avtogaraži Kopač, Bleiweisova cesta

Ribičič!
Na velesejmu dobite po tovarniški ceni vse ribiške potrebščine, — od trdke Ziegenspech, Berlin. Paviljon G 196.

Pisalni stroj
A.E.G., najnovejši model, nov, in štedilnik, dobro ohranjen, napredaj. Naslov v upravi pod 6419.

Stole
petrolejske svetiljke, obelšalnike in okvirje prodam. Ogled od 5—7 popoldne v Slomškovi ulici 3, pritličje, desno.

Knjige
stare revije ceno prodam. Ogled od 5—7 popoldne v Slomškovi ulici 3, pritličje, desno.

Več lepih spalnic
masivnih, politiranih, po ugodni ceni prodaja Joža Vižin, mizarstvo, Dorfarje (20 min. od postaje Škofja Loka).

Restavracijo
dobro vpeljano, sredi Beograda, prodam vsled selitve v lastne prostore. Za pogoje se je obrniti na restavracijo »Rumunjski kralji«, Beograd, Kraljeve Natalije ulica.

Veliko izbiri okvirjev za slike in svete podobe
dobite v zalogi

M. Rauch, Celje
Prešernova ulica 4.

Opekarnski stroji
v dobrem stanju, malo rabljeni se prodajo. Poizve se pri stavbni družbi »Gradi dom«, Ljubljana, Sredina 15.

Mala limuzina
6 cilindrska, 4 sedežna, malo vožena z novo pnevmatik, ugodno napredaj. Naslov pove uprava lista pod št. 6345.

Cepilni gumijasti trakovi za trte
gumijeve vodovodne cevi za vrtove, gumijeve cevi za pretakanje vina so pravkar prispale.

M. RAUCH - CELJE
Prešernova ulica št. 4.

Pletilni stroji
Šakart 10/80—8/80—8/40 in skoraj nov Overlok šivalni stroj in več Singer šivalnih strojev za Din 600 prodam. Kolodvorska ul. 27, dvorišče.

Proda se:
nov projekcijski aparat za diapozitive do 9x12 z 1200 svečno 220 V žarnico in radioaparatom. Naslov v upr. pod št. 6446.

20 kompletnih oken
z okvirji in šipami, v zelo dobrem stanju, vsled predelave hiše ugodno prodam. Ponudbe na upravo pod »Okna«.

Za misijone
Gdš. prodaja lep briljantni prstan, cenjen na 3200 Din ceneje, da bi se kupila monštranca in en ciborij za misijone. Kje, se poizve v upravi pod št. 6470.

Stara vrata
in okna zasteklenele se poceni prodaja na Lžanski cesti 79 (Kolonije).

Volno za modroce
zelo poceni razprodaja: Šega — Cankarjevo nabrežje 5/L.

TRBOVELJSKI PORTLAND CEMENT

vedno svež, ravno okovje za stavbe in pohištvo priporoča
Jos. Jagodič,
Celje — Glavni trg.

Domač proizvod
vsakovrstne opeke: zidne, strešne zarezne, bobrovec, votla in tlak se zopet dobi na opekarni na Črnučah. Priporočam lončene peči, štedilnike, obložene z navadnimi ali z email posodo. Vsa dela in naročila se vrše točno po dogovoru. - Priporoča se Fr. Jerko, Črnuče pri Ljubljani.

Več spalnic
hrastovih, bukovih in tudi mehkih, ter kuhinjskih naprav, po znižani ceni prodaja Josip Kurjak, mizar, Zg. Šiška 51 (pod hribom).

Brusnice
prvovrstne, nudi v vsaki množini tvornica Srečko Potnik in drug, Ljubljana, Metelkova ul. 13.

Proda se
radi družinskih razmer stara, upeljana in dobro ideoča trgovina v zelo prometnem kraju Posavja. Kot pogoj se stavi prevzem blagovne zaloge za približno 150.000 Din po nabavnih cenah, nepremičnine se prevzem s hipoteko in delnim naplačilom. Natančnejše podatke da uprava lista pod št. 6218.

Odprt avto
4 sedežen, napredaj. Pismena vprašanja na upr. pod »Sport avto«.

Kosilnica
dobro ohranjena, napredaj za Din 2500. Škafar, Rimska cesta 11, Ljublj.

Vrbovo protje
suho prvovrstno, gojeno, 400—500 kg, prodam. Cena Din 3.25 za kg. Naslov pod št. 6466.

Radio zvočnik
prvovrstni, angleški, »Amplion« C. 27. Zvočnik je skoraj popolnoma nov. - Cena nizka. Naslov v upravi pod št. 6453.

Mlekarstvo

dobro vpeljano z vsemi potrebnimi stroji in kompletnim inventarjem, — dnevno gotov denar, se prodaja radi odhoda iz Zagreba. - Podrobno se poizve pri V. Freibauer, Zagreb, Ivkančeva 6/L.

Otroški voziček
skoro nov se prodaja v Ljubljani. Naslov v upr. pod št. 6444.

Radio
3 cevni, kompleten, akumulator, anoda baterija, slušalke, prodam ali zamenjam za moško kolo ali fotoaparat. Naslov v upravi pod št. 6450.

TUDI ZA VAS

Je izredne važnosti, da stalno zasledujete gospodarska in druga poročila v dnevniku »Slovenec« in pregledate tudi njegov oglasni del. Trgovcu in obrtniku, pa tudi poljedelcu je najboljši svetovalec »Slovenec«. Naroča se pri upravi v Ljubljani ali pri njenih podružnicah in zastopstvih

Singer šivalni stroj
malo rabljen, Din 600. Kolodvorska 27.

Dva oleandra
poceni napredaj. Naslov pove uprava pod št. 6471.

Jedilnica
črna, skoraj nova, se poceni prodaja. Naslov v upr. pod št. 6469.

Mlinariji!
Rz. prosa, ajda in ječmen kupite najceneje pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.
Veletrgovina žita in moka.

Razno

Generalno zastopstvo
mojih idealnih Patent-cvetličnih loncev, kateri bi se izdelali iz kamnine in ila, proti primerni kavciji oddam za Jugoslavijo. Cene za kamenitaste lonce znane. - Vprašanje na Jurija Posch, Mežica.

Voluharje, miši
in podgane zanesljivo pokonča »Pantiganin«, Zor, Dunajska cesta 1a/IV.

Sprejme se
starejšo osebo v domsko oskrbo, s posojilom do 100.000 Din. - Posojilo se vključi na posestvo. Vse drugo po dogovoru. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu.

Košnja sena in otave
na travnikih dr. Oražnove dijaške ustanove pod Dolenskim kolodvorom in nad Zelenim hribom se odda. Pismene ponudbe sprejema do 12. t. m. upr. Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani (univerza)

Košnja trave
na več parcelah se odda danes popoldne ob 3. - Zbirališče: prelaz želez. proge za novo tramvajsko remizo v Zg. Šiški.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevski izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremljenosti na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Obrt

Stavbeno podjetje Rudolfa Terčelj,
Ljubljana, Vodovodna c. se priporoča. Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ceno in solidno

Modroce in divane
in ostale tapetniške izdelke izdelujem po naročilu. Franc Iskra, tapetnik Vič 16.

Striženje psov
po nizkih cenah. Osva Glince VI, 4. (Za gostilno Newyork.)

Gojzerje

vseh vrst ima v zalogi in izdeluje po meri — po znatno znižani ceni
Zalokar - Ljubljana,
Mestni trg št. 19.
Popravila sprejemam.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva.

ZE IZDELANE POROČNE PRSTANE
F. ČUDEN
PREŠERNOVA UL. 1

Ure popravlja
z enoletnim jamstvom — Fran Korošec, urar, Sv. Petra cesta 55, preje Barvarska steza.

Ležalne stole

močno blago cene nizke
Modroce, otomane, divane, fotole in vse fopetniške izdelke vam nudi najsolidnejše in najceneje

Ignacij Narobe,
tapetnik in dekorater LJUBLJANA, Gosposvelska cesta 16 (pri Levu).

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32.

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja
lekarna Dr. G. PICCOLI,
Ljubljana, Dunajska c. 6

Elektropodjetje A. ARHAR

Celovška cesta 80
Sp. Šiška

prevzema vsa električna dela in instalacije pod ugodnimi pogoji. Jamči se za solidno delo in nizke cene.

»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani. v novi palači Vzemljne varovalnice.

Zlato v listih

garantirano 23karatno, za črkoslikarje — podobarje, kamnoseke — knjigoveze

nudim
v vsaki množini po najnižjih dnevnih cenah.

A. Janežič

Ljubljana
Florjanska ulica 14
Entlanje
m po 1 Din. Predstik in vse vrste ročnega vezanja najceneje: Vezilja, Dunajska cesta 1a/4.

Radio
vam popravim ali preuredim najbolje v tej stroki dipl. teh. Tone Poljšak Ljubljana Aleksandrova

Posečajte slov. Korotan!

Celodnevno oskrbo za 6 šil., v sezoni 7 šil., dobite v edinem slovenskem hotelu na Korotkem

Pension Ivan Vošpernik

5 minut od postaje Podravlje (P. Föderlach). Sobe s toplo in mrzlo vodo. Krasen park. Kopanje v hiši ali v Baškem jezeru. Velike ugodnosti na železnih. Zahtevajte prospekte.

Za potovalno sezono

kovčki in torbice
v največji izbiri po najnižji ceni priporoča

J. Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13

KOSE

zajamčene, tudi novi patent »Flugs«, brusne kamne in drugo železnino ter specerije kupite dobro pri Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg. V zalogi drevesne in vinogradske škropilnice.

Najnovejši „Sachs“

motorji, dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, nosa mezu deli, pneumatika. Ceniki franko. Najnižje cene.

„TRIBUNA“ F. B. L.
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

2000 Dinarjev mesečnega pavšala in poleg tega še provizijo zaslužite lahko pri nas. Mi Vas nameravamo z dogovorom za zaposlenje v Vašem lastnem bivališču, ako hočete za nas delati marljivo in pošteno. Dela se z brezkonkurenčnim mnogostanskim specialnim predmetom. Akceptiranim damam in gospodom dajemo kolekcijo proti plačilu 28 Din. Prosimo samo pismene ponudbe z znamko za odgovor. »Commercia«, trgov. podjetje, Osijek.

RAZPIS. Oddelek naše Zadruga za »hišni obrt« ustanavlja rajonska zastopstva. Iščemo nujno agilne in zanesljive zastopnice za prodajo naših strojev za pletenje in za poučevanje v obratovanju istih. Prosimo samo pismene ponudbe s priloženo na ime reflektanta glasečo se markirano povratno kuverto. - Zadruga jugoslov. pletarica (oddelek za »hišni obrt«), Osijek.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserte in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska št. 3030.

Ljudje slabih živcev

izza kake bolezni, preobremenjenosti, žalosti, razburjenosti, kakor tudi stari, oslabei ljudje, ki jim pojava moč, prebava, ki radi poapnenja žil nimajo teka, si hitro opomorejo in se okrepe, če uporabljajo
VINO ŽICANICA.
Cena steklenice 40 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelatičev trg 20. Dobi se v vseh lekarnah.

Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri tvrdki:

Mirko Mlakar
Ljubljana - Slomškova ulica št. 11
Telef. št. 2947.

Gostilna Heu

(Marinšek, 10 min od Lovskega doma v Mariboru). Krasen sprehod mimo Treh ribnikov. Prahu in vetra prost vrt. Za prigrizek šunka, sir, čajno maslo, pristne kranjske klobase, kava. Izborna vina po 10, 12 in 14 Din. Pivo vrček po 3.50 Din.

Zdravniški inventar

kompletni (instrumentarij, domača apoteka in knjige), vse jako dobro ohranjeno, se vsled smrti poceni prodaja. Podlesnik, Maribor, Vinarska ul. 13.

Dražbeni oklic

Dne 15. junija 1931 dopoldne ob 9. uri in nadaljnje dni se bodo prodale v Škofji Loki-Kolodvor (na Trati) po javni dražbi vse v konkurzno maso tvrdke »Mlinostav«, d. z o. z. v Škofji Loki-Kolodvor spadajoče premičnine, kakor: razni stroji, vsakovrstni vijaki, matice, razna pločevina, kotlo in drugo železje, osovine razne debelosti, električni material itd.

Upravitelj konkurzne mase: dr. Fran Jerala.

Ogledala
vseh vrst, velikosti in oblik

Steklo
zrcalno 6—8 mm, masinsko 4—6 mm, portalno, lecaso, alabaster itd.

Spectrum d.d.
Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

Mojo dobro mamu, gospo

Mary Widmer
roj. baronico pl. Calisto y Borgia

je včeraj Gospod odpoklical v boljše življenje miru in pokoja.
Pokojnico prepeljemo v Stožice pri Ježici k večnemu počitku
Ljubljana, dne 6. junija 1931.

Zalujoča hči PAVLA HROVATIN.

PARKETE po izredno znižanih cenah. SLAVONIJA d. n. d. za ind. drva

BEOGRAD: Karadjordjeva 101
ZAGREB: Savska cesta št. 25

OSIJEK: Kapucinska ulica št. 7
SKOPLJE: Kralja Petra ulica 10

Radi prezidave odprodaja

vsega manufakturnega blaga
po že znatno znižanih cenah še

pri takojšnjem plačilu.
Oglejte si veliko izbiro in izko-
ristite ugodno priliko cenene-
ga in neobveznega nakupa.

20% popusta

I. PREAC - MARIBOR - SAMO - GLAVNI TRG 13

Odprodaja in popust nepreklicno do 6. julija.

Radio aparat zastonj!

▼ propagandne namene oddamo za časa letošnjega
spomladnega velesejma večje število kompletnih

detektorskih radioaparatorov

s kristalom, slušalko in antenskim materijalom

POPOLNOMA BREZPLAČNO!

Pogoji so sledeči:

1. Detektorski aparat more dobiti vsakdo, ki ima stalno zaposlitev in stalno bivališče v detektorskem območju ljubljanske radijo oddajne postaje ter dosedaj še nima radijskega aparata.
2. Prejemnik brezplačnega aparata se obveže, da bo aparat uporabljal vsaj eno leto. Če ga hoče prej odpovedati, je dolžan aparat nam vrniti ter plačati za vsak mesec porabe odškodnine Din 7.—.

Prijave se sprejemalo v glavni pisarni Radijske oddajne postaje na Miklošičevi cesti št. 5, Akademski dom, ter na naši razstavi na velesejmu, paviljon K.

Ker je število radijskih aparatov iz finančnih razlogov omejeno, prosimo Vaše takojšnje prijave.

Radijska oddajna postaja v Ljubljani

Sigurna naložba denarja

9% obrestovanje francoskega denarja

Brezplačna pojasnila daje
list finančnikov „Der An-
lagebote“, Wien I., Gluck-
gasse 2, poleg kapucinske
grobnice

CITROEN

znižuje izdatno vse prodajne cene

Oglejte si najnovejše modele na sejmu
paviljon „G“.

4 cil.	6 cil.
Torpedo 4 sed. Din 56.500.—	Torpedo 4 sed. Din 69.500.—
" 6 " " 61.500.—	" 6 " " 75.500.—
Limuzina 4 " " 62.500.—	Limuzina 4 " " 77.500.—
" 6 " " 71.000.—	" 6 " " 85.000.—
Taxi 6 " " 74.000.—	Cabriolet 2 " " 77.000.—
Cabriolet 2 " " 65.500.—	

specijalna luksuzna izdelava

6 cil. CGL	Limuzina 4 sed. Din 100.500.—
" 6 " "	" 6 " " 104.500.—
Cabriolet 2 " "	

Tovorni chassis za 2000—2500 kg „ 66.500.—

Zastopstvo za Slovenijo: Lampret & drug, Ljubljana, Selenburgova 4.

FOTO ODDELEK

JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE
V LJUBLJANI

nudi amaterjem kamere in vse foto-potrebščine
svetovnoznanih lovarov.

Imamo stalno izbiro plošč, filmov, papirjev, kemikalij
in drugih amaterskih pripomočkov. — RAZVIJAMO
plošče in filme ter kopiramo slike po zmernih cenah.

Zahlevajte cenik!

Delniška družba pivovarne Union Ljubljana

Pivovarna in sladarna. — Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I. Poštni
predal 45. — Podružna pivovarna (preje T. Götz) v Mariboru. — Priporoča
svoje izborne izdelke in sicer svetlo in črno pivo v sodih in steklenicah. —
Pekovski kvas. — Čisto rafinirani špirit.

Telefon:
LJUBLJANA 2310 in 2311
MARIBOR 2023

Brzjaviti:
Pivovarna „UNION“ Ljubljana
Pivovarna „UNION“ Maribor

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga

77

»Najbrž imate prav,« je pokimal urednik. »Sicer smo pa mislili, ko smo se vračali iz rudnika, da vas bomo strašno presenetili, Charlie, pa ste nas vendarle prehiteli.«

»Le za las! Sedaj me je sram; kajti dolgo je trajalo, preden sem spoznal spletke teh sleparjev. Šele nocoj se mi je posvetilo. Da bi ustregel temule Viktorju, sem izročil bisere. Madden je podpisoval pobotnico — pisal je nerodno in s težavo. Hipoma mi je prišlo na misel: z desnico dela vse počasi in s težavo. Zakaj? Domislil sem se Delaneyevega telovnika, ki je bil narejen za levičarja. Da poskusim, sem mu iztrgal bisere. Madden stegne roko za njimi, toda v razburjenju levice! Dvigne pištolo — zopet z levice! Tedaj sem vedel, pri čem sem.«

»To se pravi naglo misliti!« je v spoštljivem občudovanju rekel Holley.

»Zakaj pa ne? Ubogi stari možgani so se lahko odpočili. Ze več dni niso nič delali. Ko sem posadil poštenjake na stole, da bi vas počakal, sem si bridko očitil. Kaj sem počel, da sem tako pozno spoznal resnico? Že davno je bilo vse jasno kakor puščavsko jutro. Mož je pisal važno pismo, ga skril v podlogo in odšel. Ko se je vrnil, se ni več dotaknil pisma. Zakaj ne? Ker se ni več vrnil! In dalje: napačni Madden je sprejel doktorico Whitcomb v mraku na verandi. Zakaj? Dama ga je videla že poprej. Govoril je s hišnim oskrbnikom v Pasadeni — kedaj? Ob šestih, ko se je že mračilo. Ni maral stopiti iz avta. Le kako sem mogel biti tako neroden? Najbrž je tega krivo podnebje južne Kalifornije. Brž se vrnem v Honolulu,

kamor spadam.«

»Nenavadno ste strogi sami s seboj!« je blagohotno zadrldal P. J. Madden. »Če bi vi ne bili tako oprezní, bi bil gospod Eden v dobri veri izročil bisere in lopovska tolpa bi bila mirno izginila v Orient. Veliko hvaležnost sem vam dolžan, gospod Chan, in če besede...«

»Ne zahvaljujte se meni — ampak Tonyju! Ko bi bila papiga ono prvo noč ostala nema — joj, kje bi že danes bili biseri!? Ubogi Tony, sedaj je zakopan za skednjem! Preden boste, Viktor, odpotovali na sever, bi bilo, mislim, prav, ko bi položili nanj kako cvetko. Tony je mrtev — toda njegovo preprosto življenje ni bilo brez haska: rešil je bisere Alice Philimorove!«

Mladi gizdalin je resno pokimal. »Moj vrtnar naj pošilja semkaj cvetice, Charlie. — Toda, kako se bom sedaj mogel vrniti v mesto?«

»Vzamem vas s seboj,« je ponudil Holley. »Čimprej moram sporočiti v imenitni brzjavki začudenemu svetu to sijajno dogodivščino. Charlie, saj se še vidiva...«

»Odpeljem se s prihodnjim vlakom. Pridem še v vašo pisarno po svojo obleko. Sedaj me pa ne čakajte! Gospodična Wendell mi je prijazno ponudila prostor v svojem avtu.«

Will Holley in Viktor Jordan sta se poslovila.

»Kako pa to, Charlie?« je vprašal Bob svojega mežikavega tovariša. »Ko je prejel gospod Madden stopil v sobo, niste bili prav nič osupli. In vendar ste si morali takoj misliti, ko ste spoznali Delaneyja, da so Maddena umorili.«

Chan se je tiho zasmel. »Vidim, da ne poznate navad detektivov. Presenečen detektiv naj si obesi mlinski kamen za vrat ter skoči v vodo. Je že opravil.

Tudi meni je bil prihod gospoda Maddena nepričakovan — pa tega vendar ne bi pokazal nadutemu policaju z velikimi nogami. Toda gospodična Wendell naju ne sme predolgo čakati! Nekaj svojih reči imam še v kuhinji — takoj se vrnem!«

»V kuhinji?« Madden je začel poželjivo vohati. »Koklja naj me brene, če nisem lačen ko volk. Nič čudnega ob hrani s konzervami v rudniški ječi!«

Nekam plašno se je namrdnil Kitajec. »Kako je to žalostno! Žal se je dosedanji kuhar zopet lotil prejšnjega poklica! V petih minutah bom zopet tukaj, gospodična Wendell!«

Evelina Madden je ovila roke okrog očeta. »Le pogum, papa! Popeljem te v mesto in prenočiva v hotelu. Radi svoje rane moraš poklicati zdravnika. Saj je v Eldoradu kaka restavracija, gospod Eden?«

»Seveda je! Imenuje se kavarna „Oaza“. Ondotne beefsteake vam iskreno priporočam!«

P. J. Madden je bil zopet stari. »Dobro, Evelina! Pokličí hotel in naroči nadstropje za naju! Gostilničar naj poskrbi, da nama večerjo prinese v sobo. Dva beefsteaka in vse, kar spada zraven! Najboljši zdravnik v mestu naj bo pripravljen, ko pridem. Poskrbi, da bom v Eldoradu dobil koga, ki bi mu narekoval. Mešetarju z zemljišči naroči, naj proda farmo. Nikdar več ne prestopim tega nesrečnega praga. In dalje... Naš sloviti prijatelj iz Honoluluja naj ne odide, preden mi ni dal roke. Z njim še nisem opravil.«

Bob je pohitel v svojo sobo in pobasal svojo potno torbo. Ko se je vrnil, je Charlie Chan držal v roki debel šop bankovec, ne vedoč, kaj bi. »Gospod Madden mi je dal pobotnico, da je prejel biserni niz. Vsilil mi je tudi ta veliki znesek, pa mi je mučno, vzeti ga.«

»Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarn v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30. Din. — 30. zvezek: Stenikewicz, NA POLJU SLAVE, 28. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 32. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 33. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 34. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 35. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 36. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 37. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 38. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 39. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 40. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 41. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 42. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 43. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 44. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 45. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 46. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 47. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 48. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 49. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 50. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 51. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 52. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 53. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 54. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 55. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 56. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 57. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 58. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 59. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 60. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 61. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 62. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 63. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 64. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 65. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 66. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 67. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 68. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 69. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 70. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 71. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 72. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 73. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 74. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 75. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 76. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 77. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 78. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 79. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 80. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 81. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 82. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 83. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 84. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 85. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 86. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 87. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 88. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 89. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 90. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 91. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 92. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 93. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 94. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 95. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 96. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 97. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 98. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 99. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 100. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 101. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 102. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 103. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 104. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 105. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 106. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 107. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 108. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 109. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 110. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 111. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 112. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 113. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 114. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 115. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 116. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 117. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 118. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 119. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 120. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 121. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 122. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 123. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 124. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 125. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 126. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 127. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 128. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 129. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 130. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 131. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 132. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 133. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 134. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 135. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 136. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 137. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 138. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 139. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 140. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 141. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 142. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 143. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 144. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 145. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 146. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 147. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 148. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 149. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 150. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 151. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 152. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 153. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 154. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 155. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 156. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 157. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 158. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 159. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 160. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 161. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 162. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 163. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 164. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 165. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 166. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 167. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 168. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 169. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 170. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 171. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 172. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 173. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 174. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 175. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 176. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 177. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 178. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 179. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 180. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 181. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 182. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 183. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 184. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 185. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 186. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 187. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 188. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 189. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 190. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 191. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 192. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 193. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 194. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 195. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 196. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 197. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 198. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 199. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 200. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 201. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 202. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 203. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 204. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 205. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 206. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 207. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 208. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 209. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 210. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 211. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 212. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 213. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 214. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 215. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 216. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 217. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 218. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 219. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 220. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 221. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 222. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 223. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 224. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 225. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 226. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 227. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 228. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 229. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 230. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 231. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 232. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 233. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 234. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 235. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 236. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 237. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 238. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28

PRVOVRSTNA PUCH KOLESA

po solidnih cenah in tudi na obroke

Ign. VOK, Ljubljana.

Tavčarjeva ulica — Podružnice:
Kranj, Glavni trg 101; Novo mesto

VLAHOV

ki krepi in zdravi želodec,
je edino **R. Vlahov**
odlikovan na vseh
svetovnih izločbah.
Ime Vlahov je zasčeno po
vseh državah sveta.
Čuvajte se ponarejanj!
Zvočnica ustanovljena
leta 1861.

OKREPLJUJUČI ŽELUDAČNI ELIXIR

Brezalkoholne pijače:

malinovec, limonada, oranžni, marelični, ribezov, jagodov, borovničev bezgov, črešnjev in višjev sok se prodajajo v pisarni

„SVETE VOJSKE“ v Ljubljani

Dunajska cesta 17 (Medijatova hiša).

Pri večjem naročilu primeren popust!
Privoščite si jih v vročini in postrzite ž njimi tudi drugim!

S tem podpirate tudi delo za treznost.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zad uga z neomejeno zavezo v Ljubljani
obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje hranilnica sama. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkev v lastni palači, zidani še pred vojko iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, k presega večkratno vrednost vseh vlog. Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov dinariev.

Pralno čudo v Ljubljani

Dan pranja za veliko perilo je muka in težko delo za vsako gospodinjico. Perilo samo se uniči vsled ribanja in zehanja in visi v kratkem času zakrpano na vrvi. — V 5 minutah je perilo snežnobelo oprano in splahnjeno, brez kuhanja, brez ribanja, brez zehanja ali krtačenja.

Otrok opere v dveh urah več, kot mama v enem dnevu.

To čudežno iznajdbo bomo razkazovali

jutri v ponedeljek in naslednje delavnike
točno ob 16. uri popoldne
v hotelu „UNION“ v „Zeleni dvorani“,
Miklošičeva c. 1, popolnoma brezplačno.

Prinesite umazano perilo seboj, tudi gardine in škrobano perilo. — Če kupite pri razkazovanju, dobite znaten popust

Tudi letos so na prvem mestu francoska kolesa

Prvovrstni izdelek in material. Najlažji tek.
Cene brez konkurence!

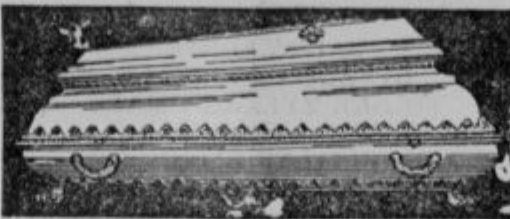
VIKTOR BOHINEC - LJUBLJANA
Dunajska cesta 21 Cenik brezplačno!

NOGAVICE, KRAVATE,
SRAJCE, ŽEPNE ROBCE,
damske torbice, toaletne potreb-
ščine kupite najceneje in najboljše
pri
JOSIP PETELINC
blizu Prešernovega
spomenika ob vodi

OPEKO

vseh vrst najboljše kakovosti po zmernih cenah
nudi za takojšnjo dobavo

Ormoška opekarna v Ormožu

NAJVEČJA ZALOGA KOVINASTIH KRST

V DRAVSKI BANOVINI

Kovinaste krste za deco: do 2300 — iz zaloge v Mariboru. Izbira v vseh velikostih. Najmanj 40% prihranka pri nakupu pri izdelovalcu.

Moks Ussar, Maribor Gregorčičeva ul. 17

Litografijo Offsetišk

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem
hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. s. o. z.
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35/L

Krajevno zastopstvo: Maribor, Aleksandrova 48

Pravila proti plačilu Din 5.— v znakah. Za odgovor
prosimo znamko. / Uradne ure od 8—12 in 14—18.

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske
lokale, hotele, urade, industrije,
ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen
in ne drag —
polaga

MATERIAL TRG. DR. Z. O. Z.

LJUBLJANA

Dunajska cesta 36/II.

Telefon 27-16

Brzljavi: Material

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsake
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut
borzne naročila, predvzemi in krediti vsake
vrste, eskomoti in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzljavke: Kredit Ljubljana

Tel. 2040 2457, 2548; Interurban 2706, 2806

Umetnostni spomeniki v Kamniškem okraju

Kakor sem že v uvodu k spomenikom kamniškega sodnega okraja pribil, je kamniški okraj razmeroma bogat na spomeniških posameznostih, nudi pa le malo estetskih celot, ki so za turista kot neposredni iztočniki umetniško estetskih ali vsaj miljejske estetskih utisov predvsem važne. Pod prvimi razumemo ostanke in priče umetniške preteklosti, ki same kot proizvodi na umetniško ustvarjanje usmerjenega človeškega hotenja in dejstva vanja neposredno učinkujejo in mikajo. K drugim pa prištevamo same posebi sicer manj pomembne stavbe in umetnine, ki pa vsled svoje srečne združitve z naravo ali v skupine kot povdare ali dopolnilo tudi že po naravi estetsko pomembne točke ali položaja zadobijo takozvano miljejsko vrednost, ki jo doživljamo kot bistven del lepe narave.

Zgodovinski vzroki so povzročili zgoraj označeno stanje spomeniške posesti kamniškega okraja. Srednji vek s svojimi, v romanskih in gotičskih oblikah izvršenimi spomeniki je doživel v tem okraju kakor drugod na bviš. Kranjskem začetek 18. stol., ki se je pod vplivom ojačenega kulturnega središča v Ljubljani izvršila do druge polovice 19. stol. največja umetniška revolucija v naši zgodovini. Po stoletni pripravi od časov protestantizma do konca 17. stol. je nastopil ok. 1700 pri nas navidez kar naenkrat popoln preokret umetniškega naziranja, ki se javlja v vsem, tako v florisu in splošnem konceptu stavb, kakor v slogu in vsebini slikarstva in kiparstva, pa posebno tudi v njih skupnem vpraševanju v cerkvah, gradovih ter meščanskem in celo kmečkem življenju in njega estetiki. Zunanje se ta preobrat veže na organizirano družbo učenih in umetniško stremetičih mož v Ljubljani, na l. 1693. ustanovljeno akademijo operosorum. Redko kje kakor v kamniškem okraju se tako neposredno tudi vpliv teh mož, v katerih krog je spadal tudi takratni kamniški župnik M. L. Rasp in njegov goreči so-trudnik tuhinjski vikar Pavlovec. Može istega duha so delovali v vseh drugih krajevnih središčih tako v Moravčah in Vodichah kot v Mengšu; neko svoje stališče, ki pa je po svojih ciljih skladno z onim, pa zavzema komenska fara, kjer sta delovala P. J. baron Testaferata in njegov varovanec legendarni duhovnik in narodni gospodar P. P. Glavar. Z malimi izjemami vse cerkve kamniškega okraja so bile takrat temeljito restavrirane in prilagojene zahtevam novega baročnega sloga, ako niso bile sploh podrti in na novo sezidane. Tako je v cerkvenem stavbarstvu kamniškega okraja gotika potisnjena na razmeroma zelo majhno število, posebno če vpoštevamo dejstvo, da nam stari seznanji, posebno oni iz l. 1526., pričajo, da število stavb koncem srednjega veka ni bilo manjše od današnjega.

Drugo globoko rano je zadala stari spomeniški posesti kamniškega okraja druga polovica 19. stol., ki je v novejši evropski zgodovini splošno najusodnejša doba estetske dezorientiranosti, doba, ki je hotela za vsako ceno ustvariti novo, boljše od starega, a zato notranje ni dozorela. Dočim je barok nadomeščal stare vrednote z neoporečnimi novimi, je ta novejša doba stare vrednote pač pridno odstranjevala in nadomeščala z novimi, pa največkrat uničila predvsem ono, kar je razen absolutne umetniške vrednosti najvažnejše, medsebojno harmonijo predmetov z naravo ali v notranjstvih stavb harmonijo med seboj, torej zgoraj imenovane miljejske vrednote. Na pomoč je tej tendenci prišel ravno v kamniškem okraju še prav posebno potres l. 1805., ki je povzročil pogosto prenaplajeno uničenje tega, kar bi bilo sicer bržkone kljubovalo silni človeške volje, če bi bilo uničevalno delo samo njej prepuščeno.

Ko govorimo o baročni umetniški preobrazitvi kamniškega okraja, ne smemo pozabiti tudi imen tistih mož, ki so jo izvedli. Bili so to kar po vrsti prvaki domače baročne umetnosti, od katerih sta dva tudi kamniška rojaka: slikar Frane Jelovešek ali Illovšek je rojen v Mengšu, slikar Fortunat Bergant pa v Mekinjah pri Kamniku. V arhitekturi je igral vodilno ulogo stavebenik novega ljubljanskega magistrata Gregor Maček, ki ga srečamo povsod pri stavbnih delih v našem okraju. V kiparstvu je delovala pomembna rezbarska delavnica, ki smo ji dali ime frančiškanska, ker se zdi, da je identična s tisto samostansko delavnico, ki jo omenja kot izvršiteljico novih frančiških oltarjev samostanska kronika v Kamniku. Njeno največje delo je veliki oltar v Mekinjah. Med pomembne kiarje tega časa moramo šteti tudi Janeza Gabriča, ki je izdelal veliki oltar v Komendi. Med slikarji srečujemo sama znana imena: Valentin Metzinger ima v kamniški župni cerkvi in pri frančiskanah »en največjih serij svojih popularnih slik. Njegova »ena srečavamo skoro po vseh važnejših cerkvah, na gradu na Križu pa doslej edine znane njegove historične slike. Mengšan Fr. Jelovešek, najboljši slovenski freskant-iluzionist, je zapustil svoja najzgodnejša doslej znana dela pri Sv. Miklavžu nad Šmartinom v Tuhinju, freske pa v Kamniku, Grobljah, Novljah in Komendi. Vipavec A. Cebej je ustvaril poleg drugih del posebno serijo slik za Moravče. Najosebnjeji med slovenskimi baročnimi slikarji, Kamničan F. Bergant je zastopan s slikami v Kamniku; klican je bil kot strokovnjak v slikarski stroki na Križ, sicer pa v svojem rojstnem okraju ni veliko delal. Dobro sta zastopana dalje poznobaročna slikarja J. Potočnik in L. Layer.

Kar se posameznih posebnih omenbe vrednih spomenikov tiče, moramo v prvi vrsti opozoriti na mesto Kamnik, ki spada že po svoji zunanji kompoziciji, posebno pa po srečni slikoviti zvezanosti s položajem med najkivavnejša stara mesta naše domovine. Grajske razvaline, na rob hriba pri vходу v mesto srečno postavljeni grad Zaprice ter iz ozadja tuja mikajoča samostan Mekinje dajo mestu izredno učinkovit kulturno historični milje. Kakor so posameznosti na podedovani starini v mestu že skoro povsod, razen malih izjem na Malem gradu, Trgu in v Veliki ulici, že zabrisane, vseeno tako v celotni koncepciji mesta, njegovih ulic in delov še jasno odseva uloga historičnega razvoja mesta in njegovega značaja kot svoj čas utrjenega silišča. Na Malem gradu je v dvonadstropni romanski kapelici s krito pod prezbiterijem ohranjen redek primer srednjeveške grajske kapele z ogleda vrednim portalom in notranjščino. Serija poznogotičskih skulptur na fasadi hiše št. 32 na glavnem trgu in dve plošči z reliefi v mestni hiši so poleg drugih malenkosti vidni ostanke gotškega Kamnika. Estetsko visoko pa moramo ceniti pred vsem samostansko cerkev v Mekinjah, z velikim oltarjem, dvema kapelama in izrednim korom.

Izmed spomenikov izven mestnega območja je po svojem bogatstvu in estetski moči na prvem mestu sv. Primož, ki je obenem eden viškov naše umetniške in spomeniške posesti. Obe cerkvi sta še dobro ohranili starinski milje zunanjščine in posebno notranjščine. V veliki cerkvi sv. Primoža imamo opraviti z bogato kasnogotsko arhitekturo, odlično predvsem radi bogatega figuralnega okrasja svodov in vsled vrste slokih stebrov slikovite prostornine. Mal hšar gotake arhitekture je v ladji

postavljeni kameniti baldahin, pod katerim se nahaja mala grobnica za relikvije patronov cerkve sv. Primoža in Felicijana. Zelo dobro dopolnjuje okvir te arhitekture trije oltarji iz prve polovice in srede 17. stol. Med njimi je posebne pozornosti vreden najstarejši med njimi, veliki, ki ga odlikuje neizrečeno nežna stara polihromacija. Tudi prižnica z Metzingerjevimi slikami spada med zanimivosti te cerkve. Ladjo pa dviga izmed stotin slovenskih gotičskih cerkev v prvo vrsto pred vsem fresko slikarja iz ok. 1520 na obeh stenah. Novi lepotri ideal renesanse se tu pri nas prvič v večjem delu spaja v učinkovito estetsko enoto z gotško tradicijo, ki se kaže posebno v sestavi posameznih prizorov, gubah oblek in slikanem arhitektonskem okviru slik ter v preminih posameznostih. Slike predstavljajo pohod in poklonitev sv. treh kraljev, Maria zaščitnico pred kugo, lakoto in vojsko s plašcem, ter obsežno, deloma zelo intimno pripovedovano življenje Marije.

Cerkve sv. Petra nad opisano je posebnost radi tega, ker je edina pri nas, ki je v notranjosti ohranila stari gotički lesen, bogato s patroni poslikani strop. Z rebri in sklepnički obokani gotički prebiterij in trije oltarji iz srede 17. stol. posrečeno dopolnjujejo sliko notranjščine do ena najlepše ohranjenih sploh.

Med gotičskimi cerkvami sta velike pozornosti vredni ona v Praprcčah pri Lukovici s slikarjami iz tretjega desetletja 16. stol. in po florisu in notranjščini brez prezbiterija edina pri nas ona v taboru na Krtini. Poleg gotške dvoranske obočne arhitekture jo odlikujejo predvsem ostanke fresk iz tretjega desetletja 15. stol., ki predstavljajo svete tri kralje, rojstvo Jezusovo in posebno zelo zanimivo in posameznosti bogato sliko poslednje sodbe.

Izmed dobro ohranjenih in učinkovitih baročnih cerkev je treba omeniti predvsem s freskami okrašeni cerkvi v Grobljah in na Skaručini; prvo je slikal Jelovešek, druga pa je tudi sorodna njegovi umetnosti. Kot arhitektura pomembna je Mačkova cerkev v Šmartinu v Tuhinjski dolini, posebno bogata pa je tako po zunanjščini kakor po arhitektonski obdelavi tudi za okolico Kamnika velevažna cerkev v Tuhinjah, ki ima izredno harmonično notranjščino.

Starodavne Stranje

Župnija Stranje leži ob vznožju Kamniških planin; na severu se dotika že župnijske sosedne lavanjske školije. Lastno župnijo imamo od l. 1792. Preje je spadala naša sv. Benediktu posvečena cerkev kot podružnica v Nevlije. Prvič se omenja v zgodovini naša cerkev l. 1499; cerkev v sedanji obliki pa je iz l. 1834. V župnijo spada tudi podružnica sv. Lenarta za Kalom. Ta cerkev se prvič omenja l. 1457. Znamenita sta v njej oba baročna stranska oltarja. Vredno je omeniti, da je cerkev nekaj imela krito (spodnjo cerkev), ki je pa sedaj žal opuščena. Posvečena je bila baje sv. Nikolaju. V cerkvi se hrani spominska slika iz l. 1779., ki nas spominja na požar v Kamniku, ki je istega leta uničil predmestje Graben.

Znano je, da v Stranjah napravljajo izvrstno apno, ki ima sloves po vsej državi. Apno je mnogim posestnikom pomemben vir dohodkov. Če bi ga ne bilo, bi bilo med nami mnogo siromaštva.

25 letnica Hranilnice in posojilnice v Kamniku

V dobi splošnega preporoda našega gospodarskega življenja potom zadružništva je stopila in v krog domačih denarnih zavodov tudi Hranilnica in posojilnica v Kamniku, ki obhaja

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Binkštna seboja je blu tu. Jutr je blu tku lep, de b ga sam moister Jakupič na mogu leuš namalat. Sonce m je že ob peteh jutriti pusjav glih na nus tku, de sm se moga zbedet in ustat. Ke sm pa stupila u kuhna, de b frustek skuhala, pa videm, de se m je mlek zaseru.

Na, kua u pa zdey, sm s mislela. Tu u spet dedec sitnat stresu, ke u ustou, pa kufeta na bo. Tu u tku sitn kot prga. Pusebn dons, ke sa mel spet snuđ u treh zjutri ena seja, in u mou mačka. Jest ga že na bom puslušala, ke jest nism uržah te nasreče. Nē, kar na Rožnoph um šla, pa um gor frustkala, sm s naprej uzela. Dedec nej s pa pumaga, kokr s ve in zna, kedr se u zbudu. Iz mana se na u mogu špeterat.

Kokr sm s mislela, tku sm pa strila. Tu je blu že dobr, de je dedec spau, kokr de b ga ubou, in smruđ, de sa kar šajbe u vokne škefletale. Jest pa lepu pu prsteb vn, pa na Rožnoph. De b m na blu preveč douhčes pu pot, sm pa še moija pinčlna na ketnea prpela in ga uzela iz saba na lft.

Oh, če b lbančani vedl, kuku je zjutri na vrh Rožnopa lepu, pa kuku dobr kufe se gor dubi, pa kisu mlek in druge take žmahnite rēi in na kuku pucen, b na hudil sam usak jutrgor, ampak pu triklat na dan. Pusebn, če b dedei vedl, kašn fajm eviček se dubi gor, turška matikat Moj ta star se je kar ublizvou, ke sm mu ga prnesla iz saba

Pozabiti ne smemo dalje vrste zanimivih gradov, katerih je kamniški okraj zelo bogat. Mnogi se odlikujejo po srečno izbranih položajih, tako predvsem Križ, Habah, Brdo in Krumperk. Po arhitekturi starinski je posebno s te strani učinkoviti Krumperk. Sicer pa so podobno cerkvam tudi gradovi skoro vsi doživeli temeljito prezidavo in preureditev v 18. stol. Za baročno plemiško kulturo tega razkošnega časa nam nudijo še marsikak ostanek, ki zgovorno ilustrira tako dobo gosposkega sentimentalnega pastirjevanja kakor galantno družabnost nekdanjih prebivalcev. Posebno mnogo historično miljejskih vrednot je ohranil v svoji notranji opremi in prvem nadstropju Habah, nekaj tudi Zaprice s svojimi slikanimi sobami, posebno dvorano z lovskimi prizori, končno pa tudi Križ v bogato slikani dvorani, v arhitektonsko učinkoviti drugi dvorani s finim marmornim kamninom in obsežno serijo plemiških portretov. Pomembnejšo serijo slik tujih mojstrov hrani samo Habah v skupini šestih dopasnih slik apostolov, ki jih je koncem 17. stol. naslikal znani štajerski slikar H. A. Weissenkircher.

Izluščili smo samo najpomembnejše, kar ima kamniški okraj. Popotnik pa, ki bo peš ali z avtomobilom prepotoval ta kos naše domovine, bo odkril še mnogo drugih skritih, malo opaženih in mogoče ne tako vsiljivih vrednot kakor so opisane. Bodo to predvsem miljejske vrednote silišč, cerkv ali graščin. Kdor ima odprto oko za lepoto narave, bo brez mentorja sam občutil tudi lepoto kakega baročnega čebuljasto ostrešenega zvonika, kakega znamenja na križpotju ali kapelice sredi polja. Lepa narava bo v kamniškem okraju danes pred drugimi tisti element, ki bo v njegovih očeh dvigal tudi vrednost mogoče ne več pristnih, ker nerazumljivo spremenjenih, spomenikov. Narava in davni vidni zgodovinski spomini, ki se je drže, je predvsem tista, ki daje estetsko vrednost Kamniku kot silišču, ki ustvarja okvir, v katerem skoro verjamele na resničnost bajk kakor je ona o Veroniki na Malem gradu in druge. Bolj vabljivih vrat do skritih lepot Kamniške Bistrice in Kamniških Alp bi človeška umetnost ne mogla ustvariti kakor so ta, ki sta jih v sedanjem Kamniku dali naši domovini narava in kulturna preteklost. Konservator Fr. Stelč

Veliko naših ljudi najde svoj zaslužek v gozdovih kamniške meščanske korporacije v Bistrici in na njeni žagi v Stahovci. Precej delavcev je zaposlenih tudi pri kaolinskem podjetju v Črni. Drugi hodijo na delo v smodnišnico in v tovarno »Titan« in še v nekatera druga podjetja.

Pogoji za vspešno živinorejo so precej težavni. Travnikov je premalo, zato je pa preživljanje živine zlasti v začetku pomladi združeno z mnogimi zaprekami. V poletnem času, ko je živina na planinah, bi se dali iz mleka dobiti čedni dohodki. Manjka pa še mnogo zadržnega duha.

Turisti poznajo v naši župniji menda najbolj Stahovco. Od tam je izhodišče v Kamniško Bistrico, preko Sv. Primoža na Veliko in na Malo planino, po cesti pa k Novi Štiti in v Gornjiograd. Na zapadno stran je pa potov na izbiro, ki te pripeljejo na Krvavec.

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 7. junija: 9 Obrtno predavanje: »Današnji položaj obrtnika«, govori Ivan Ogrin, podpredsednik TOI. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 P. dr. R. Tominec: Versko predavanje. — 10.20 Ferdo Jelenc: Knjigovodstvo za hotelirje (zaključno predavanje). — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče (instrumentalna glasba). — 13.30 Koncert pevskega zbora iz Žužemberka. — 17.00 Blumenthan-Kadelburg: Čez leto dni (igra Ljudski oder). — 20.00 Akademski pevski zbor. — 20.45 Prenos z Bleda. — 22.00 Čas, dnevne vesti. — 22.15 Harmonika solo, g. Stanko. Ponedeljek, 8. junija: 12.15 Plošče (mešan program). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. A. Bajec: Italijanska. — 19.00 Prof. France Vodnik: Poljščina. — 19.30 Zdravstvena ura. — 20.00 Flauta solo s klavirjem (izvaja g. Korosec, pri klavirju dr. Švara). — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi

Ponedeljek, 8. junija. Belgrad: 12.45 Koncert Radio-ork. — 17.00 Jugoslovanske pesmi. — 17.30 Narodna glasba. — 20.30 Narodne pesmi. — 21.00 Odločki opere »Rigoletto«. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 20.30 Koncertni večer. — Budapest: 12.05 Radio kvartet. — 17.30 Plošče. — 19.30 Ciganski orkester. — 21.15 Koncert opernega orkestra. — Dunaj: 20.10 Komorni večer. — 21.20 Večerni koncert. — Milan: 21.00 Komedijska. — 21.40 Komorna glasba. — Praga: 21.10 Orkestralni koncert. — 22.20 Nočna glasba. — 23.00 Plesna glasba. — Rim: 17.00 Vokalni koncert. — 22.50 Plesna glasba. — Katowice: 20.30 Večerni koncert. — 22.30 Lahka in plesna glasba. — Toulouse: 19.45 Orkestralni koncert. — 20.00 Španske pesmi. — 21.00 Koncert. — Stuttgart: 20.15 Komorna glasba. — 23.00 Plesna glasba.

Torek, 9. junija.

Belgrad: 12.45 Koncert Radio-ork. — 20.30 Zagreb: 12.30 Plošče. — 20.30 Violinski koncert: E. Kahr, Dunaj. — 21.30 Vesel večer. — Budapest: 12.05 Orkestralni koncert. — 17.30 Koncert balalajk. — 18.45 Vokalni koncert. — 19.45 Koncert. — 20.30 Ciganska glasba. — Dunaj: 20.10 Koncert. — 21.00 Šlagerji. — Milan: 19.10 Pestra glasba. — 19.50 Plošče. — 21.00 Simfonični koncert. — Praga: 21.00 Ljudski orkester. — 22.20 Plošče. — Langenberg: 20.00 Večerna glasba. — 21.15 »Levinja in general«, igra. — Rim: 17.00 Vokalni in orkestr. koncert. — 19.50 Plošče. — 20.40 Pester koncert in komedija. — Berlin: 18.25 Zabavna glasba. — 20.00 »Hoffmanove pripovedke«, opera, J. Berber. — Katowice: 18.00 Simfonični koncert. — 20.15 Večerni koncert. — 22.30 Lahka in plesna glasba. — Toulouse: 19.15 Melodije. — 20.00 Operna glasba. — 21.00 Vokalni koncert. — 23.00 Plesna glasba. — Stuttgart: 20.05 Ljubavna pisma. — 20.30 Koncert. — 21.15 »10 let in eno sekundo«, igra. — 22.15 Stara glasba.

»Sej ga mam, a na vidite?« »Tu ni vrvice, tu je ketnea. Pr nas na rotuže pa pugervaja use pu foršifit.« Tku m je puvedu in m ubrnu hrbet, pa šou naprej grešne in grešne luvit, ke maja pse na ketne namest na vrvice E. N.

Sprejem v školove zavode

Razglas o sprejemu v školjski zavod sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1931-32

V zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano je klasična gimnazija s pravico javnosti, kjer se poučuje latinščina od 1. do 8. razreda, grščina pa od 3. do 8. razreda in vsi drugi predmeti kakor na državnih klasičnih gimnazijah.

Pod isto streho kakor gimnazija je konvikt ali dijaško silišče, kjer dobiva o dijakih vso oskrbo: zdravo stanovanje, zadostno in tečno hrano ter kriščansko vzgojo pod nadzorstvom in vodstvom duhovnikov. Splošna sodba pa je, da je mladina ravno v današnjih razvinih časih take skrbne vzgoje posebno potrebna.

Zavod ima tudi domačega hišnega zdravnika in domačo bolnišnico. Oboja postrežba: bolnišnica in zdravniška je brezplačna. Plačujoča se samo izredna zdravila.

V zavod se sprejemajo le telesno zdravi, versko nepokvarjeni in dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih kraških staršev. Dovršiti morajo z odličnim ali prav dobrim uspehom vsaj 4 razredno osnovno šolo. Pred vsem morajo imeti dovolj slovničnega znanja, brez katerega se ne morejo na gimnazijo uspešno učiti tujih jezikov. Torej morajo dobro znati sklanjati, spregati in stavkovo razčlemba.

Sprejemajo se zlasti taki dečki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovniškemu stanu. Prvi namen zavoda sv. Stanislava je namreč vzgoja duhovniškega naraščaja. Zato se daje vsem dijakom taka vzgoja, ki je primerna temu namenu, četudi se nihče ne sili, da bi moral iti v bogoslovje, ako nima za to veselja in poklica.

V smislu šolskih predpisov ne smejo biti oni dečki, ki vstopajo v 1. gimn. razred, mlajši kakor 10 in ne starejši kakor 13 let. — Skušnja pa uči, da so 10letni dečki splošno še negodni za gimnazijo, ker so ali telesno preslabotni ali preotročji ali pa imajo premalo potrebnega znanja. Najprimernejša starost za vstop na gimnazijo je 11 ali 12 let.

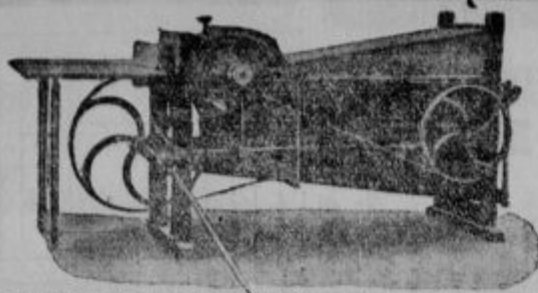
Prošnje (nekolkovane) za sprejem se naslove na školjski ordinariat v Ljubljani. Prošnji se priloži še dečkov krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vse te listine pa se ne pošiljajo po pošti na školjski ordinariat, ampak jih morajo starši (oče ali mati) ali njihovi namestniki osebno prinesiti k vodstvu v zavod sv. Stanislava in sicer tekom meseca julija. S seboj pripeljejo obenem dečka, za čigar sprejem prosijo, da ga vodstvo osebno spozna.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in gmočnih razmerah dotične družine. Maksimalno plačilo za dečke iz ljubljanske školije znaša letno 6000 Din. Ubožnim prosilec z odličnimi izpričevali se ta znesek primerno zniža. V naslednjih razredih se ravna plača pri ubožnih dijakih po njihovih šolskih uspehih, njihovem življenju in vedenju. Čim boljši je dijak, tem nižje je plačilo. To je torej najbolj odvisno od njega samega. Ubožnim, pridnim in pobožnim dijakom kmetijskih in delavskih staršev se naklanjajo tudi stipendije in druge podpore, v kolikor so pač vodstvu na razpolago. Vsa druga pojasnila glede oblike, knjig itd. se dobe o priliki zglasti v zavodu v št. Vidu.

V drugi, tretji in četrti razred se sprejemajo samo dobri in pošteni dijaki s klasičnih gimnazij, z dobrimi izpričevali. Repetentje se ne sprejemajo. Tudi za te prosilce traja čas za priglasenie od 1. do 31. julija.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano, dne 1. junija 1931.

Radio

DOBER GOSPODAR štedi svoje in svoje družine moči, če mlati z MLATILNICO, ki jo kupi pri meni po lastni izbiri. — MLATILNICE vseh vrst, geplje, čistilnike, trijerje, mline in stiskalnice za grozdje in sadje, slamoreznice, LISTER-motorje in DEERING-kosilnice, pluge in brane, črpalke za vodo in gnojnice, kotle za krmo in žganje, ves stavbeni material in razno železnino kupite ugodno v stari domači trgovini

FR. STUPICA
v Ljubljani, Gosposvetska 1.

Veliki sejem

koles, gramolonov, športnih predmetov itd.

v trgovini

„TEHNIK“

Josip Banial

Ljubljana

Miklošičeva
cesta 20

Palača
Okrožnega
urada

Luče ob Savinji

so najprimernejša točka za letovanje: Sveži gorski zrak, lepi izprehodi po romantični okolici, izhodna točka v Savinjske planine. Dnevno autobusna zveza Celje—Luče—Logarska dolina. Na razpolago so gostilniške in privatne sobe. — Informacije daje Tujsko prometno društvo v Lurah.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks tivarški, plavžarski in plinski.

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/1.

Birmanska darila

kupite poceni in dobro pri

H. SUTTNER
LJUBLJANA 2

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije.

Velika zaloga ur z znamkami Glashütte, J.W.C.

Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki ilustr. cenik zastonj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 2

Raznovrstne knjigovodne potrebščine: platno, usnje, marmor, papir, zlato, sukanec i. t. d. Vam nudim po najnižjih cenah

NA DEBELO! NA DROBNO!

A. Janežič

Ljubljana, Florjanska ulica

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

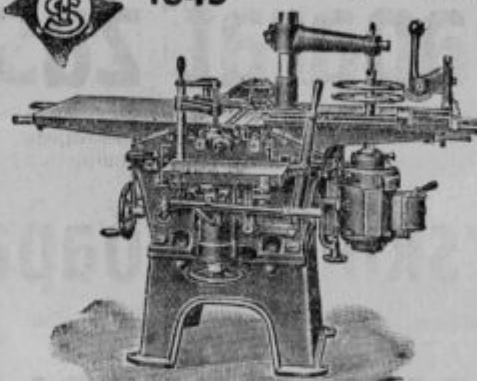
najugodneje.

Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša circa pol odstotka obresti, se ne odtegne vlagateljem. Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Kredi i v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vključbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Ustanovili
1845

7 strojev v 1

Naravnalnik, skobelnik, vrtni stroj, krožna žaga, rezkalni stroj, brusilni aparat, aparat za brušenje lesa. Z vzgajenim motorjem ali brez njega.

Najboljši, najcenejši stroji za mizarje.

Brez konkurence. Najbolje reference. Tisoče komadov v rabi.

Zlata svetinja Bratislava 1930

Teichert & Sohn
Liegnitz 35

Beograd: Robert Fleischer, Zrinjskoga 58 / Ljubljana: L. Heršič, Gledališka ul. 12. Na ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija dragocene novosti

Stolpne ure

Častitim župnim uradom se priporoča specialna delavnica za popravila stolpnih ur. Delo solidno po zmernih cenah s petletnim jamstvom

I. Ravnikar

LJUBLJANA, Dunajska cesta 37 (nasproti Sv. Krištofa)

Električne napeljave za cerkve prevzame trdka

I. Hebein

oblastno koncesijonirano elektrotehnično in akumulacijsko podjetje, **Isotom**.

REPIČ FRAN

sodarsko podjetje

Ljubljana, Kolesarska ulica št. 18

Se priporoča cenjenim obiskovalcem velesejma za ogled razstavljenih del v paviljonu E zunanje lope. Detajlna prodaja.

Najmodernejši in najcenejši aparati za hlajenje

Električne popolnoma avtomatične hladilne omare

> Semperfrigide <

Dosežejo vsako željeno temperaturo in jo avtomatično vzdržujejo

Obiščite paviljon „H“, 335-337

Zastopstvo za Ljubljano:

Elektrolonska družba
r. z. o. z.

Zahtevajte prospekte!

Prvovrstni izdelki v vseh potrebnih dimenzijah. Kakor za mala, tako tudi za največja gospodinjstva, za trgovine z živili in mesnimi izdelki, mesarije, delikatese, hotele, letovišča, gostilne, restavracije in bolnice je mogoče dobiti le pri:

Samoprodaja hladilnih strojev

Semperfrigide

Bančni zavod „MERKATOR“

Kavčnik & Co., d. z. o. z.

Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/II Blagovni oddelk

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON STEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu